A M.N.MUZEUM KÖNYVTÁRÁBÓL

A M.N. MUZEUM MŰLAP OSZTÁLYA

1929. március 31 Vasárnap

XI. évfolyam. 73. szám

HAJDÚFÖLD

Tek. Nemzeti Muzeum

ELŐFIZETÉSI ÁRA: HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGŐ
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 16
Szerkesztőség T. 3-47. ● Kiadóhivatal T. 3-48.

Tavasz elé

(kb.) „Miképen az olyan felkészült vitézi sereg mindenkor vigyáz, a táborban készen, talpon áll és ugy várja az ellenséget, melytől szüntelen környülvétettetik, ostromlattatik és ujabb, ujabb csalárd lesekkel, csatározásokkal, hirtelen való ütközetekkel mindenképen késértetcsik és forgattatik, igy *a Jézus Krisztus seregének soha itt e világon nincsen állhatatos békessége . . .*"

Ezer éve, négyszáz esztendeje, vagy csak 1918 óta? Az *örök magyar sors* nagy keserüsége búg fel a zordon prédikátor rég elhamvadt ajkairól. Német-, törökverte hajdu, tatár-, oláh-hajszolta székely, ágrólszakadt kuruc, éhes-rongyos vörössipkás, világháboru meggyötört vitéze, de mindenki, *akit egészen, igazán, férfiuhód magyar ezen az enyésző, elsüllyedő földön, igy ostromlattatik, késérgettetik, igy forgattatik az ellenségtől*, kinek neve hitvány atyafi, gyülölködő rokon, gonosz testvér . . .

Vigyázó, meddig még az éjszaka? Hiába sir fel kiáltás ujra meg ujra a magyar Golgota mély sötétségében. A süket, vak, néma csöndben nem felel visszhang, nem támad egyetlen jel, egy árva csillag, fénysugár, amely hirdetné: *van számunkra is feltámadás.* Valahonnan nagymessze mélyről még mindig zokog a hajdanvolt végvári poéta siráma: mintha nem is a törökdulás idején, de tegnap szerzette volna.

Kedvelt bőcsült véred lett csúfoltságossá
Szablyádnak bő zsoldja nagy olcsóságossá,
Megcsorbult nemzeted változott korcsossá,
Nevednek szépsége utálatossággá.
Föld reménységére felnevelt urfiak,
Szemétre vettettek ugy, mint köztyukfiak.
Hozzád nem különbek, mint az ördögfiak.
Hazádnak szép vége mindenütt csonkán áll,
Sereged szép száma fogy, romol s szállton száll,
Inséged nő s árad, véled egy ágyban hál,
Bő étkeid helyett rakódik apró tál . . .

Hazánk végeinek csonkaságát nem orvosolja semmi, ha szép szavak, gyanus becézések körül is simogatják az eleven sebeket. Inségünk nőttön nő, lelkünk fogyatkozik. Korcsok foglalják el a nagyakaratu harcos nemzedék helyét. Tehetetlen vének, ködös tervezgetők, élősdi törtetők vezérkednek; a lefegyverzett kéz már ökölnek se jó. Az ifjuság, — az ifjuság pedig a kenyér hajszájában aggultabb, mint tehetetlen szülője. És köröskörül sehol sem dereng.

Vajjon feltámadunk-é? Felemelkedik-é valaha mélységes nagypénteki sirunk kriptafödele? Vajjon eljő-é még egyszer a mi tavaszunk, amiképpen azt öreg Bornemissza Péter a magyar rabság reménytelen telében tanitotta:

„És mint ez világban is, midőn kikeletre látjuk, hogy az fák bimbóznak és kifakadoznak, avagy pázsitok, füvek, virágok ujulni kezdenek, örülünk, tudván, hogy majd nyár fog lenni, az nagy fagyos, deres, havas, vizes, háborgó téli idő után és eljő az nagy szép melegitő, megékesitő, zöldellitő, teremtő és éltető nyári idő, kibe mindenek megujulnak, megelevenednek . . . és ujonnan ismét az megéhezett, fázódott szegények megmelegittetnek, éltettetnek és az gazdagok ujabban meggazdagodnak."

. . . Vajjon lesz-e még melegitő, megékesitő, teremtő, éltető nyarunk?

Husvét megigazitó áldozattételének napjaiban biznunk kell, hinnünk kell. Reménlünk, akarnunk kell egetvivó, csodakeltő szent fanatizmussal a magyar feltámadást.

Addig pedig virrasszunk tovább, kevés megmaradt félelmetlen mártir katonái a krisztusi gondolat, a magyar faj-szerelem próbált seregének. Álljuk körül szüntelen fohászkodással a sirt, amely elnyelte országunkat, nemzetünket, amelynek megtárulását remegve lessük hosszu tiz esztendő óta már.

Mert ha halottat strázsálunk, miért akkor élnünk?

Angol kormányváltozás fogja az európai politika homlokterébe emelni a revíziót

üzent Rothermere lord Herczeg Ferenchez intézett levelében

Budapest, március 30.
(Magyar Távirati Iroda.)

Ismeretes, hogy Rothermere lord egyik üzenete következtében Herczeg Ferenc lemondott a Revíziós Liga elnökségéről. Most a lord levelet intézett a kiváló iróhoz, melyben kéri, hogy továbbra is vállalja a fontos poziciót. A levélben a következő rendkivül érdekes részek olvashatók:

Javasolom megfontolás tárgyává tenni azt a lehetőséget, — véleményem szerint azt a bizonyosságot, — hogy

a jelenlegi angol kormányban rövid időn belül változás fog bekövetkezni.

Én remélem, hogy ez mielőbb nagyobb érdeklődést fog magával hozni a revizió kérdésében és azt az európai politika legélesebb kérdéseinek egyikévé fogja tenni. Alapos reményeim vannak arra, hogy ez igy is lesz. Az események ilyen irányu fejlődése a revíziós ligát nemcsak komolyabb, de egyszersmind

igen sulyos feladatok elé állitaná.

Épen ezért azt gondolom, hogy tanácsos volna mindazon kiváló magyarok együttmüködését megnyerni, akiknek politikai összeköttetéseik vannak Nagybrittania, Németország és Franciaország kormányzópártjaival s akiknek segitsége igen értékes volna a jövőben, amikor minden erőt egyesiteni kell majd a revizió nagy ügyéért való munkában.

Bethlen István gróf nyilatkozata az aktuális külés belpolitikai problémákról

Budapest, március 30.

Bethlen István gróf miniszterelnök husvéti szabadságának megkezdése előtt fogadta a sajtó munkatársait s az aktuális külpolitikai és közgazdasági kérdésekről a következő kijelentést tette.

A kisebbségi kérdés

Ami a legfontosabb külpolitikai problémákat illeti, — mondotta a miniszterelnök, — mindenesetre rá fogunk mutatni a népszövetségnél a kisebbségi procedura azon hiányaira, amelyek már a népszövetség tanácsának ülésén a megvitatás tárgyát képezték s ezzel hozzá akarunk járulni ahhoz, hogy ezekben az ügyekben a népszövetség tanácsánál való eljárást hatékonyabbá tegyük, különösen azáltal, hogy a vita olyan nyilvánosságot nyerjen.

Ezt az alkalmat természetesen fel kel használni arra is, hogy rámutassunk, milyen eredményeket szült maguknál a kisebbségeknél az a helyzet, hogy a népszövetség a kisebbségi kérdés kezelését helytelen vágányokra terelte.

Mert a kisebbségek ügyében sulyos visszaesés mutatkozik a háboruelőtti állapotokhoz viszonyitva, holott akkor kisebbségi szerződések nem léteztek, még kevésbbé volt egy nemzetközi faktor, amely a kisebbségek jogait garantálta volna.

Ha a népszövetség megakarja óvni perstizsét, saját érdeke parancsolólag követeli, hogy ebben a kérdésben megfeleljen azoknak a kötelezettségeknek, amelyek a szerződésekből folyólag rá hárulnak.

A magyar-német viszony

— Magyarország és Németország között a viszony jó és barátságos. Az, hogy a német sajtóban időről-időre támadások jelennek meg Magyarország, illetőleg kormánya ellen, nem a két állam nemzetközi viszonyából ered, hanem a két ország belpolitikai vonalvezetésének az eltéréséből. Azt hiszem, hogy az ilyen támadások semmiesetre sem javitják nemzetközi téren a két ország közötti viszonyt.

Mindennek dacára ugy vélem, hogy ilyen elszórtan jelentkező szimptómák nem voltak és a jövőben sem lehetnek befolyással arra a baráti viszonyra, amely a két ország között fennáll. Különösen reméljük, hogy a küszöbön álló kereskedelmi szerződéses tárgyalások is annak a baráti érzületnek a z atmoszférájában fognak lefolytatódni, amelyek a két ország viszonyát jellemzik.

Beruházások, a külföldi kölcsön ügye

A beruházásokat ezentul is folytatólagosan kell eszközölnünk. Szükség van erre, hiszen közlekedési intézményeink, mint például a posta és a vasut és sok más intézmény rekonstrukciója teljes mértékben nincs befejezve. Szükség van erre azért is, mert azon átmeneti idő alatt, amig a közgazdasági nehézségek fennállanak, egy helyesen megválasztott beruházási programm sok nehézségen átsegitheti a közgazdasági életet. Hogy milyen mérvü beruházási aktivitás lesz kifejthető, attól függ, hogy milyen mértékben fog a beruházási akció rendelkezésére állani a most már csekély összegre összezsugorodott költségvetési feleslegen kivül a belföldi pénzpiac.

A külföldi kölcsönök felvételétől, amennyire lehet, tartózkodnunk kell, hogy az országot kifelé tulságosan el ne adósitsuk.

A belföldi termékek propagálása

Külkereskedelmi mérlegünk megjavitásának kérdésére már debreceni beszédemben kitértem. Ma is ugyanazokat a nézeteket vallom, mint amelyeket Debrecenben hirdettem, nevezetesen a belföldi termékeknek a belföldön való fogyasztását kell elsősorban propagálnunk.

Itt van elsősorban a szénprobléma és itt van Magyarország nagy fogyasztása külföldi fürészelt faárukban, amit pedig belföldi produktumokkal is helyettesithetnénk. De egész sora van a fölösleges külföldi cikkeknek, amelyekre vagy nincsen közgazdaságunknak szüksége, vagy pedig belföldi készitményekkel pótolhatók volnának.

Erélyes iparpártolási programmot!

De ki kell dolgoznunk egy racionális iparpártolási programmot is. Fejlesztenünk kell azokat az iparágakat, amelyek számára itthon is lehetőségek állanak fenn.

Az export fejlesztése

Végre folyamatban van exportunknak speciális eszközökkel való fejlesztése. Ezzel áll kapcsolatban a hajózási és tarifakérdések rendezése. Mindent összevéve ezeknek a problémáknak megoldásától várható csakis közgazdasági életünknek egészségesebb alapokra való fektetése, valamint attól, hogy képesek leszünk-e külföldi hitelünket olcsóbbá és hozzáférhetőbbé tenni, mert exportkérdésünk részben hitelkérdés is.

Költségvetés, sajtónovella, fővárosi törvény.

A képviselőház mostani szünete után be kell fejezni a közigazgatási reform tárgyalását és azután előreláthatóan napirendre fogjuk tüzni azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a pénzügyminiszter expozéjának elmondásakor nyujtott be.

Ha a költségvetéssel nem töltődnék ki a Ház munkája a nyári szabadság megkezdéséig, esetleg szó lehet arról, hogy a sajtónovella, vagy a fővárosi törvényjavaslat kerüljön a Házban megvitatásra.

Lapunk mai száma 32 oldal Ára 20 fillér

Hatezer ember vett részt a debreceni feltámadási körmenetben

(A Hajdufőld tudósitójától.)

A debreceni római katholikus templomban Nagyszombaton délután 6 órakor impozáns és lélekemelő keretek között folyt le a feltámadási szertartás, melyen a hivek ezrekre menő tömegén kivül a nemzeti hadsereg tisztjei, az egyháztanács és iskolaszék testületileg vettek részt. A templomot öt óra tájban szorongásig megtöltötte a közönség, a künnrekedtek ezrei pedig a Szent Anna-utca utvonalán helyezkedtek el. A piarista rendháztől a Paplerházig ember ember hátán szorongott, ugy, hogy a közlekedés csaknem egy óra hosszáig szünetelt. A templomi szertartás után azonnal megkezdődött a körmenet, mely a Szent Anna-utca kivilágitott házsorai között vonult végig. A menetet a 11. honvéd gyalogezred zenekara nyitotta meg, utána következtek a középiskolás cserkészek, a Mária Társulat, Urnők Kongregációja, Szociális Misszió Társulat. Urleányok Kongregációja, egyesületekbe nem tartozó nők, egy szakasz katonaság, Katolikus Legényegylet, egyetemi ifjak Szent László Köre, Eucharisztikus Férfiliga, Katholikus Otthon, egyesületekhez nem tartozó férfiak, Szent Ferenc Harmadrendje és az egyházi énekkar.

A hosszu menet után dr. *Lindenberger* János apostoli kormányzói helynök, pápai főpap, prépost-plébános vitte baldachin alatt az Oltáriszentséget. Kiséretében haladt a plébánia papsága, az Urak Kongregációja, a helyőrség tisztjei, az egyháztanács és iskolaszék. A templom előtt egy szakasz huszár állott sorfalat.

A körmenet 7 óra tájban ért viszsza a templomba, ahol a szertartás a szentségbetétel után véget ért.

Feltámadás a görög katholikusoknál

Nagyszombaton éjjel háromnegyed 12 órakor kezdődött a feltámadási szertartás a görög szertartásu róm. kath. egyház debreceni templomában, melyet szintén zsufolásig megtöltött a hivő közönség

Fel akarják oszlatni a törzsménest és törzsgulyát

A Hajdufőld tudósitójától.)

A belügyminiszter az 1929. évi költségvetés jóváhagyásánál felhivta Debrecen várost, hogy a törzsménesnél és törzsgulyánál mutatkozó lényeges ráfizetés kiküszöbölésére keressen módot, mert — mint a belügyminiszter leirata mondja — „kétségtelenül megállapitható, hogy mind a ménes, mind a törzsgulya tartása a városra nézve sulyos terhet jelent és annak háztartását sulyosan befolyásolja."

A városi tanács ebben az ügyben értekezletet hivott össze, amelyen résztvettek szakértők és különböző gazdasági érdekeltségek képviselői is.

Az értekezleten behatóan megtárgyalták a törzsménes és a törzsgulya ügyét s az a vélemény alakult ki, hogy a törzsménes fenntartása nem pusztán Debrecen város feladata, hanem állami feladat is, mert általában közgazdasági érdekeken felül, főként honvédelmi szempontok indokolják annak fenntartását. A törzsgulya fenntartása azonban Debrecen speciális állattartási viszonyainak megfelelően jórészben a város gazdaközönségének érdeke.

Végül is az értekezlet arra az álláspontra helyezkedett, hogy

a ménes abban a formában, amiben ma van, lenn nem tartható,

hanem elsősorban helyi érdekképviseletnek adandó át abban a reményben, hogy az állam a helyi érdekképviseletet anyagilag is támogatni fogja. Ha állami támogatás nem jön s anélkül nem vállalja az érdekképviselet az intézmény terhét és az állam sem hajlandó átvenni a ménest, tehát az állami támogatás elmaradásából azt kénytelen a város megállapitani, hogy az sem általános gazdasági, sem honvédelmi érdekeket nem képvisel, a város kényszeritve lesz a kérdés fegoldásánál a legvégső esethez: a feloszlatáshoz, az eladással való értékesitéshez folyamodni. Ami a törzsgulyát illeti, az értekezlet azt a megoldást látja leginkább célravezetőnek, ha a törzsgulyát a város megfelelő ellenőrzés mellett valamilyen érdekképviseletnek adja át. Az intézményben és az annak tartásában jelenleg szükséges ingatlanokban rejlő tőke után semmi haszonra nem számit. Azonban garanciát kiván arra nézve, hogy ez az intézmény továbbra is az eddigi célt az eddigi nivón fogja szolgálni. Ebből és a város anyagi érdekei szempontjából kiköti a város felügyeleti jogát.

A városi tanácsban dr. *Veress* Géza gazdasági tanácsnok most ismertette az értekezlet eredményét s annak alapján a tanácsban az a vélemény alakult ki, hogy feliratot kell lene intézni a földmivelésügyi miniszterhez

a törzsgulya és törzsménes állami támogatása iránt.

közölve a miniszterrel a szakértekezlet véleményét.

Ezzel kapcsolatban legutóbb az a terv merült fel a város gazdasági köreiben, hogy a törzsménes és a törzsgulya jövendő sorsát össze lehetne kapcsolni a szikgáti városi gazdasággal, minthogy itt a kitermelt takarmánymennyiség anélkül is olyan nagy, hogy szinte elhasználni is nehéz, viszont a törzsménes és törzsgulya kitünő takarmányforrást találna, aminek következtében a defcitet is csökkenteni lehetne. Ez azonban még csak terv s a végleges döntés a törvényhatósági bizottság határozatától és természetesen a miniszter hozzájárulásától függ.

Sürgős védekezés a gyümölcstermelés ellenségei ellen:

a tudomány mai szinvonala szerinti védekező szerek egész arzenálja várja a mezőgazdát, kertészt és kert tulajdonosokat üzletünkben. Minden növényi betegség ellen és az összes kártevők elpusztitására szakszerű tanáccsal szolgálunk.

Kontsek Géza k. r. t.

Terményárak:

Buza 24.50—23.50. Rozs 23.00—21.50. Árpa 27.00—26.00. Zab 27.00—26.00. Tengeri 29.50—28.00. Lucerna 18.00—15.00. Széna 14.50—11.00. Lóhere 16.00—14.00. Bükköny 12.50—10.00. Szama 3.00—2.50. Répa cukor 4.60—4.00. Répa takarmány 36.50—36.00. Lucernamag 150.00—120.00. 1929 március 30.

A Hajdufőld

!! hirdetéseit egész Tiszántul olvassa !!

Rémület

Elbeszélés. Irta: **Ius.**

Egy háborut járt tiszttől hallottam elbeszélni:

1918-ban, mikor vége volt a nagy harcnak, a csapatok felbomlottak és ki hogy tudott, igyekezett haza. Akkor már főhadnagy voltam és az ütegemmel elsodródva a csapatomtól, visszafelé lovagoltunk Laibach felé, mert vasutra nem lehetett számitani.

Emlékszem, ködös novemberi este volt, mikor egy kis faluban megállottunk és lepakoltunk. Kérdezősködtem szállás után, de igazán nem volt kedvem egyik kis parasztkunyhóban sem lefeküdni. Akkor mondották, hogy fél kilométerre van egy vadászlak, az emeletét ugyan szétlőtték, de az alsó szobák épek maradtak. A kulcsot is ideadják, ha ugyan ki merek menni, mert még minden tiszt ur, aki három hete odaszállott, betegen jött vissza reggel. De hogy mi baja volt, senki sem tudta, mert egyik sem árult el semmit sem.

Nevettem. Szegény bajtársaim bizonyosan nagyon ki voltak fáradva. Tisztiszolgám már nem volt s igy az egyik suhancnak adtam oda a hátizsákomat.

„Nem fél a főhadnagy ur ott aludni az éjszaka?" — kérdezte, mikor végigiocsogtunk a sötétedő uteán.

„Mitől?"

„Hát a háztól. Ott senki sem mer aludni, amióta a gránát agyonvágta az erdészt. Azt mondják, kisértet lakik benne."

Tul vagyok a kisérteteken, gondoltam, különben is jöhet, ha ugy tetszik, még van golyó a revolveremben.

Mikor a falut elhagytuk, a suhanc megállott.

„Én nem megyek tovább" — jelentete ki zordan. — „Arra van a ház, tán harminc lépésre az uttól. Jóéjszakát!"

Egyedül maradtam. Balkézfelől ott sötétedett a vadászkastély, olyan volt a homályban, mint egy gubbasztó ragadozó, a szertelőtt tetejével meg az ásitó ablakaival. Egy darabig állottam az uton és ostobaságok fordultak meg a fejemben, hogy visszamegyek és valamelyik füstös parasztházban alszom. De a szégyen nem engedett.

Fogtam a hátizsákot és letértem az utról.

A nagy, vasravert kapu előtt megint megállottam egy pillanatra. Mit beszélnek ezek, hogy minden tiszt betegen ment vissza reggel? És miért hallgatott mind? Mi lehet ebben a barátságos házban, ami megbetegiti az embert?

Bedugtam a kulcsot a zárba. Könnyen járt. Kitártam a kaput, a hátizsákomat behajitottam és gyufa után keresgettem a zsebemben. Mig a kilincset elengedtem, a kapu megindult és egy halk csattanással becsapódott mögöttem. Gyorsan kaptam utána, de becsapódott. A csattanást huhogva verték vissza a falak és ez a hang átjárt, mint a köd.

Kiforgattam a zsebeimet. Nem volt gyufám.

Tapogatózni kezdtem a kapun, hogy a kilincset megtaláljam, de a kezem egy éles szegbe akadt csak, mert a kilincs letört. Nyögve ugrottam neki az ajtónak. Meg se mozdult. Belerugtam. Megint a visszhang. Én nem tudom hányszorosan zúgott vissza verejtékező fejemre ez a visszhang, aminél csudálatosabb, mélyebb, zúgóbb visszhangot sose hallottam.

Lüktető halántékkal állottam a bezárt kapu előtt. A visszhang után itélve valami nagy előcsarnokban lehettem. Jobbra egy ablak derengett. Elindultam az ablak felé, de megbotlottam valamiben és elvágódtam a földön. A hátizsákom volt. A hátizsák és benne a villanylámpa. Villámgyorsan szedtem elő a lámpát. Egy nyomás — keskeny fénynyil szalad végig előttem a padlón.

Nagyot lélekzettem. Körültáncoltatom a libegő fényt a szobában. A falak kormosak voltak, a padló mocskos, semmi butor. Három ajtót is felfedeztem.

Felkaptam a csomagomat és találomra elindultam az egyik ajtó felé. Ebben a pillanatban kialudt a lámpám. A sötétség megint rámzuhant, körülvett, eltemetett és hallottam, hogy a szivem örületes tempót diktál a véremnek. Kétségbeesve nyomtam meg a gombot. Felszaladt a fénycsik megint, az előttem álló furcsa, faragott ajtóra. Megfogtam a kilincset. Zárva volt.

A másik ajtó, a harmadik. Mind zárva. Tanácstalanul fordultam meg és a sötétség mellbevágott. A lámpám ujra elaludt. Megkerestem a gombját, nem ég, beljebb csavartam a körtét, megpiszkáltam az akkumulátort. Semmi.

Ekkor valami még sose érzett rémület szállott meg. Eldobtam a lámpát és körülvillantottam a szememet. Az ablakot kerestem, hogy kiugorjak rajta, de nem láttam semmit. Olyan gyorsan lélekzettem, hogy a torkom kiszáradt és éreztem, hogy a kinyujtott két karom reszket.

Hol az ablak? Tájékozódni próbáltam. Elindultam előre, ahol az ajtót sejtettem. A lépéseim furcsa visszhangja ott kullogott a hátam mögött, mintha jött volna utánam valaki. Mikor megállottam, az is megállott. Ha elindultam, ujra ott suhogtak a tántorgó léptek. Kinyujtottam a kezem, hogy elérjem a kaput, de semmit sem értem el. Pedig itt kell lenni, ez biztos. Félve lépegettem előre. Egy lépés, kettő, öt, husz... döng utánam a lépés, az a rettenetes lépés, a kapu sehol. Balra fordulok. Semmi. Visszamegyek. Tán ötven lépést is. Szaladok. Semmi.

És mögöttem ott suhog a lépés. Már tudtam, hogy nem az én lépé-

Hajdumegyében elrendelték az uzsora hivatalból való üldözését

(A Hajdufőld tudósitójától.)

Elsőnek a *Hajdufőld* hivta fel a figyelmet azokra a lehetetlen állapotokra, melyek egy-két év óta uralkodnak Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Bihar vármegyékben a zöldhitel vásárlások körül. Talán felesleges is felelevenitenl ezeket a dolgokat, mert éppen a mi cikkeink nyomán ma már mindenki tudja, hogy különösen *a Hajduság gazdáit kiméletlenül és csodálatos szervezettséggel fosztogatta évről-évre egy társaság*, mely minden eszközt felhasznál, hogy a megszorult magyar gazdától potom áron előre megvegye a termést és azt később horribilis haszonnal adja tovább. Többször rámutattunk arra is, hogy a zöldhitelnek a Hajduságban uralkodó formája *kétségtelenül kimeriti az uzsora minden tényálladékát* s épp ezért követeltük, hogy a kormány rendelje el az uzsora hivatalból való üldözését.

A Hajdufőldnek a zöldhiteluzsora megakadályozása érdekében irott cikkei szinte páratlan megértésre találtak Hajdu vármegye vezetőségénél. Elsősorban magánál *Pákozdy* Sándor alispánnál, de nem kevésbbé a *vármegye kiváló és nagytudásu főügyészénél, dr. Benkő Gézánál, aki már előzőleg is sokat foglalkozott azzal a kérdéssel*, hogy miképpen lehetne megmenteni a hajdu gazdákat a szemérmetlen kiuzsorázástól és kifosztástól. Két év alatt *Benkő* Géza főügyész lelkes ügyszeretettel és magyar fajtája sorsa fölötti mélységes aggodalommal számtalan előterjesztést adott be a vármegye közigazgatási bizottságához, páratlan lelkiismeretességgel összegyüjtötte az összes megszerezhető adatokat és komoly érveléssel mutatott rá, hogy az uzsora hivatalból való üldözését *minél előbb el kell rendelni*, mert máskülömben tönk szélére jut a környék egész gazdaközönsége. Ezeket az előterjesztéseket minden alkalommal a legnagyobb megértéssel fogadta a vármegye közigazgatási bizottsága, mely többizben kérte, hogy az igazságügyminiszter rendelje el az uzsora hivatalból való üldözését. Két éves küzdelem után végre valahára ez meg is történt és a mult napon leérkezett a vármegyére az erről szóló miniszteri rendelkezés, melyet csak a legnagyobb örömmel és megelégedéssel fogadhatunk, bár hozzátehetjük azt is, hogy jobb lett volna, ha már egy éve kiadják azt.

Ennek alapján a vármegye vezetősége és a főügyész megtettek minden intézkedést, hogy Hajdu vármegye területén megkezdődjék az *uzsorának hivatalból való üldözése és a törvény szigora lesujtson azokra a lelketlen, idegen uzsorásokra, akik a legitim kereskedelem örve alatt évről-évre ugyszólván kiraboltták a szerencsétlen, dolgos magyar gazdákat.*

A *Hajdufőld* munkatársának erről a kérdésről alkalma volt beszélgetést folytatni a vármegye érdemes és nagytudásu főügyészével, dr *Benkő* Gézával, aki kérdésünkre a következőket volt szives mondani:

Az igazságügyminiszterhez már többször intézett a közigazgatási bizottság feliratot, melyben fölhatalmazást kér arra, hogy az uzsora vétségét hivatalból üldözhesse. Az uzsorvétség ugyanis az uzsoratörvény alapján csakis a sértett inditványára tehető birói eljárás tárgyává. Az igazságügyminiszteri felhatalmazás a napokban érkezett le. *Az alispán már meg is kereste a csendőrkerületi parancsnokságot, hogy a nyomozást vezesse be. A nyomozás több esetben már folyamatba is tétetett, sőt néhány ügyet a csendőrkerületi parancsnokság már át is tett az illetékes bírósághoz.*

Arra a kérdésünkre, hogy mi tette indokolttá a felhatalmazás kérését, dr. *Benkő* Géza vármegyei főügyész azt válaszolta, hogy különösen a hajduszoboszlói járás területén egyes uzsorások *tizenöt és tizenhat pengőért veszik az uj buzatermést. A főügyész az interviu során megjegyezte, hogy a „Hajdufőld" volt az a sajtóorgánum, mely ezt a nagy fontosságu gazdasági és szociális kérdést állandóan napirenden tartotta.*

Az utóbbi félszázad alatt óriási mértékben javult a Hajduság népének életstandardja

Dr Hadházy Zsigmond főispán nyilatkozata Hajduvármegye társadalmi, gazdasági és szociális fejlődéséről

(A Hajdufőld tudósitójától.)

Hajdu vármegye az utóbbi néhány év alatt óriási lépésekkel haladt a kulturális és gazdasági fejlődés utján előre. Egymásután valósultak meg azok az intézmények, amelyek eddig csak szép tervek voltak. Ebben a nagy fejlődésben óriási előnyt jelentett a vármegye társadalmi egysége, amely lehetővé tette, hogy minden vonalon lépést tartsanak a kor követelményeivel. Erről a nagy fejlődésről, általában Hajdu vármegye gazdasági, szociális és társadalmi viszonyairól megkérdeztük dr. *Hadházy* Zsigmond főispánt, aki kérdéseinkre a következőkben volt szives válaszolni:

— A feltett kérdésre csak ugy hirtelenében nyilatkozni — nehéz feladat, mert hiszen a téma igen tág keretet ölel fel. Világos, hogy e tág keretet egy interju alakjában szakszerüen és kimeritően kitölteni nem lehetséges. Igy tehát előre kell bocsátanom, *hogy a helyzetkép, melyet előtárhatok, csak afféle vázlat lehet*, melyet bizonyos előbbi állapottal való összehasonlitásból festhetek meg, de amely sok-sok pótlásra és kiegészitésre szorul.

Lássuk ezek után a kérdéseket egyenként:

Régen és most

Még én igen élénken emlékszem gyerekkoromból arra az időre, amikor a hajdunegyei városok és községek társadalmi élete jóformán a semmivel volt egyenlő. Még nincs emberöltője annak az időnek, mikor lakodalmakon, keresztelőkön és disznótorokon kivül alig volt más alkalom a falusi emberek társadalmi érintkezésének, — hacsak ide nem sorozom a néhai jó öreg szárazmalmok garat-házában éjszakai tüzelgetés mellett való „időtöltések"-et, vagy vasárnap délután templom után, jó időben a kisajtó melletti lócákon való „tanyázgatást". (A falusi fiatalság vasárnapi koresmázását, a koresma udvarán rögtönzött bálokat, melyek rendesen verekedéssel, nemritkán egy-egy legény halálával is végződtek, — már nem merem ide számitani.) A vidéki városban és községben ekkor még mindenki egyéni, illetve családi életet élt, a társadalmi élet alig ment tul a sógorság, komaság atyafiságos érintkezésén.

S mindennek nincs még egy félszázada s hol van már az az idő?

Virágzó társadalmi élet

Ma már Hajdumegye valamennyi városában és községében kaszinók, körök, egyesületi házak, sőt több helyen kulturházak tágas helyiségei gyüjtik össze esténként, ünnep- és vasárnap és télen nappal is a férfiakat, a MANSz fiókjai az asszonyokat, a Levente-intézmény az ifjakat s a leányegyletek a leányokat. Ujságok, képeslapok, könyvtárak állanak rendelkezésre és — ki hitte volna valaha — még a futball is.

Egész télen át vallásos esték, ismeretterjesztő, mükedvelő előadások, rádiós esték, tánciskolák, mozi, sőt szinház is élénkitik a társadalmi életet.

Ezek után nem lehet kétséges, hogy ez már a társadalmi élet folyamata és a közelmulthoz képest oly haladás, hogy szinte el se volt képzelhető.

Vannak, akik gáncsolják ezt a társadalmi életet, én azonban ezt az állapotot jobbnak tartom az ugynevezett „régi jó idők" malomalatti és koresmai társadalmi életénél. Amaz idő kissé abrakos izü volt, ez azonban már a kultura következménye s — hiába — a kultura mégis csak előre visz.

A gazdasági helyzet

Én még igen élénken emlékszem gyerekkoromból nagyapám faekéjére, goromba vasfogas faboronáira. Láttam kézből szórva vetést, végére mehetetlen „nyomtatását" a gabonának, lapáttal szórását a buzának. Láttam a száraz- és szélmalmokban az őrlést, a liszt szitálását, de láttam a kender „nyövését", „tilólását", a fonást, a szövést, a falusi putri-boltokat, amelyekben az összes portéka nem ért 50 pengőforintot. Láttam alkudni 3 pengőforintos nagy kordovány csizmákra az országos vásárokon. Tudom, mint „fejelték", „torkolták" és „szárazták" meg ugyanezeket szegény falusi

sem, már tudtam, hogy miért lett beteg minden tiszt. Megfordultam és belelőttem a levegőbe. Azt hittem, megsiketülök a visszhangtól. Ott búgott a fejem felett, a sarkokban jajgatott, a lábaimnál suhant, körülfogta a torkomat. Előreugrottam. Az is a hátam mögött ugrott. Azután jobbra, balra forogtam, csapkodtam a levegőt a revolveremmel és mindig csak a hátam mögött volt. S mikor már lihegve, eltorzult arccal, kimeredt karokkal, mint egy élő, hangtalan, nagy sikoltás, megállottam, a lábam valami puhába ütközött. Még hallottam a revolverem dörrenését, meg az orditásomat, éreztem, hogy bukok valahova. Azután nem emlékszem.

*

Borzongatott a hideg, mikor cigarettára gyujtottunk.

„Nos, a megoldás?"

„Ideges voltam — mosolygott — ennyi az egész. Reggel két katona jött utánam, betörték az ablakot. Ott feküdtem, keresztülesve a hátizsákomon egy nagy üres szobában. A többi három szoba barátságosan volt berendezve és nem is volt bezárva. Ma már én is csak nevetek az egészen. De ha éjszaka felébredek néha a köhögésem visszhangjára, akkor még mindig megszoritja a torkomat ez a furcsa emlék. De azután elmulik. Apropo, torok: jössz ma este a koncertre?

Női kalapokban

legolcsóbb bevásárlási forrás a

Kalapüzem

Plac-utca 9.

Husvétl ünnepekre

ajánlom dusan felszerelt pincészetem különleges

FAJBORAIT

1927 évi Asztali bor	1923 évi Furmint bor
1926 évi Kövidinka	1923 évi Zöldszilvánia
1926 évi Ezerjó	1921 évi Vörös édes ürmös
1926 évi Rizling	1921 évi Vörös Kadarka (édes)
1923 évi Ezerjó	1921 évi Fehér Burgondi (édes)
1923 évi Rizling	1918 évi Rizling bor

Kecskemét város és Weszprémy Zoltán

Vámospércsi hires szőlőtelepeinek termése.

1928. évi termésü kitünő, zamatos ujbor 1 liter 90 fillér. 5 liter vételnél már 80 fillér!

Debrecen egyik legnagyobb boreladási helye

NÉMETHI JÓZSEF

TIMÁR-UTCA 31. SZAM. Közismert „HULLAHÁZ"

HALLATLAN

olcsó készpénz árak:

Női sevró spanglis . . **13.80** tól
Férfi sevró egész . . **15.40**-től

KERÉKGYÁRTÓ

Kálvin-tér 3. szám.

VESE, HÓLYAG, RHEUMA
LEGHATÁSOSABB GYÓGYVIZE
A
SAVOLDÓ, VIZELETHAJTÓ
SALVATORFORRÁS

Alföldi Takarékpénztár
Debrecenben
A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK LEÁNYINTÉZETE
Alapittatott 1872 be'

Betéteket a legjobban gyümölcsöztet. Kölcsönöket a legjutányosabban folyósit. Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Ajánlja téglagyára elsörendü gyártmányait

Raktárházában tároló árukra oooo kölcsönöket nyujt. oooo

csizmadiák — időtlen időkig. Láttam, mint szekerezték az eladnivaló buzát, káposztát más városokba, — utrakelve éjfélben s hazaérkezve másik éjszaka uttalan-utakon, feneketlen sárban.

És mindezen állapotoknak alig 40 esztendeje.

Óriási fellendülést mutat a gazdasági élet

Ma már Hajdumegyének nincs egyetlen egy városa és községe se, hol traktorok, vetőgépek, magtisztító rosták stb. stb. mezőgazdasági gépek ne volnának, ellenben nincs egy faeke sem, nem nyomtatnak többé s nem szórnak lapáttal. Nincs már szélmalom se, szárazmalom se, nem is szitálnak otthon, nem fonnak, nem szőnek, de nincs többé kordovány csizma se. Szép és nagy boltok, üzletek mindent árulnak már ekevastól a — banánig, biciklitől — a selyem harisnyáig.

Talajjavitás, mütrágya, több- és jobbtermelés, nyersterményfeldolgozás, iparfejlesztés, külföldi piacot felkereső kereskedelem ma a jelszó.

E néhány adat szembeállitása mindenkit meggyőz arról, hogy Hajdumegye városai és községei gazdasági élete különösen az utolsó évtizedben szinte hihetetlen fellendülést mutat.

S ha vannak bajok, — mint ahogy vannak, — ezeknek nem a vármegye közönsége az oka, hanem ez már Trianon átka.

Szociális állapotok

Én még igen élénken emlékszem — hiszen ez már igazán nem régen volt, — arra az időre, amikor Hajdu megye városaiban és községeiben a vasárnapi templom után dobszóhallgatni a piacra gyültek az emberek. A férfiak tulnyomórésze nyáron fehér alsó ruhában, mezitláb, télben szürben, ködmönben, kiforditott nagy piszkos szőrü bundában s ugy hallgatták a dobost. Asszonyok, leányok földig-szoknyában, csizmában, kisbundában, nyárban mezitláb jártak kint az utcán is.

Ma már a Hajduság legszegényebb községében is nemcsak megbámulnák a fehér alsó ruhát, sőt meg is botránykoznának rajta. A szürszabó-ipar megbukott, nincs már bundaipar se, (egy-két elszánt ember kinlódik még vele), ellenben felfendült a boxcsizma, a félcipő, a hosszu harisnya. Ma egy napszámosember és munkásleány jobban, szebben és izlésesebben ruházkodik, mint 40 évvel ezelőtt a 100 holdas gazda vagy gazdaleány.

Javult a hajdunép élet s andardja

És én ismét csak nem tudok egyetérteni azokkal, akik ezzel szemben a „régi jó idők" szigoru egyszerüségének adnak előnyt, sőt azt állitom, igy van ez jól, mert ez a fejlődés természetes rendje.

Évek milliói óta az ember egyebet se tesz, mint életstandardját igyekszik javitani s ha az erre való törekvés nem lett volna benne, nem is lett volna sohase — ember.

Én nagyon örülök annak, hogy a Hajduság népének életstandárdja ily nagyot javult, mert ez a legfőbb bizonysága, hogy szociális helyzete is jobbá lett, s ez csak ugy volt lehetséges, hogy nemcsak megtartotta őseitől örökölt kitartó dolgosságát és vasszorgalmát, sőt még fokozta is azt és kihasználja a kultura vivmányait is.

Beszélhet ugyanis bárki bármit, a szociális jólét nem a világotrengető eszmékből, hanem az észszerü és szorgalmas munkából fakad.

Az előadottakat egybevetve, én örömmel állapitom meg, hogy Hajdu vármegye népének ugy társadalmi, gazdasági, mint szociális élete az elmult nem egész *félszázad év alatt óriási mértékben előrehaladt* s napjainkban is hatalmas fellendülésben van, s én — aki világéletemben mindig optimista voltam, — meg vagyok győződve arról, hogy a Hajduság népére a magyar nemzet kebelében jólét, boldogság és további dicsőség vár. S ezt a Hajduság népe meg is érdemli, mert megitélésem szerint (s itt lehet, hogy egy kissé elfogult is vagyok, mert hozzátartozom), tisztesség, becsület, józanság, szorgalom, szép és jó iránti fogékonyság s különösképen hazafiasság tekintetében nincs külömb nációja — a világnak.

Vásárlásainál hivatkozzék a
Hajdufóldre!

Tiz évi szünet után megnyilt a Debrecen--aradi telefonforgalom

Az első beszélgetést a Hajduföld és az Aradi Közlöny szerkesztősége folytatta

(A Hajduföld tudósitójától.)

Nagyjelentőségü esemény játszódott le nagypénteken este a „Hajduföld" szerkesztőségében. Tiz esztendeig tartó kényszer-hallgatás után először csengetett be a telefon Aradról Debrecenbe, hogy Csonka-Magyarország és elszakadt aradi testvéreink között helyreálljon a szóbeli érintkezés.

A hivó fél Arad volt, honnan Taubner József, az *„Aradi Közlöny"* főszerkesztője *Debrecen 347-et*, a *Hajduföld* szerkesztőségét hivta. A telefonnál dr. *Pajor* Győző igazgató jelentkezett, akihez Taubner József a következő szavakat intézte:

— Az Aradi Közlöny szerkesztősége üdvözli a Hajduföld szerkesztőségét. Hogy van a Hajduföld? Ez az első aradi beszélgetés, amit tiz esztendő óta fel tudtunk venni Magyarországgal és rendkivül örülünk, hogy most már érintkezésbe léphetünk Magyarországgal!

Az üdvözlő szavakra dr. *Pajor* Győző meleg szavakkal válaszolt és örömének adott kifejezést azért a megtisztelő barátságért, melliyel az Aradi Közlöny az első aradi telefonbeszélgetés alkalmából a Hajduföld szerkesztőségét kereste fel, majd még pár percig beszélgetve kölcsönösen boldog ünnepeket kivántak egymásnak.

Aradot nagyon világosan lehetett érteni, de Taubner főszerkesztő panaszkodott, hogy nehezen érti meg a beszédet.

Baltazár püspök hazaérkezett Londonból

(A Hajduföld tudósitójától.)

Baltazár Dezső püspök, mint ismeretes, Londonba utazott a magyarság nagy barátjának, lord Rothermere meghivására s ebből az alkalomból köszönetet mondott azért a nagy ajándékért, melliyel a *lord a református lelkészözvegyek otthonát megajándékozta.* A püspök négy napig tartózkodott Londonban s két és fél órahosszat beszélgetett lord Rothermerrel, aki ebédet adott tiszteletére. Harmsworth képviselő pedig öt órai teára hivta meg Baltazár püspököt. A lord nagy szeretettel érdeklődött minden Magyarországon történt dolog iránt s legujabban elhatározta, hogy *500 magyar cserkészt kivitet a londoni táborozásra 4 hétre*, de kikötötte: ez 500 cserkészből *40 debreceni cserkésznek kell lenni.* A püspök résztvett az angol parlament egyik ülésén s Loudon nevezetességeit Ward Price-al, a Daily Mail főszerkesztőjének társaságában szemlélte meg.

Kardos szinigazgató stopperórával kezében várta a szinházbérleti pályázat idejének a letelését

Tizenegy óra ötvenkilenc perckor benyujtotta a pályázatát

Ismeretes, hogy Debrecen városa hetekig tartó bizottsági ülésezések után elhatározta, hogy pályázatot hirdet a Csokonai-szinház teljes átalakitására, illetőleg egyelőre csak ujabb bérletére nézve. A törvényhatósági bizottság határozata ugy szól, hogy a pályázatok benyujtásának határideje március 31-én déli 12 órakor jár le. Minthogy azonban husvét első napja március 31re esik, a pályázat utolsó terminusa tegnap, szombaton déli 12 órakor járt le. Háromnegyed tizenkét órakor megjelent a polgármeteri hivatalban *Kardoss* Géza szinigazgató és élénken érdeklődött, érkezett-e már pályazat a szinház bérletére? Arra a válaszra, hogy ilyenirányu kérelmet ezideig senki sem adott be, a szinigazgató direktor belenyult belső zsebébe, elöhuzott egy vörös pecsétes boritékot, amely az ő pályázatát tartalmazta.

Kardoss Géza szinigazgató arra vonatkozólag, hogy az öt pecsét alatt őrzött pályamunka mit rejt a belsejében, csak titokzatos direktori mosollyal válaszolt. Mindössze annyit mondott, hogy a kellő objektivitást akarja megőrizni és senkit sem óhajt befolyásolni. Ezután helyet foglalt a moquette-karosszékben, kezébe vette a stopperórát és drámai komolysággal kijelentette, hogy megvárja a 11 óra 59 percet s a terminus letelte előtt egy perccel fogja benyujtani a boritékot. A stopperóra ketyegett, Kardoss Géza pedig rejtelmes arccal figyelte a tovarohanó időt, majd 11 óra 59 perckor elérkezett a világtörténelmi pillanat: *benyujtotta a pályázatát...*

Most már csak az a kérdés, hogy nem késett-e a szinigazgató órája, mert, ha csak 61 másodpercet is késett, a *ius strictum* alapján kiesik a direktori székből.

Aki a virágot szereti
a
magot
csak
Pálffynál veheti Kossuth-u. 7.

A választói névjegyzékből ki akarják hagyni azokat, akik munkanélküli segélyt kaptak

Van-e szavazati joga annak, aki közsegélyben részesült? — A közigazgatási bíróság dönt végső fokon

(A Hajdufölde tudósitójától.)

A központi választmány a mult nap ülést tartott dr *Vásáry* István polgármester elnöklete alatt. Az ülés előadója dr *Balogh* Sándor aljegyző volt, aki előterjesztette az ülés egyetlen tárgyát, az országgyülési képviselői választói névjegyzék módositására vonatkozólag. Abban az ügyben kellett ugyanis elvi állásponton elfoglalni, hogy az 1930. évi képviselővválasztói névjegyzék kiigazitásával kapcsolatban mi legyen azokkal a polgárokkal, akik egyébként jogosultak a választásra, *de akiket a város közsegélyben részesitett.* Tudnivaló ugyanis, hogy az 1925. évi 26. törvénycikk kimondja, hogy *mindazok törlendők a választók névjegyzékéből, akik közsegélyt élveznek.* Ennek a törvénynek az alapján az előadó azt javasolta a központi választmánynak, hogy azokat, akiket a város hosszabb ideig közsegélyben részesitett, töröljék a jegyzékből. *Ezek közé tartoznának azok is, akik a multkoriban munkanélkü i segélyt élveztek a várostól.*

A javaslathoz elsőnek dr *Markovics* Elemér bizottsági tag szólott, aki kijelentette, hogy a javaslatot nem tartja elfogadhatónak, mert a törvénycikkben az is benne van, hogy a névjegyzékből csak azok törlendők, akik *állandó jellegü közsegélyben részesülnek.* Már pedig a a tél folyamán munkanélküli segélyben részesitettek nem sorozhatók azok közé, akik hosszabb ideig tartó segélyt kaptak. Ezért azt javasolja, hogy ezeket a *munkanélküli polgárokat ne töröljék a képviselővválasztók névjegyzékéből.*

Dr *Vásáry* István polgármester reflektált a felszólalásra s kijelentette, hogy a segélyettek között nagyon sok olyan is volt, aki egy hónapig is élt a részére kifizetett összegből. Egyébként ez az egész kérdés rendkivül problematikus ügy és teljesen mindegy, hogy az előadói javaslatot, vagy pedig Markovics inditványát teszik magukévá, mert végeredményben az elvi döntés ugy jön létre, amint *azt a legfelsőbb fórum, a közigazgatási bíróság határozza el.*

Fejér Ferenc Markovics álláspontja helyezkedik. Kijelenti, hogy a központi választmány nem foszthat meg alkotmányos jogától valakit, aki önhibáján kivül került abba a helyzetbe, hogy közsegélyre szorul.

— *Vásáry* István: A törvényben megállapitott feltételek forogtak fenn, amikor a központi választmány ezt a kérdést felvetette és javaslatát megtette. Mindenek előtt azt a kérdést kell eldönteni, hogy vajjon állandó állapotot jelent-e az, ha valaki közsegélyt élvez. Ez könnyen vitatható, az azonban tény, hogy a népkonyhán való ellátás már állandó jellegü segélyezés. Minthogy a munkanélküliek támogatását készpénzzel oldották meg és ezzel sok visszaélés történt, a jövőben csak természetbeni segitséget fognak nyujtani a munkanélkülieknek, például a népkonyhán való ellátást.

Ha ez bekövetkezik, nyilvánvaló, hogy a munkanélküliek segélyezése állandó jellegü. Végeredményben a kérdést csak ugy lehet eldönteni, ha határozott állásfoglalás nélkül felterjesztik a közigazgatási bírósághoz.

Markovics ujabb felszólalása után szavazásra tették fel az előadói javaslatot, amelyet a bizottság *nyolc szavazattal négy ellenében változtatás nélkül elfogadott.*

XXII. m. kir. osztálysorsjáték

84.000 sorsjegy — **42.000** nyeremény

minden második sorsjegy nyer

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000

egy félmillió pengő

Jutalom és nyeremények:

300.000	50.000	20.000
200.000	40.000	15.000
100.000	30.000	10.000
	25.000	5.000

stb. stb. összesen

7,722.000 készpénzben.

84.000 sorsjegy közül 42.000, tehát

minden második sorsjegy nyer

Az I. osztály huzása már 1929 ápr. 12-én kezdődik

A sorsjegyek hivatalos árai:

Nyocad	Negyed	Fél	Egész
3 P	6 P	12 P	24 P

Görögország felé hajóznak a debreceni tanárjelöltek

Fiuméban mindenki visszasirja a magyar világot

Spalato, 1929. III. 24.

Debrecenből március 22-én indultunk messze célunk felé: Görögországba. Szokatlan gyorsvonatozás után március 23-án, szombaton reggel megérkeztünk Fiuméba. A vonat közel egy órát késett, ami a váratlanul megnőtt utas-szám miatt következett be. Egyik napról a másikra annyival többen és olyan tömegesen igyekeztek délre, hogy már a Keleti-pályaudvaron kevés lett az összeállitott szerelvény, pótkocsik kellettek. Késve indultunk ki Budapestről és ez a késés azután folyton gyarapodott egészen Fiuméig.

Enyhe vámvizsgálat

Keresztül Horvátországon — Gyékényestől egészen Susakig — még a régi MÁV emlékei kisértenek utazás közben. Sőt, mintha a hivatalos szerb közegek is enyhébbek lennének. A vámvizsgálat, mikor halljak, hogy tanulmányutra menő diáktársaság vagyunk, be sem jönnek a szakaszokba, hanem rövid köszönés után továbbmennek. A jegyvizsgáló kalauz pedig ránk zárja az ajtót, hogy nyugodtan és egyedül maradhassunk, pedig Zágráb körül sok a horvát utas. Nem is zavar bennünket senki, ugy, hogy egy-egy kicsit szundikálni is lehet.

A Karszt még csupa hó. Idézgetik is a fiuk: „még hó takarja el a bérci tetőt". Köd ül a tájon és egészen télies hangulat fogja el az embert. De lasasn ereszkedünk lefelé és ezzel párhuzamosan enyhül minden. Zöld foltok ütköznek elő a völgyek lejtőjén, a napsugár elővillan innen is, onnan is, melegszik a fázás-érzés. Igy érünk be 9 óra körül — egy órai késéssel — a mi régi Fiuménkba.

Fiuméban

A sok utas, melynek a zöme magyar, nyomulna kifelé. De az olasz hatóságok sem voltak előkészülve ekkora tömegre. Huzódik a vámvizsgálat, nyulik az utlevél láttamozás és bizony 10 óra is elmulik, mire kievickélünk a pályaudvarról. Amint megyünk csapatba verődve, a magyar szót meghallva odacsatlakozik egy őszszakállas bácsi hozzánk. Kiderül, hogy nyugdijas magyar tanár a régi világból, bocsánatot kér, hogy „nyakunkba varrhassa" magát. Mi örvendve fogadjuk és attól fogva délig velünk jön-megy. Elkisér bennünket a hajónkra, a „Graz"-ra, ahol lerakjuk podgyászainkat a kijelölt kabinokba; segit pénzt váltani, a jegyet megszerzi; kezünkre jár, hogy egy olcsó és tiszta osteriában megebédelhessünk, (husleves, sült garnérunggal), 2 deci bor, narancs, kenyér fejenként 5 lira, még az „il servzió"-t sem fizettetik külön).

Haldoklik az Adria gyöngye

Egyébként Fiume sorvadozik. Sok kereskedő megbukik, bezár. A kikötő élete lanyha, teng-leng. Oda van a magyar kereskedelmi lüktetés. Imitt-amott még megcsendül a magyar szó. Az emberek szemében felragyog olykor-olykor az a reménység: milyen jó lenne a régi magyar kapcsolatokat visszacsinálni! Persze, persze, de mindig későn jönnek a jó gondolatok.

Este a hajóra ültünk. Fáradtak voltunk, le is feküdtünk mindjárt. A kabinok pompásak és tiszták. Kipihenve ébredtünk és gyönyörü, kéklő tengeren, kellemes időben haladtunk mai célunk felé, a már látszó Spalatóba, ahol egy napig fog állani a hajónk.

Az Adrián

Reggel 7 óra. Kint uszunk a nyilt tengeren, sehol se látszik szárazföld, mindenütt csak viz. Az Adria sima, világoskék habjaival, amelyek alig-alig fodrozódnak ki az egyenletes tükörből, vidáman játszadoznak a reggeli napsugarak. Ragyogó fényfoltok ütköznek a szemünkbe innen is ,onnan is. Az egész látvány pompás, lenyügöző. El tudná az ember nézni akármeddig és mégsem unná meg.

Spalatoba vasárnap este megkésve érkeztünk. Nem is Spalatoban kötöttünk ki, hanem tulrajta, egy hatalmas gyártelepen. Óriási épületekben állitják itt elő a cementet, amit a közelben bányásznak és küldik szerteszét az egész világba. A mi hajónk 2000 zsákot nyelt el a mély gyomrába, ami 10 vagonnak felel meg, miután egy zsák 50 klgr. 3 hatalmas daru éjjel-nappal rakta 24 órán keresztül a zsákokat a hajóra, mig hétfőn estére készen lettünk és 8 óra körül elindulhattunk.

Salona romjai

Mi délelőtt a jugoszláv rendőrség engedélyével kimentünk a hajóról és elgyalogoltunk Salona romjaihoz („Salona antiqua"). Ma kis falucska, mindössze néhány házból áll, a neve is más. A rómaiak idejében ellenben virágzó város volt. Ki van ásva városfal egy része, a nekropolis (temető), az amphitheatrum, a basilica. Igen érdekes és tanulságos romok, bár nem sok maradt meg belőlük. Egy fiatal horvát asszony vezetett bennünket, aki, ugylátszik, ebből él és olasz nyelven bőséges magyarázatokkal szolgált. Az egész ásatás Bulics horvát papnak az érdeme, aki most 83 éves, még bent él Spalatoban és hires régész. Jelenleg a spalatoi archaeologiai muzeum igazgatója. Érdekes és megható, hogy a kőből való sarkophagját előre megcsináltatta, a tudható adatokat és nevét rávésette s a basilica romjainak a lábjában fel is állitotta. Ha kijön ide, láthatja, hogy egykor itt fog nyugodni kedvelt munkájának körében. Távol a város zajától, közelében az őskeresztények templomának . . .

Görögország felé

Most tehát kint uszunk a tengeren és haladunk Bari felé. 10 óra körül leszünk ott és rövid tartózkodás után megyünk tovább Brindisibe. A hajónk kapitánya, akinél beszállásunk után nemsokára leviziteltem, fiatal, energikus ember, de nagyon udvarias és rögtön, kérés nélkül megengedte, hogy az 1-ső osztály fedélzetét is használhatjuk. Most is itt tartózkodunk, mert ez magasabb, kényelmesebb és nyiltabb. Utas nem sok van ezen a vonalon, talán később lesznek? A kapitány legalább azt mondta, hogy Brindisiben várhatunk sok utast, akik Görögországba fognak átkelni.

A fiuk már egész otthonosan mozognak e nagy (135 méter hosszu) hajón. Egy páran most látnak először tengert, azok számára csakugyan tenger látnivaló van. Alig is győznek betelni a folyton kinálkozó uj, meg uj dolgok nézésével. Külön élmény aztán a hajó pazar konyhája. Hiába megyünk csak 2-ik osztályon, rengeteg az ennivaló. Azt lehetne irin, hogy ez már pazarlás. Szerencsénkre, a pompás tengeri levegő adja az étvágyat és igy sikeresen megbirkózunk a sok mindenfélével.

Feltüntek már jobb felől az olasz partok. Közeledünk lassanként Itáliához. Én meg bucsuzom, majd máskor folytatom.

Dr Bessenyei Lajos.

Egy uj dalnok érkezett . . .

Hallotta már az uj Philips 2007. számu hangszórót? . . .

Kérje a kereskedőjét, hogy mutassa be Önnek, ez ismét egy

PHILIPS

FŐISKOLA

Az Egyetemi Kör medikus piknike. A Debreceni Egyetemi Kör orvososztálya a szegénysorsu orvostanhallgatók felsegélyezésére április 13-án este fél tiz órakor az Arany Bika szálló kistermében zártkörü medikus pikniket rendez, melyen a zenét Kis Béla és zenekara szolgáltatja. Beléptidijak: Személyjegy 4 pengő. Táncosjegy 2 pengő. Megjelenés estélyi ruhában. Felülfizetéseket a jótékonycélra való tekintettel elfogadnak.

BALATONI GYERMEKÜDÜLÉS

Az az áldásos munka, melyet a Debreceni Stefánia Szövetség balatonzamárdi-i gyermeküdülő telepén évről-évre végez s melynek jótékony hatásában a mult évben is mintegy 80 debreceni gyermek részesült, ezidén az eddigieknél szélesebb koretek közt fog lefolyni. A szövetség a multban elért sikeren felbuzdulva, most nyárára megnagyobbitja a telepet. Szaporodni fognak a gyermekszobák, hogy az üdülésre vitt gyermekeknek minél kényelmesebb és hygiénikusabb elhelyezés legyen biztositható, ujonnan épül ezenkivül egy husz méteres fedett terrasz, valamint ezidén feg átadatni a használatnak a szövetség saját tulajdonában lévő strand is.

A jelentkezések felvételre már folynak, különösen pedig a kedvezményes helyekre érkeznek a kérvények olyan sürün, hogy ezeknek száma a — sajnos, csak erősen korlátolt számu — felvételi lehetőséget előre láthatólag rövidesen felülmu'ja.

Ma, amikor a gyermekvédelem a legfontosabb nemzeti feladatok közé tartozónak imertetett fel, különösebb nyomatékkal is hivjuk fel a szülők figyelmét erre az üdültetési akcióra. Részletes felvilágositás kapható és jelentkezni lehet a Debreceni Stefánia Szövetség titkári hivatalában Bocskay-tér, Népház.

— **Influenzajárvány** idején gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei természetes **Ferenc József** keserüviz használata által többször és alaposan kitisztittassanak.

Gyüjtés indul a „hadbavonult" harangok pótlására

(A Hajdufőld tudósitójától.)

A debreceni református presbiterium elnöksége legutóbbi ülésén foglalkozott azzal a sajnálatos tény nyel, hogy a debreceni templomok *hadbavonult* harangjai még ma sincsnnek ujakkal pótolva. Alig van már csonkamagyarországon olyan kálvinista gyülekezet, mely ne gondoskodott volna a hiányok pótlásáról. Igaz ugyan, hogy a debreceni egyházat a háboru utáni idő kivételesen sulyos anyagi helyzetbe sodorta, amelyhez hasonló nehézséggel egyik csonkaországi gyülekezet sem küzködik, a hivőközönségnek mégsem szabad beletörődnie abba az állapotba, hogy épen csak az itteni református templomokban zengjen még mindig harmóniátlan ürességgel, árván a hivogató harangszó.

A magyar református harangok ősi szokas szerint a gyülekezetek tagjainak jókedvü adakozásából szoktak beszereztetni, miért is az egyházi vezetőség a *hivek kimeríthetetlen áldozatkészségéhez fordul s az Isten háza iránti szeretgtükre hivatkozva arra kéri őket, hogy önkéntes adományaikkal segitsék elő a harangok pótlását.*

—

Nem épitenek uj Tisza-hidat Polgárnál

A kérdés most még nem aktuális, mert nincsen rá fedezet

(A Hajdufőld tudósitójától.)

Ismeretes, hogy a kereskedelmi miniszter már régebben tervbe vette, hogy a Tisza Tokaj és Tiszafüred közé eső szakaszán uj hidat fog épittetni, aminek következtében óriási mértékben fellendülne a kereskedelmi és ipari forgalom. A hid épitése körül az érdekelt vármegyék és városok között hosszas vita fejlődött ki s a törvényhatósági bizottságok egymásután foglaltak állást az uj hid helyét illetően. Az volt ugyanis a nagy kérdés, hogy a hidat Tiszapolgárnál, vagy Tiszadadánál, esetleg Tiszadobnál épitsék-e. A vitába, mint szintén érdekelt, állást foglalt Debrecen város és Hajdumegye törvényhatósági bizottsága is. Végeredményben az lett a helyzet, hogy a legtöbben a Tiszapolgárnál történő hidépités mellett szavaztak, mig Nyiregyháza a másik két hely közül óhajtotta volna valamelyiket, csak épen Tiszapolgárt nem.

A vita továbbra is elhuzódott volna, azonban a kereskedelmi miniszter most váratlanul végét szakitotta egyelőre az egész ügynek, amennyiben egyik legutóbbi határozatában kimondotta, hogy a hidépitési költségekhez való hozzájárulás kérdésében, valamint a hid helyének megállapitása ügyében is csak az annak idején megejtendő tüzetes helyszini felvételek és tanulmányok alapján fog majd határozni. Kijelentette végül a miniszter, hogy a hidépités költségfedezet hiányában csak később, most még meg nem állapitható időben fog megtörténni. Ilyenformán tehát feleslegessé válik minden vita a városok és vármegyék részéről, mert a Tisza-hid épitésének ügye bizonytalan időre lekerült a napirendről, holott az ügy eddigi állásából már-már arra lehetett következtetni, hogy a munkálatok rövidesen meginduinak. A miniszteri határozat arra nézve semmit sem tartalmaz, hogy a hidépités ügye előreláthatólag mikor lesz ismét annyira aktuális, hogy megint napirendre kerülhetne.

Keritės sodrony fonatok. Épület és butor vasalás
Bészler és Dávid
vaskereskedésben, a Kossuth-szobor mellett.
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Haydn oratoriumának előadása

A Szent László Dalegylet oratorium előadása. Jövő vasárnap este 8 órai kezdettel lesz Haydn Teremtés oratoriumának bemutatása. A hatalmas nagy mü betanulása és begyakorlása több hónap komoly és nagy munkájának az eredménye. Debrecen komoly zene iránt érdeklődő közönsége bizonyára nagy várakozással néz a bemutató elé, amelynek szinvonalát az országos hirü szólisták és a kiváló karnagy dirigálása messze felülemelik a hasonló előadások fölé.

A Teremtés oratorium Haydn legremekebb alkotása, melynek meghallgatása feledhetetlen élmény mindenki számára. Különösen bámulatra keltő a formai kidolgozás. Csakis az olyan zeneszerző, mint Haydn tudta áttekinthető egységbe foglalni a képeknek, a jelenéseknek azt a tömegét, mely ebben az oratoriumban szemünk előtt elvonul. Az a müvészet, ahogyan a zeneköltő egymással szembe állitja a chaost és a pokol szellemeinek menekülését a támadó világossal, a természet lázadását egy, a patak melletti idillel, az a mesteri avatottság, mely a zord fantázia és a meleg kedély ellentétes elemeit oly szép összhangba tudja hozni, mindezek a kivánságok soha el nem muló érdemei maradnak a „Teremtés"-nek.

A Szent László Dalegylet előadásán a szólókat T. Timár Ila, a Csokonai-szinház müvésznője, Laurisin Lajos, a budapesti m. kir. Operaház külföldön is sok sikert aratott ifju müvésze és Losonczy György, szintén az Operaház tagja, kit a debreceni közönség ez alkalomma fog először hallani, fogják énekelni. Az előadáson Ábrányi Emil karnagy vezényel. Jegyek Springer József főposta melletti könyvkereskedésében kaphatók.

Olvassa a **Hajdufőldet!**

Városi Takarék és Hitelintézet Részvény Társaság

Debrecen, Csapó-utca 4. sz. (Saját ház.)

Alapittatott 1873 évben. **Telefon 94, 1162.**

Saját tőkék: 1,300.000 pengő.

Részvénytöbbség Debrecen sz. kir. város tulajdonában.

Foglalkozik a bank és takarék-

pénztári üzletek minden ágával.

Külön osztálya: **zálogház** (az intézeti házban.)

Dr Varga Lajos előadása a közigazgatási reformról a Ker. Ligában

Dr Varga Lajos ügyvéd, a Ker. Nemzeti Liga választmányi tagja április 4-én és 5-én, csütörtökön és pénteken délután 6 órai kezdettel tartja nagy érdeklődéssel várt vitaelőadását a közigazgatási reformról a Liga tanácstermében. (József kir. herceg-utca 16.) Beléptidij nincsen. Az egyesület tagjait és az érdeklődőket ezuton is meghivja az Elnökség.

Megint egy leharapott orr

Az oláhországi ilfovi törvényszék a mult szerdán tárgyalta Iván *Constantinescu* szabó válóperét. Felesége azzal az indokolással kérte a válás kimondását, hogy Constantinescu, aki kétévi büntetését a vacaresti fegyházban tölti, mikor felesége egy alkalommal látogatóba volt nála, hirtelen felugrott a börtönőr mellől, megragadta az asszonyt és még mielőtt bárki is megakadályozhatta volna, leharapta az orrát A véres testrészt aztán nyugodtan zsebrevágta és csak annyit mondott: „*No, most menj másodsznr férjhez*". A leharapott orrot erőszakkal kellett kivenni Constantinescu zsebéből. Feleségét ájultan vitték kórházba.

A harmadik országos református nagygyülés

Az idei református országos nagygyülés időpontját az egyetemes konvent elnökségének hozzájárulásával junius 8—9. napjaira tüzték ki. A nagygyülés előzetes szervezésének munkája az ország összes gyülekezeteiben folynak. Az idei nagygyülés főtárgya egyrészt a református kegyesség ősi forrásaival foglalkozik, hogy utat mutasson a magyar jövő megépitésére, másrészt a mai egyházi élet legégetőbb kérdéseit a ref. egyház iskolai s egyéb természetü anyagi terheit, az állammal szemben fennálló és sürgető megoldást kivánó igényeket fogja előtárni.

A nagygyülést rendező *Hit és Szolgálat Mozgalma* abban a meggyőződésben van, hogy a református egyház a mostani időkben nem nélkülözheti azt a hatalmas erőt, amelyet a református nagygyülésben tizezrek együtt dobbanó szive, közös vágyakozása és hitvallása nyujt. Ebben az esztendőben az ország fővárosának ujra együtt kell látnia 10 és 10 ezer református magyart, akiket táborba gyüjt a református anyaszentegyház iránti forró szeretet. Abban a hitben indul meg a szervezés munkája, hogy az elmult évek gyönyörü nagygyüléseit ez a szegény és gondterhelt esztendő meg fogja szégyeniteni: szomjazó lelkek nagy tömegei fognak felseregleni, hogy vallást tegyenek hüségükről, egyházukat és hazájukat ujjáépiteni kész buzgóságukról.

Minden gyülekezetben hangozzék föl már a husvéti ünnepek alatt a felhivás a református nagygyülésre!

— **Rádiósok figyelmébe!** A rádióra vonatkozó mindennemü könyv, ugy bel-, mint külföldiek beszerezhetők Csáthy könyvkereskedésében, Piac-utca 8. sz.

— **Tükörgyártás,** üvegcsiszolás, kirakatok tükrözése, autók, autóbusz üvegezése Sipkovits, Szív-utca 15. sz. Telefon 356.

Mutassa meg rossz fogát, müfogát VÁRY JÁNOS fogmütermében Darabos-utca 18. Kollégium mögött

Minő nyelveken lehet egy konyhára befordulni?

Reviziós körelnk tervbevették, hogy bármily nagy áldozatok árán egy hétnyelvü magazint inditanak a hazai irodalom külföldi propagálására. Az akció jelentőségét műfordítónk is átérezte, de csakhamar rájött, hogy szószerinti forditásokkal nem sokra megyünk s az átültetések terén bele kell illeszkednünk a külföldi nemzetek egyéni hangulatába.

Itt van például Petőfi Sándor egyik tipikus költeménye:

Befordultam a konyhára,
Rágyujtottam a pipára...
Azaz rágyujtottam volna,
Hogyha már nem égett volna.

A pipám javában égett,
Nem is mentem én a végett!
Azért mentem, mert meglättam,
Hogy odabent szép leány van.

Tüzet rakott eszemadta!
Lobogott is, amint rakta;
Jaj, de hát még szeme párja,
Annak volt ám nagy a lángja!

Én beléptem, ő rám nézett,
Aligha meg nem igézett!
Égő pipám kialudott,
Alvó szivem meggyuladott.

Nyilvánvaló, hogy eme költemény **pontos és szószerinti leforditásával az olaszok mit sem érnének. Ezen a ponton bele** kel illeszkednünk a Petrarca-szonettek világába s a helyes forditás eképen hangzik:

IN CASA CUCTA.

In casa cucta, o! beforduliva,
Incendi vero il mio tabacco,
Che serva sicra la sparheta-diva
A pippa, unde era il kupacco.

l'kunyerava tapló con kovátó...
Pedig la fume dai passati tempi.
Si non e vero, e bene trováto:
Fu cucta pulchra, un puoca — trempli.

Sparherta racca... el cocchetta, tanza.
Ne lasciava le ogni speranza:
Caccinta donna animazione...

Mio csibukko decrescenda lett, ó!
E sera petto — corde allegrette;
Prestissimo, con variazione...

Ez a bájos és rendkivül hangulatos vers német forditásban bizonyos balladai homályt és goethei fönséget kiván:

PFEIFE-MIGNON.

Kennst du das Spohr, wo die [Küchinen blühn?
Wo im Kastrol die feine Suppe [glühn?
Ein santtes Mädchen, welches gibt [ka' Stolz,
Ein Mädchen steht mit einem Piszka- [holz...
Dahin! Dahin!
Möcht' ich mit dir, o, meine Pfeife, [ziehn

„Ich bitte Feuer..." Hat sich ni' [geziert,
Aber die Pfeife wurde krepeziert.
Das war e' kampetz... Macht ja [keine Schmerz:
Loderte auf das gutschlafende [Herz...
Dahin! Dahin!
Möcht ich mit dir, o, meine Pfeife, [ziehn!

Eddig tehát két nyelvvel rendben is volnánk. Jön azonban az angol. Ez sokkal nehezebb dolog. Egy magyar népdal ugyanis csak ugy férkőzhetik be a britannok lelkivilágába, ha drámai alakot ölt:

HAMLET
(töprengve szivja a pipát):
To be or not be:
That is the question...
(hirtelen befordul a konyhára):

Szivni, vagy nem szivni, ez itt a [kérdés,

Ez ok, mi engem arra késztett,
Hogy im' e főzde szükös ajtaján
Befordulék... Óh, furcsa észlelet...
Ki vagy leány?

HÁZTARTÁSI OPHELIA:
S ki vagy te vad kaján
Sekszpiri hős, mert ugy lehet, ha [látom,
Van még parázs kis angol fa- [pipádon...

HAMLET:
Igen, dohányom ép javában égett,
Magasztosabb cél volt az, ah, mi [végett
Befordulék... S te két szemembe [néztél,
Alighanem, hogy engem megigéztél
S e funkciónak röpke pillanatján
Pipám kiégett s lelkem indulatján
Szerelmi lánggal lobbant fel szivem...

A francia verselés, az ugynevezett „rimes precieuses" költészet ezzel ellentétben finom tónust és eleganciát föltételez. A pipás ember p. kizárólag csak gyürüs szivart szivhat és azonnal bocsánatot kér, mihelyst befordul.

JE SUIS ENTRÉ.

Je suis entré dans la cuisine...
Pardonnez moi! — avec un cigare.
„Un peu de feu, ah, s'il vous plait, [Madame!"
„Avec plaisir!" — disait la femme [sicare
Et mon „Havanna" lui át-adame...

La femme coquettait avec ses yeux,
Pendant ce temps la bab-levesch- [que feu.
Cigare est tombé... enflammait ce [temps
Et je disait: „Mamerci pour le [feu...
„Ne pas se pencher en dehors, [Madame!"

A dákó-román nyelvben — köztünk maradjon — már némi engedményeket kell tenni a tulzott finomkodás és galantéria terén. A fenti müforditás például Párizstól Bukarestig a következő változáson megy keresztül:

KUSTYE, FLAMMA.

In la cucte intrabueta:
„Iszcapiszca, szikra, cucta!"
„Kustye, flamma! Pe csipescu!
„Aludulit me pipescu!"

Hazudulim e la cuctam,
In cse donne bele-ructam.
Spectaculum, cu me lestye,
In la cucte van a bestye!

Donna-cucta el-acseszca
Con poláre kukucseszca:
Pipa kampec un accorde,
Gyuladuluj in a corde...

Ebből is láthatjuk, hányféle stilus és néplélektani motivum juthat a forditásokban kifejezésre. Ahány nyelv, annyi költemény. Szerencsére azonban mindezt egységes formába önti az esperanto, mely még az eredeti dallammal való éneklést is lehetővé teszi:

KOKKETO ESZPERATA.

In kotyvaszto, ubi kuktasz,
Kum a pippo belebuktasz.
Szimulavis, ut e pippo
Slukkerári nulla szippo.

Mea pippo szuperavis:
Ideo mi non intradis...
Kvia estis praktikána
Una kuktó rusztikána.

Fecis ignon parva Priszca
Ex sparhető kipitiszca.
Mem okuloj apud ajtó
Ugrabugrasz allebajdó.

Kukto spektasz, haj mi spektasz,
Kum okuloj mi kokektasz:
Mea kordo szuperábis,
Mea pippo fuserabis...

És valljuk meg őszintén, hogy a dákóromán nyelv kivételével egyik nyelvben sincs annyi erő és nagyvonaluság, mint épen az utóbbiban. S ennek még megvan az a speciális jelentősége is, hogy univerzális nyelv. Mindnyájan tudjuk, de egy szó nem sok, annyit sem értünk meg belőle...

LISZTIUS.

Magyar ember a „Hajdufőldre" fizet elő.

SPECIÁLIS NŐI hajvágás és tartós ONDOLÁLÁS!
FORGÁCS Arany János-u. 2.
FORGÁCS Hungária palota

Magyar Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság.
Alapittatott 1881-ben.
Befizetett részvény és tartaléktőke 33 millió P
Fővárosban 8, vidéken 23 fiók.
Debreceni fiókja
Piac-utca 81. szám.
Telefon 14—50. és 14—96. Sürgönycim: Generalcassa.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Törlesztéses kölcsönök.

ISTENTISZTELETEK

A ref. templomokban:

Husvét első napján: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Révész Imre, ágendázik dr. Baltazár Dezső, délután 5 órakor K. Tóth Albert; Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor, ágendázik Szele György, délután 5 órakor Tóth Sándor; Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Baja Mihály, ágendázik dr. Erdős K., délután 5 órakor Kovács József; Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor predikál K. Kiss L., ágendázik Magyar Bertalan, délután 3 órakor H. Simon István; Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Nagy Sándor, délután 5 órakor Bódis Sándor; Homokkertben délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Márki Kálmán, délután 3 órakor Tóth Sándor; Szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Módis László; Nyilastelepen délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Fekete Gyula; Nyulasbarakk délelőtt 10 órakor Hegedüs Kálmán. Ondód-Vedresdülő Kardos Lajos; Kösélyszeg Konrád Zoltán; Bánk Siposs Imre; Fancsika Vajda László, Hegyes, Elep Papp Imre; Haláp Kántor József; Szepes dr. Erdélyi Sándor; Pallag délelőtt 10 órakor dr. Dancsházy Sándor; Belső-Ohat, Ohat-Telekháza Halász András; Hármashegy délelőtt 10 órakor Bagdy Dániel; Köntösgáton délután 3 órakor Uray Sándor; Vaggongyárban délelőtt fél 12 órakor Uray Sándor.

Husvét második napján: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Márki Kálmán, délután 5 órakor Kovács József; Kistemplomban délelőtt 9 órakor Bódis Sándor, délelőtt 11 órakor K. Tóth Albert, délután 5 órakor H. Simon István; Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Hegedüs Kálmán, délután 5 órakor Tóth Sándor; Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor H. Simon István, délután 3 órakor Bódis Sándor; Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Tóth Sándor, délután 5 órakor K. Tóth Albert; Homokkertben délelőtt 10 órakor Kovács József; Csapókertben délelőtt 10 órakor prédikál K. Kiss L., ágendázik Magyar Bertalan; Macson délelőtt 10 órakor Konrád Zoltán; Ebes dr. Erdélyi S.; Nagycsere dr. Révész Imre; Pacz Kántor József; Ondód-Kádárdülő Halász András; Egyetemi klinikán délelőtt 10 órakor Uray Sándor.

A római katholikus templomban:

Husvétvasárnap: Reggel 6 órától ételnemüek szentelése. Szentmisék 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. Féltizkor ünnepélyes főpapi misét pontifikál s utána szentbeszédet mond dr. Lindenberger János prépositus-plebános. Délután félnégy órakor vecsernye, utána predikál Erdődy-Bakacs Iván káplán.

Husvéthétfőn: Egésznapos szentségimádás. Szentmisék abban a rendben lesznek, mint husvétvasárnap. Féltiz órakor nagymise, utána szentbeszédet mond Kovács Sándor káplán. Délután félnégy órakor szentolvasó és más ájtatosság. Szentbeszéd nincs. — Este 6-kor szentségbetétel. Prédikál dr. Lakatos Sándor.

A görög szertartásu róm. kath. templomban:

Husvét vasárnapján: reggel 8 órakor diák mise, 9-kor katonamise a görög és latin szertartásu római katholikus katonák részére. 10 órakor társas nagymise, mely alatt az evangéliumok olvasása három liturgikus nyelven történik. Prédikál Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Szentmise után pászkaszentelés. Délután 4 órakor nagyvecsernye, utána szentbeszédet mond Orosz Bálint segédlelkész.

Husvét hétfőjén: reggel 8 órakor diákmise, 9-kor katonamise a görög és latin szertartásu római katholikus katonák részére. 10 órakor nagymise papi segédlettel, utána körmenet. Szentbeszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Délután 3 órakor nagyvecsernye, utána prédikál Bodnár Sándor hittanár-lelkész.

Az evangelikus templomban:

Március 31-én, husvét vasárnapján délelőtt 10 órakor urvacsoraosztással: Rapos Viktor. Fél 1 órakor levente istentisztelet: Labossa Lajos. Délután 6 órakor istentisztelet: Rapos Viktor.

Április 1-én, husvét hétfőjén délelőtt 10 órakor urvacsoraosztással: Labossa Lajos.

Unitárius istentisztelet

Husvét másodnapján, hétfőn d. e. 10 órakor a Hatvan-utcai unitárius templomban istentiszteletet tart és urvacsorát oszt: ifj. Ferenc József theológus.

Ifj. Ferenc József a nagynevü s nemrég elhalt Ferenez József unitárius püspök unokája, ki tanulmányait Bécsben folytatja. Józan Miklós püspöki vicárius urat betegsége, dr. Csiki Gábor missiói lelkészt elfoglaltsága akadályazza a leutazásban s igy a teendőket püspöki megbizás alapján a kiváló ifju theologus látja el.

— **A Kath. Otthon uj székháza javára befizetett önkéntes adományok:** Szembrátovics József, Kelemen Ernő, Mellau Márton, Springer József 50—50 P, Székely Adorján 30 P, Szarukán Sándor 25 P, Jesch Mátyás, Fáber Kálmán, N. N., Ábrahám Gábor, Gass Gyula 20—20 P, Suhajda Béla, Bailer Antal, dr. Koháry József, Kuglics János, Fürjes Ferenc, Rutényi Árpád, Somoskeőy Béla, Arányi Árpád, Wallisch Oszkár, Lakatos István 10—10 P, N. N. 5 P, Szücs Ferenc 2 P, összesen: 462 P. Az eddig befizetett adományok: 7101 pengő.

M. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK.

84.000 sorsjegy 42.000 nyeremény

lényegesen megjavitott játékterv.

A nyeremények összege az eddigi 6 millióval szemben

7 millió 722.000 pengő.

A középnyeremények számát (1000—10 000 P-ig) nagy mértékben szaporitották.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 (ötszázezer) pengő.

Jutalom: 300.000 P. Nyeremények: 200.000, 100.000, 50.000, 40 000 P. stb. stb.

Országszerte szerencsésnek ismert **főárusitásunk** eddig számtalan nagy nyereméuy, köztük a:

3 milliárdot, 400 milliót, 100 milliót, 50 milliót stb. stb. fizette ki feleinek.

Huzás 1929. április 12 és 15.-én.

Árak: egész 24.— P, fél 12.— P, negyed 6.— P.

Rendeljen **sürgősen,** mert készletünk rohamosan fogy s nehogy utólag esetleg szemrehányást tegyen magának, hogy **elmulasztotta a szerencsés pillanatot.** Rendeléshez levelezőlap elegendő.

Lányi és Társa

bank és váltóüzlet

a m. kir. osztálysorsjáték főárusitója

Budapest IV. Apponyi-tér 3. (Klotild palota)

Nem lesz park az Első Takarékpénztár előtt

(A Hajduföld tudósitójától.)

Mint ismeretes, a városnak eleinte az volt a terve, hogy a Piac-utca rendezésével kapcsolatban a Debreceni Első Takarékpénztár előtti térségre parkot létesitett. Később azonban a tanács megváltoztatta álláspontját, mert tüzetesebb vizsgálódás után kiderült, hogy sem esztétikai szempontból, sem forgalmi okok miatt nem volna helyénvaló a parkirozás. Ezért le is tettek a tervről. Most Pohl Ferenc városi főkertész azt a kérdést intézte a városi tanácshoz, hogy mi lesz hát a tervezett parkkal, mert ő hivatalosan nem kapott értesitést arról, hogy elmaradna a parkirozás. Ugyanezt a kérdést tette fel Borsoss müszaki tanácsos is és ezuttal is hivatkozott arra, hogy a megjelölt helyen föltétlenül nagy forgalmi akadályokat okozna a park. Szerinte helyesebb volna, ha ezt a területet is aszfaltoznák. Az elkészitett költségkimutatás szerint az aszfaltozás 18.550 pengőbe kerül, amire a fedezet rendelkezésre áll.

A müszaki tanácsos előterjesztését a jog- és pénzügyi bizottság elfogadta.

Burkolatozni fogják a szoboszlói utat

(A Hajduföld tudósitójától.)

Több alkalommal érkezett már panasz a város vezetőségéhez, hogy a szoboszlói ut, amely a Debrecen—mármarosszigeti állami ut átkelési szakasza, rendkivül poros, tenni kellene valamit, hogy az utat, amely egyébként igen forgalmas, rendbehozzák. Borsoss József müszaki tanácsos erre vonatkozóan előterjesztést tett a városi tanácsnak s javasolta, hogy a szoboszlói utat hézagmentes burkolattal lássák el. Tekintve azonban, hogy ez állami ut, a burkolatozás csakis megfelelő állami hozzájárulással történhetik meg. A város épen ezért elhatározta, hogy feliratot intéz a kereskedelmi és a pénzügyminiszterhez, amelyben arra való hivatkozással, hogy az utat minden körülmények között rendbe kell hozatni s hogy ilyen célokra a város még soha egy krajcárt sem kért és kapott az államtól, a burkolási költségek fele összegével járuljon hozzá a kincstár, annyival is inkább, mert hiszen ez az utvonal az OFB házhelyrendezése kapcsán közelesen annyira lakott lesz, hogy továbbra már nem lehet jelenlegi állapotában megtartani. Az előterjesztést elfogadták s a város ilyen irányban fog feliratot intézni a két miniszterhez.

Debreceni Bankház

Böszörményi László és Rankai Gyula

KÖLCSÖNÖK:

házakra, földekre

olcsó kamat mellett értékük feléig 2—3 nap alatt folyósittatnak,

épitési és mezőgazdasági

kölcsönök 20—25 éves törlesztéses kölcsönök, **pénzkihelyezések** I. helyi betáblázásra.

Miklós utca 7. szám. Telefonszám: 216. (Saját ház.

Böszörményi László

OFB. eng. Ingatlanforgalmi Iroda

HÁZAK, FÖLDEK, BIRTOKOK

vétele és eladása,

parcellázások, bérletközvetités,

százig való eladó ház, föld, melyek megvételéhez fele összeg elegendő.

Az ingatlaniroda 8 év óta áll fenn.

Finom konzervek,

Vérbélü narancs

a

Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

debreceni árudájában

45. sz. áruda telefonszám 10—55.
46. „ „ „ 9—90.
93. „ „ „ 9—91.

Hajdusági fejek

avagy

hogy készül a történelem

(A Hajduföld tudósitójától.)

A riporteri munka főkötelessége: rámutatni a nyilvánosság előtt olyan élet furcsaságokra, melyek mellett látatlanul elmegy a ma robot-munkába temetkező embere. Vannak pedig napjainkban olyan jelenségek, melyekről nagy kár lenne nem irni, mert mindenesetre tartózkodóbbak lesznek az emberek az ujabb ilyen megnyilvánulásokkal szemben, amelyek sokszor igen sulyosan a zsebüket is érinti.

Történelmi diszalbum

Ma, határozottan az amerikai stilusban haladó reklámozás idejét éljük. Nemcsak az üzletek cégtábláji előtt látunk éjnek idején kigyulni sokszinü transzparenseket, de már a perifériák gyilkos mérgü kis koesmái is ilyen villanyszerkezetü masinával hirdetik létezésüket az éjszaka kóbor fiainak. Csoda-e, ha a trükkök ily magas nivójusága mellett a mai kor gyermeke dus ötlet gazdagsága folytán kitalált egy történeti transzpareset, mely a keresztviz alatt a „Hajdusági fejek" cimet kapta s hivatva van a legmagyarabb civitás aktiven munkáló embereit megörökiteni az utókornak, hogy ime csodálkozzatok: elődeitek érdemdus munkálkodása alatt hogyan és menynyit fejlődött ez a város országunk dicsőségére. Legyen az főispán, polgármester, vagy egyéb közéleti kapacitás, avagy a pult mögött reggeltől estig robotoló szatócs az állam háztartási rendszerben mindenkinek megvan a jól kijelölt helye azt ott is „alkothatunk — maradandó munkát" jelige szemelőtt tartásával . . .

Ilyen „magasztos" szempontok vezették bizonyára azt a két ifju embert, akik a mult év őszén leszálltak a Debrecenbe érkező vonatok egyikéről s előkészületeket tettek az örökbecsü munka elkészitésére. Röviddel megérkezésük után beszéltettek magukról az ujságok hasábjain, ahol szines tudósitásokban beharangozták munkájuk fontosságát és jelezték, hogy életrajzi adatok és fényképek beszerzése céljából látogatásukkal fogják megtisztelni a civis város előkelőségeit. Természetesen a fénykép és életrajzi adatok közlése dijtalan.

Bemutatkoznak a szerkesztők

Ettől kezdve a két szerkesztő állandó vendége lett a helyi lapok szerkesztőségeinek, ahol kommünikék elhelyezése céljából ostromolták az amugy is örökké elfoglalt főszerkesztőket, akiknek ellenszolgáltatásként igéretet tettek, hogy teljesen ingyen kerülnek be a „Hajdusági fejek" közé, sőt a könyv árát sem kell megfizetniök. A kutya ugyanis itt van elrejtve, mert szerkesztőink következetesek maradtak önmagukhoz: az életrajzi adatok és a fényképek közlése dijtalan ugyan, de a könyv ára 35 és 50 pengőbe kerül, aszerint, hogy a megrendelő és a benne szereplő egyén vászon-, vagy félbőrkötésben óhajtja ezt könyvtára diszéül megvásárolni. Az őszinteség kedvéért ide irhatjuk, hogy az életrajzi adatokat, melyek a nagy tettek és érdemek kicirkalmazására hivatott — ki-ki saját maga szerkesztette. A könyv főszerkesztőiről mindössze annyit sikerült megállapitani, hogy a könyv tervezője Zsadányi Oszkár alias Wiesenberg egy félreismert „lángelme", aki valaha ujságiróskodott is, de már jóideje a nagyobb városok „fejei" szerkesztéséből él. Igy elkészült már Pécsett, Szolnokon, Székesfehérváron is a „fejek diszgyüjteménye", Debrecenben talán csak hetek kérdése a megjelenés, de már Nyiregyházán müködnek.

A másik szerkesztőnek még nemrégiben bodega-féle falatozója volt Szolnokon, de ennél az üzletnél jobbnak találta a fejek gyüjteményét s máról-holnapra szerkesztővé avanzsált elő.

Megjelennek az ügynökök

A „nagy" munkához természetesen ügynökök is kellettek. Hamarosan kerültek is. A helyi viszonyokkal ismerős ujságiró is akadt, aki provizió ellenében sorra járta az előkelőségeket s a diszalbumhoz szerzett két előkelő kapacitástól elöszót a mühöz. De kivüle még többen is ügynökösködtek, természetesen magas jutalék ellenében s rövid pár hét alatt kihozták nyomtatásban az első ivet, amellyel sorba jártak minden arra „érdemes", főként pedig pénzes embert, aki a könyvben való helyfoglalásért megfizette a taxát: a könyv árát. Oly szép eredményt értek el hamarosan, hogy az egyik szerkesztő meg is nősült s ezt önérzettel hirsztelte a városban:

— Nemsokára lesz föld is a talpam alatt, fejem fölött pedig tető. Aztán mással foglalkozom, mert én a föld embere vagyok s hiába megy jól ez az üzlet, jobb ha én a földet szántom, a sajátomban!

A házasságkötés után — rossz nyelvek szerint — megtörtént a szerkesztőtársak között az összeveszés. Ennek eredményképen Zsadányi alias Wiesenberg hirtelen eltünt a városból s a másik szerkesztőhöz betársult egy pénzt adó fél.

Utólag nyert megállapitást, hogy Zsadányi ivszont Budapesten elzálogositotta a „Hajdusági fejek" fényképeit, melyeket a rendőrség szerzett vissza az uj főszerkesztőnek.

Végeredmény: lesz tehát (ha lesz) egy diszalbum, melyben önéletrajzaikkal és fényképeikkel fognak szerepelni mindazok, akik a könyvet megvásárolták. Tudomásunk szerint nem is nyomatják több példányban, mint a megrendelők száma és mi csak arra vagyunk kiváncsiak: hogyan fogja ez a könyv dokumentálni az utókor előtt a történelmet, mikor a szereplők saját készitésü életrajzi adatokkal szerepelnek?

Budapesti Nemzetközi Vásár

1929. május 4-től—13-ig

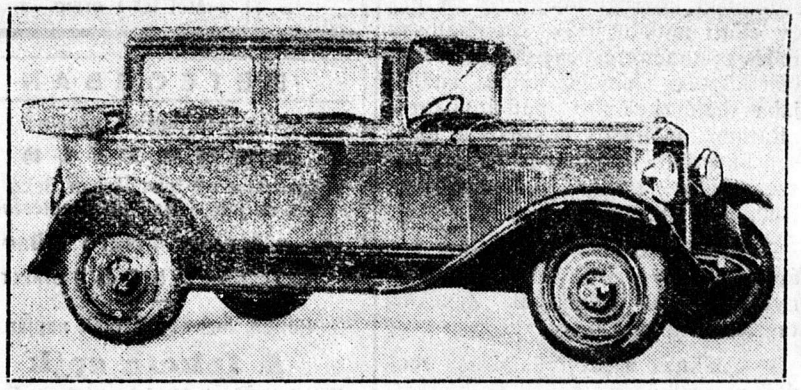
A magyar ipar egységes bemutatója

50%-os utazási kedvezmény!

Részletes felvilágositás és vásárigazolvány kapható Budapesten: a Vásárirodánál, V., Alkotmány utca 8.

Debrecenben: a Kereskedelmi és Iparkamara.

(A vásárigazolvány ára 3 pengő 20 fill.)

Megérkezett

a

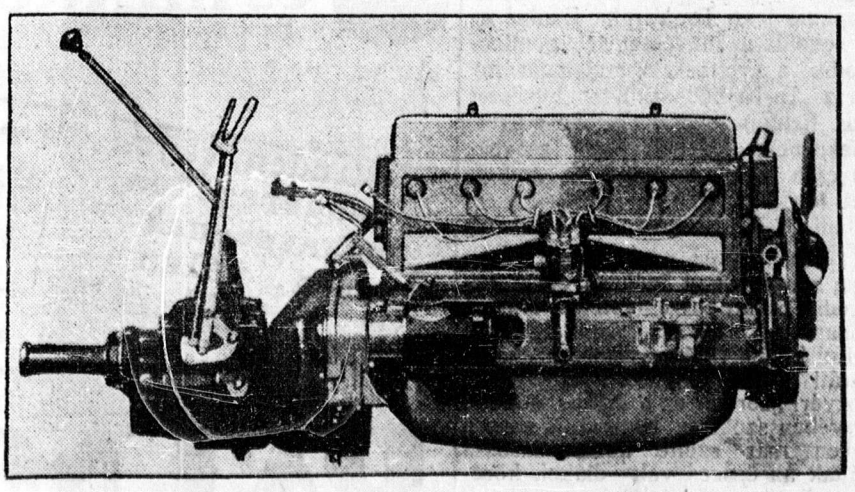
6 hengeres

CHEVROLET

személy és teherautomobil

1929. év szenzációja, mert

6 hengerest kap - 4 hengeres árában

Megtekinthető és kipróbálható:

Debreceni Autóforgalmi rt.

Központi telep: **Hatvan-utca 53.**

Mintaterem: **Ferenc József-ut 60.**

Költségmentes bemutatás!

HIREK

1929 március 31 (Vasárnap)

Prot.: Husvét v. Kath.: Husvét v.

Debrecen sz. kir. város közművelődési könyvtára (Déri-muzeum) szeptember 1-től nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 10—12 óráig.

Vasárnap délután és éjjel szolgálatot tartanak a következő gyógyszertárak: Megváltó, Piac-u. 18., Muraközy, Piac-u. 72. Nádor, Szt.-Anna-u. 66. Tisza, Péterfia-u. 76.

Időjóslás: Változékony szeles és hűvös idő várható lecsapódásokkal.

—

1929 április 1 (Hétfő)

Prot.: Husvét h. Kath.: Husvét h.

A gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Kigyó Piac-u. 35., Arany Angyal Piac-u. 50., Reménység Csapó-u. 22., Sas Hatvan-u. 70., Bocskay Cegléd-u. 22., Tisza Péterfia-u. 76., Szt. Háromság, Homokkert, Szabó Kálmán-u. 14.

—

1929 április 2 (Kedd)

Prot.: Áron Kath.: P. Ferenc

A gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Megváltó Piac-u. 18. Arany Egysz. Kossuth-u. 8. Muraközy Piac-utca 72. Magyar Korona Péterfia 10. Nádor Szt. Anna 66. Csokonay Mester-utca 43. — Arany János Csapó-u. 66.

—

— **Az üzletigazgató szabadságon.** Balás Károly kormányfőtanácsos, máv. üzletigazgató április hó 2-án négyheti üdülésre Balatonfürddre távozik. Távolléte alatt Bartha Sándor főfelügyelő, osztályvezető helyettesíti.

— **Nikodemusz Károly az Erdélyi Irodalmi Társulatban.** Nikodemusz Károly hajdunánási születésü brassói főesperest az Erdélyi Irodalmi Társulat rendes tagjai közé választotta. Mintegy 10 éve szóval és tettel folytatott áldozatos és eredményes munkásságát jutalmazta ezzel a Társulat.

— **Kitüntetett gazdasági alkalmazottak Hajdunánáson.** A hajdunánási legelőbizottság közgyülésén nyujtotta át dr Pénzes Mihály polgármester a földmivelésügyi miniszter megbizásából példás hüségük és becsületességük jutalmául Sebestyén László és Máté Imre hajdunánási gazdasági alkalmazotaknak a miniszter elismerő oklevelét 100—100 pengővel egyetemben.

— **Az ünnepek alatt állandóan frissen csapolt sör, hatéves tokaji, vámospércsi olasz és rajnai rizling borok kimérve a Szinházi Bodegában.**

— **A Mansz husvéti gyermekdélutánja** március 31-én és április 2-án lesz a Mansz disztermében. A farsangról a rendkivüli kemény tél és járvány miatt elmaradt gyermek farsangi délutánt most husvét délután cimen tartja meg a Mansz. Ami a gyermekeknek kedves szórakoztató, az ott csekély fillérekért kapható lesz. Dr Vargha Emilné az ő sokoldalu művészetével gondoskodik a gyermekek mulattatásáról. Lesz „Bi-ba-bó" szinház, büvészet stb. Ezután kezdődik a tánc a gyermekeknek, confetticsatával, zsákbamacska is lesz s végül pompás buffet fog a gyermekek rendelkezésére állani. Kezdete délután fél 5 órakor.

— Április 2-án, szerdán este 6 óra lesz a Kollégiumi Diákszövetség negyedik baráti összejövetele. Minden hónap első szerdáján szokta tartani a Kollégiumi Diákszövetség azokat a baráti összejöveteleket, amelyek a testvéri szeretet és a diákos jókedv jegyében szoktak lefolyni s ezen a réven már szinte közmondásossá váltak az összes volt diákok körében. Az összejövetel mint az elmult hónapokban, most is Angol Királynő baloldali külön termében az ugynevezett zöld teremben lesz.

— **Megjelent az Előőrs husvéti száma.** A ker. nemzeti fajvédelmi irány harcos sajtóorgánuma, a vitéz *Bajcsy-Zsilinszky* Endre szerkesztésében megjelenő *Előőrs* március 30-i száma rendkivül változatos és magas szinvonalu tartalommal hagyta el a sajtót. A vezércikkben Zsilinszky Endre a vármegyéről s a vele kapcsolatos közigazgatási reformról értekezik. *Julier* Ferenc a jeles katonai iró a „*Cseh torzszülött*" cimmel irt érdekfeszitő cikket. *Borsy-Kerekes* György az amerikai magyaroknak az ó hazával fennálló viszonyát állitja az olvasóközönség szemei elé, *Örsy* Attiia a hazai görögkeletiek problémáival foglalkozik, *Puky* István demokratikus külpolitikáját ismerteti s ezenkivül számos érdekesebbnél-érdekesebb közlemény, essay, vers Pintér Ferenc mesteri tollából egy egy szatirikus regényrészlet tarkitja a husvéti számot. Az „Előőrs" előfizetési ára egy hóra 2 pengő. Megrenzelhető Budapest, I., Attila-körut 14—16. földszint VII.

— **Az ünnepek alatt állandóan frissen csapolt sör, hatéves tokaji, vámospércsi olasz és rajnai rizling borok kimérve a Szinházi Bodegában.**

— **A református gimnázium tanulmányi kirándulása.** Minden tekintetben jól sikerült tanulmányi kirándulást rendezett a református gimnázium a husvéti vakáció első felében, március 22—29-ig Budapestre Osváth Ödön tanár vezetésével. A kiránduláson 29 tanuló vett részt. Március 22-én délben indultak el s 29-én reggel érkeztek vissza. Pest minden kiemelkedő nevezetességét megnézték, igy az Országházat, királyi palotát, Mátyás-templomot, Halászbástyát, kir. Kuriát, Szabadságteret, a Batthyányi örökmécsest, Szépmüvészeti, Mezőgazdasági, Iparmüvészeti és Nemzeti Muzeumot, az Állatkertet aquariumával és pálmaházával, Feszty körképét, a MÁV gépgyárát, az Első Magyar Részvény Serfőző Rt. kőbányai sörgyárát, Aquincum romjait, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének budafoki borpincészetét, a Corvin és Páris áruházat stb. Voltak a Vigszinházban, hol a Királyi család, s a Városi szinházban, hol a Cigánybáró került szinre. Az egész kirándulás egyik legmaradandóbb emléke a Studió és a tenyészállatvásár volt. A kirándulókat mindenütt a legnagyobb szeretettel, figyelemmel és szivességgel fogadták, egyik-másik helyen meg is vendégelték őket s aho csak lehetett kedvezményben is részesitették.

— **Az ünnepek alatt állandóan frissen csapolt sör, hatéves tokaji, vámospércsi olasz és rajnai rizling borok kimérve a Szinházi Bodegában.**

— **Gyengélkedés idején,** különösen ha a rosszullét szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József" keserüviz fájdalommentes székürülést kielégitő emésztést és kellő étvágyat hoz létre. Hires nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján irnak a valódi **Ferenc József** vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitünő eredménye változnék. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Az ünnepek alatt állandóan frissen csapolt sör, hatéves tokaji, vámospércsi olasz és rajnai rizling borok kimérve a Szinházi Bodegában.**

— **Megjelent a Katholikus Figyelő husvéti száma.** A Katholikus Figyelő husvéti száma a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg s rövidesen az előfizetők asztalára kerül. Az uj szám P. Bangha Béla S. J., Mellau Márton, Agyárdy László, dr. Némethy Gyula, Takácsy Dénes, dr. Liszt Nándor, Haller István, Szoboszlai Bálint, Kocsis László és Falu Pál cikkeit tartalmazza. Különösen változatos a Széljegyzetek rovata, amelynek minden sora nagy érdeklődést fog kelteni. A Katholikus Figyelőt Kovács Sándor lelkész szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Szent Anna-utca 21. szám. Előfizetés félévre 3 pengő 50 fillér. Mutatványszámot ingyen küldenek.

— **A Szociális Misszió Társulat közös áldozása.** A Szociális Misszió Társulat debreceni tagjai kedden reggel 8 órakor a boldog emlékü Prohászka püspök elhunytának évfordulója alkalmából a közös szentáldozáshoz járulnak a Szent Anna-utcai római katholikus templomban. A Társulat délután 4 órakor a Kath. Otthonban Prohászka-emlékgyülést tart.

— **A Ratinolról** az elismerőlevelek tömege nyilatkozik dicsérően. A többek között ezt irja Andrássy Mihály gróf szigetvári intézősége: „A „Ratinol" nagyon jó eredménnyel végződött". — Igy ir Ferentzi Géza erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben községi tenyészállatok istállójába befészkelődött patkányokat a „Ratinol" előirásos használata teljesen kiirtotta". — Ezen irtóanyag beszerezhető: Ratinol Laboratórium, Budapest, Murányi-utca 36.

— **Halász László zongoramüvész** április 11. zeneiskolában hangversenyez. Jegyek Méliusnál. Zenekőri tagoknak kedvezmény.

— **Akiknek a szivmüködése rendetlen,** erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyü székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József" keserüvizet.

A mozgószinházak közleményei:

VIGSZINHÁZ

Vasárnaptól— csütörtökig!

Ludwig Wolf világsikerü regénye!
Főszerepben a tüneményes szépségü **Greta Garbo és Conrad Nagel:**

Szenvedély
(Misterious lady)

egy veszedelmes asszony regénye 10 felvonásban. Kisérők:

Minden ut az alagutba vezet, A finom kis család bohózatok.

APOLLO

Vasárnaptól—csütörtökig!

Csak felnőtteknek!
A filmművészet legszebb alkotása!
W. Tourjanszky a Strogoff Mihály világhirü rend zőjének mestermüve!
Főszerepben: Adalbert Schlettow, Lilian Hali Davis, Rudolph Klein Rogge

Volga . . . Volga

I. rész: **Kozákok a Volgán.**
II. rész: **Napkelet leánya.**
filmeposz 14 fejezetben.

URÁNIA

Vasárnap—hétfő! Vasárnap—hétfő!

Kalandos filmattrakció!
Három rész egy előadásban!
Főszerepben: **Jack Hoxie a szélvészlovas, Joe Boromo az óriás, Ranger a csodakutya, Sátán a csodaló.**

A Kabirok kincse

egy vakmerő cowboy bravuros kalandjai 16 felvonásban.

I. rész: **A titokzatos farm.**
II. rész: **A halálkunyhó.**
III. rész: **A barlang titka.** Kisérő:

Az elveszett anyajegy bohózat.

Előadások vasárnap és ünnepnapon 4, 6 és 8 órakor, hétköznap 6 és 8 órakor. Szombaton Jegyelővétel d. e. 11 órától fél 1 óráig.

METEORBAN

Vasárnap husvét napján:

Senorita

Világattrakció 9 felvonásban Bebe Daniels és James Hall főszereplésével.

És a fényes kisérő müsor!

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

—

Hétfőn, husvét második napján:

A fekete sejk

Keleti történet 10 felvonásban Evelin Brent és Noah Berryvel.

És a fényes kisérő müsor!

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

— **Ügyvédi hir.** Dr P. Papp Ignác ügyvéd irodáját Verbőczy-utca 4. szám alatt megnyitotta.

— **Figyelmeztetés a sorsjegytulajdonosok részére.** Mivel a XXII-ik magyar kir. osztálysorsjáték I. osztályának huzásai már április 12-én megkezdődnek, az osztálysorsjáték főelárusitói felkérik mindazokat, kik a pestán cimükre beküldött sorsjegyek árait még nem küldték volna be, sziveskedjenek az esedékes összeget azonnal kifizetni, mert a nyereményekre való jogaikat csak ugy biztosithatják, ha a sorsjegyek árait még a huzás előtt kiegyenlitik. Akik a sorsjegyet bármilyen oknál fogva nem óhajtják megtartani, azt azonnal küldjék vissza, hogy a nagyszámu előjegyzőkhöz eljuttathatók legyenek.

— **Felhivjuk olvasóink figyelmét** lapunk 8. oldalán megjelent Lányi hirdetésre.

Vásárolja a Hajdufőldet!

— **Tolvaj cigányok a debreceni kir. itélőtábla előtt.** A debreceni kir. itélőtábla Oláh felebbviteli tanácsa a napokban tárgyalta idős Miczi István, ifj. Miczi István, Pongó Mária és Selyem Juliánna nyirkarászi cigányok lopási bünügyét. Az öreg Miczi Isván a fiával éjszakákint meglátogatták a falusi gazdák tyukállományát s a baromfiak közül többet elemeltek. Az ilymódon szerzett apróságokat a vadházastársuk: Pongó Mária és Selyem Juliánna értékesitették. A csendőrség hosszas nyomozás után elfogta a tetteseket s a nyiregyházi törvényszék idős Miczi Istvánt 7 havi börtönre, ifj. Miczi Istvánt 2 hónapi börtönbüntetésre itélte lopás miatt, mig Pongó Máriát 2 havi fogházra és Selyem Juliánnát pedig 1 hónapi fogházbüntetésre itélte. A táblai tanács idős Miczi István büntetését helybenhagyta, Pongó Mária és ifj. Miczi István büntetését 1—1 hónapi fogházra, mig Selyem Juliánna büntetését 40 pengőre szállitotta le.

— **Debrecen sz. kir. város tégla- és cserépgyára** gyárt és elad: kézi és gépi falitéglát kis és nagymennyiségben. Prima minőségü hódfarku vörös tetőcserepet és gerinccserepet, homlokzatképzésre alkalmas keresztmetszeti téglát tarkasárga, vörös szinben, minden méretben. Keramit-osztályunkon Homlokzati kongó (Klinger) tégla vörösbarna-kékesilla szinben selymes fényü felülettel, uté- és járdaburkolati kongó (keramit) kövek és lapok kaphatók. Városi iroda: Városi Takarék és Hitelintézet rt. Csapó-utca 4. szám. Gyártelep: Károly Ferenc József-ut balmazujvárosi országut mellett. — Rakodó iparvágány. Telefon: 3—51. szám. — Igazgatósági iroda a gyártelepen van.

— **A lábfej égető érzései, zuzódásos, gyulladásos lábak** Fárasztó gyaloglások menetelések, száraz, meleg, vagy nedves időben hosszantartó álldogálások következményei: piros dagadt, fájdalmas láb. Már egy lábfürdő könnyebbséget okoz, egy jó evőkanálnyi (maroknyi) Szent Rókus lábsó feloldandó illetve beleszórandó egy lavor meleg vizbe, a láb 15—20 percig áztatandó utánna egy órát pihenni, vagy lefeküdni. A fájdalmak, kellemetlenségek mintegy varázsütésre elmulnak.

— **A tavaszi divat** kedvenc viselete lesz a kosztüm, amely nemrég támadt fel ujra és azóta célszerüségével, csinosságával egyre jobban meghóditotta a női sziveket. Sokan is csináltatják a szép, izléses kosztümöket Laborfalvy Márkos Lujzánál, divatszalonjában, — Rákóczi-utca 41. — a hölgyek izlésének, egyéniségének, költségvetésének legjobban megfelelő tavaszi kosztümöket, kabátokat, ruhákat meglepően olcsón, ugy készitik, alakitják régiből is, hogy előnyösen és harmonikusan simuljanak az egész egyéniségükhöz.

— **Az ünnepek alatt állandóan frissen csapolt sör, hatéves tokaji, vámospércsi olasz és rajnai rizling borok kimérve a Szinházi Bodegában.**

SZINHÁZ

Csokonai-szinház müsora:

Vasárnap délután fél 4-kor: **Tábornok.** Kardoss Géza fellépte. Mérsékelt árakkal.

Vasárnap este bérletszünetben: **Nászéjszaka.** (Timár Ila—Antók—Szigeti.) Csak felnőtteknek.

Hétfőn délután fél 4-kor: **Eltörött a hegedüm.** Kováts T.

Héetfőn este bérletszünetben: **Az utolsó Verebély-lány.** Tihanyi Jutka f.

Állitsunk emléket Bakó Lászlónak

Amióta a legnagyobb magyar tragikus színész, aki egész szivével és minden idegszálával a keresztyén-nemzeti gondolathoz volt nőve, álomra hajtotta fejét, a magyar társadalom vezető férfiai egyre behatóbban foglalkoznak a nagyszabásu tervvel, mely Bakó László sirhantja fölé monumentális siremléket akar állitani. Hogy ki volt és mit jelentett Bakó László a nemzeti szinművészetnek, azt a *Hajduföld* olvasói előtt nem szükséges bővebben fejtegetni. Őbenne örökre elnémult az a klasszikus játékstilus, amelynek legnagyobb női reprezentánsa Jászai Mari volt. Művésznek, embernek, magyarnak egyaránt nagy volt. Mint egy fővárosi lap nekrológja jellemezte: „szép volt és hatalmas, mint egy antik isten, a férfiszépségnek olyan külsejével, amely csak régi torzókban maradt meg számunkra." Művészete a Nemzeti Szinházban az ókori és az uj tragédiákat a legnemesebb erővel szólaltatta meg. Sophokles, Aischilos, Euripides, Shakespeare, Grillparzer Madách egyformán illettek egyéniségéhez. Nagy volt mint ember is magyar. A mult év május elsején halálos ágyáról kelt fel, hogy még egyszer eljátssza a Bánk bán cimszerepét és ezzel is ellensulyozza a vörös „ünnep"-et. Lángoló hazafisága és mély vallásossága művészetének életteljes erőt és szépséget adott. Egyik legelkesebb vezető tagja volt az Ébredő Magyarok Egyesületének és ez a körülmény kétszeres kötelességévé teszi a keresztyén-nemzeti irányzat hiveinek, hogy méltóképen fejezze ki háláját a legnagyobb magyar tragikus színész emléke iránt.

Bakó László emlékének megörökitésére József királyi herceg védnöksége alatt 500 tagból álló bizottság alakult. Ez a bizottság dr Buday Dezső országgyülési képviselő, Imre elnök, Pekár Gyula, Wolff Károly Liga elnök, Sipőcz Jenő polgármester, dr Szontágh Tamás, dr Bartha József és dr Szörtsey József vezetésével elhatározta, hogy a nagy művész barátai és tisztelői körében gyüjtést indit Bakó sirjának emlékkel való megjelölésére. Ez a legkevesebb, amivel a magyar társadalom a művész emlékének tartozik.

Az emlékbizottság gyüjtőiveket bocsájtott ki és arra kéri a közönséget, hogy hazafias lelkesedéssel vegyen részt a Társadalmi Egyesületek Szövetségének akciójában.

Kardoss Géza ünneplése. A Tüzek az éjszakában cimü megrázó hatásu irredenta darab utolsó előadása alkalmából Kardoss Géza tisztelői és jóbarátai, szombaton este igen meleg ünneplésben részesitették a szinigazgatót, aki a darabban a sugó szerepét játszotta estéről-estére tartó nagy és megérdemelt siker mellett. Az ünneplésről a husvéti nagy anyagtorlódás miatt csak lapunk következő számában számolunk be.

A szinházi iroda hirei:

Ma, vasárnap 1/2 4 kor mérsékelt árakkal:

TÁBORNOK

a cimszerepben Kardoss Géza fellépésével.

A. J. S.

HARLEY-DAVIDSON

motorkerékpárok.

WHIPPET

automobilok

szenzációs uj modelljei megérkeztek.

Tiszántuli képviselet és lerakat:

Müszaki és Kereskedelmi Társaság

Horváth és Miklós

Debrecen, Hunyadi-utca 17. szám.

Sürgönycim: „MUKETÁR" Debrecen.

Telefon: 4-45.

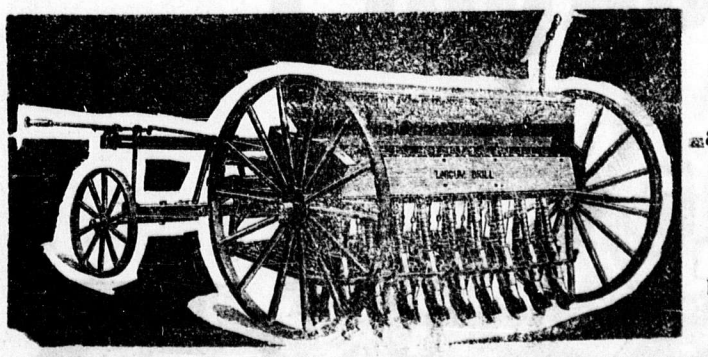
Kedvező fizetési feltételek.

Michelin stock. Castrol olaj.

Üzletáthelyezés!

Bächer--Melichar eke és vetőgépgyára

raktárait házlebontás miatt

Piac-utca 43. szám alól

Deák Ferenc-u. 11. szám

alá a kir. törvényszékkel szembe helyezte át

Rahmer Sándor

Telefon 962.

Ugyanott a „Cormick" petroleumtraktor kizárólagos képviselete.

Halottszállitás autón vidékre is!

A m. kir. Tisza István Tudomány Egyetem klinikai szállitója

Fehértói Dániel temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz. Telefon nappal 11-85.

Holnap, hétfőn délután 1/24-kor mérsékelt árakal:

ELTÖRÖTT A HEGEDÜM.

Ünnepi esti előadások: ma, vasárnap este 1/28 órakor:

NÁSZÉJSZAKA

Timár Ila, Ferenczy Marian, Antók Ferenc és Szigeti Jenő főszereplésével.

Hétfőn este 1/28-kor rendes árakkal:

AZ UTOLSÓ VEREBÉLY LÁNY

Timár Ila, Tihanyi Jutka, M. Barna Anci, Antók, Misoga, Tamás, Sugár.

—

Ida regénye kedden!

Ida regénye Feleki Klárival a cimperepben, kedden!

Ida regénye Gárdonyi Géza regényéből készült pompás vigjáték, mely a budapesti Magyar Szinházban a 75 ik előadása felé közeledik, *bübájos*, magával ragadó meséjével és alakjaival előreláthatólag Debrecenben is hasonlóan szenzációs sikert fog aratni.

Ida regénye bemutatója kedden B) bérletben!

Feleky Klári, Lázár Tihamér, László Gyula, Vajai Magda, Szentgyörgyi Mária, Tamás Benő, Misoga, Sugár egytől egyig remek szerepeket játszanak az

IDA REGÉNYE

című vigjáték-ujdonságban. Halasiné mint gazdasszony, Halasi Mariska pedig mint süketnéma cselédleány fog feltünést kelteni. Szigeti Jenő Csorba Matyi személyesitője. Rendező Thuróczy Gyula.

Tavasz, Strauss népszerü zenéjü operettje jövő héten kerül felujitásra, Remete főrendező mesteri rendezésében.

TAVASZ

főszerepet: Timár Ila, Kovács Terus (szobalány), Ferenczy Marian (bárónő), a két bonviván-szerepben Antók és Unger, továbbá Tihanyi Jutka, Halasiné, Misoga, Tamás, Sugár és Szigeti Jenő játszák.

TŐZSDE

Gabonatőzsde

A gabonatőzsde megnyitása előtt a magánforgalomban határozottan szilárd volt az irányzat. A készáruvásáron magasabb árakat követeltek a buzáért és a határidőpiacon is szilárdabb volt az irányzat.

Alacsonyabb árfolyamok azonban a déli órákig nem igen kerültek felszinre, mert ma ismét hüvös az időjárás. Déli tizenkét óra előtt a készáruvásáron szilárd az irányzat és a határidőpiacon is magasabb árak vannak ,mint csütörtökön.

Háromnegyed tizenkettő tájban májusi buza 25.50—25.60, októberi buza 26.30—26.36, májusi rozs 23.80—23.84, októberi rozs 24.04—24.10, májusi tengeri 28.50—28.56, juliusi tengeri 28.46—28.50.

VÁSÁROK NAPTÁRA:

Április 1-én. Abádszalók, Kajosmérő (sertésvásár nincs), Miszla, Pils, Rétság, Szob, Tevel, Zsámbok.

Április 2-án. Adony, Balatonlelle (sertésvásár nincs), Bacs, Beled, Csurgó, Erdőtelek, Hajós, Hédervár, Jászladány, Kisláng, Köveskál, Moson, Nagyberki, Nagykanizsa (sertésvásár nincs), Nádudvar, Öskü, Pécs, Püspökhatvan Sárbogárd, Szabadszállás, Vásárosnamény, Villány.

Április 3-án. Diósviszló, Dombóvár, Gacsály. Ló- és marhavásár: Jánosháza.

Április 4-én. Alsóság, Császár (sertésvásár nincs), Dég, Erdőcsokonya, Keszthely, Onód, Pacsa, Putnok, Tálya. Állatvásár: Celldömölk, Kiskomárom.

Debreceni Angol-Magyar Szállitmányozási Részvénytársaság

Magyar királyi államvasutak szállitó hivatala.

Debrecen, Ferenc József-ut (Piac-utca) 72. szám.

Vámkezelés, Butorszáilitás, Fuvarozás, Autó-fuvarozás.

Nemzetközi szállitmányok

előre meghatározott dijtételek mellett.

Interurban telefon 37. **Táviratcim „Uiselig."**

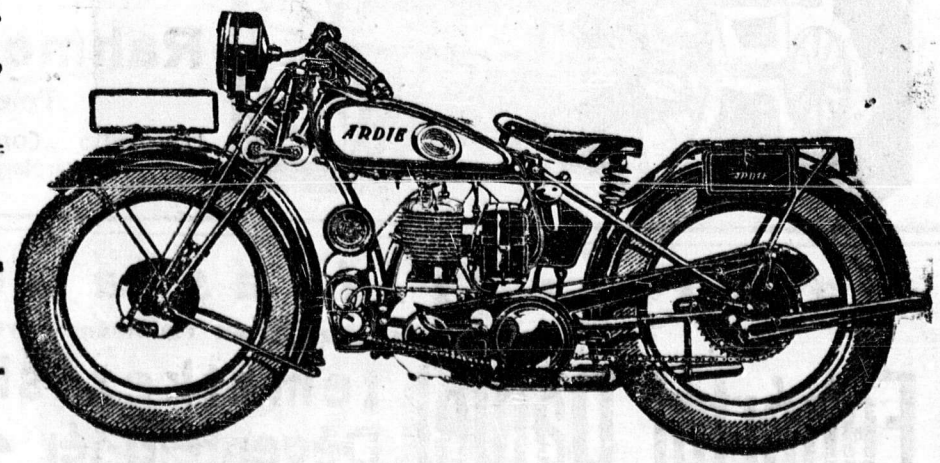
Megérkezett

az

„ARDIE"

motorkerékpár!

Kapható 350, 500, 750, 1000 kcm es nagyságban. Teljes villany felszerelés. Bosch kürt, beépitett sebességmérő, stb. stb.

Megtekinthető és kipróbálható:

Debreceni Autóforgalmi rt.

Központi telep: **Hatvan-u. 53.**

Mintaterem: **Ferenc József-ut 60.**

Költségmentes bemutatás!

HUSVÉT

FÖLTÁMADUNK

Irta: dr MERKER MÁRTON

Debrecen 1929. március 31.

Pálmaágakat, virágokat szórtak elé, diadalmas hösként vonult Jeruzsálembe a Megváltó és akkor már tudta, hogy virágok helyett a rideg keresztfa, pálmák helyett tövis vár reá, az ünneplő tömeg pedig elárulja és cserben fogja hagyni. Virágvasárnapja után Nagypéntek következik, szörnyü tanulságul mindenek, ami e földön öröm és diadal. Sohase feledkezzünk meg az Üdvözitőről, mert ő az igzságot hirdette, Poncius Pilatus alatt, ezért keresztre feszittetett.

Ám a tanulságok nem állanak meg a legszomorubbnál, a legkétségbeejtőbbnél. Istennek szent Fia harmadnapra kikelt a sziklasirból és föltámadott! Vele föltámdt vala az igazság, melyet sem lándzsával átdöfni, sem szögekkel keresztülverni nem lehet s melyet hiába ásnak vala el sziklasirba és hiába görditenek fölébe köveket. Ám azóta, hogy távol napkeleten lejátszódott a csodás tragédia, fején még mindig tövis koszoruval jár közöttünk az Igazság, a farizeusok még mindig „Crucifige"-t (feszitsd meg-et) kiáltanak feléje. És ma is lándzsával döfik keresztül és megvérezik gyilkos szögekkel és sziklasirba zárják és köveket görditenek fölébe, de az Igazság ma is kikel sirjából és feltámad, mint kétezer esztendővel előtte.

Ez az örök, nagy tanulsága a Golgotha szivrázó szinjátékának, azért legmagasztosabb ünnepe a föltámadás az emberiségnek...

* * *

Resurrexit! Föltámadott! Igy zúg a tömegnek üdvrivalgása az ámuló tömegnek és nyomában kisarjadzik a szivekben a hitnek virága. A nép, amely az imént még „feszitsd meg"-et kiáltott feléje, a szent csoda látára áhitatos félelemmel borult le a porba és az isteni kinyilatkoztatás után érezni kezdi az igazság erejét.

Szörnyü végzete az a népnek, a tömegnek, hogy nem hisz, mig meg nem győzi a csodáknak ereje. Mert századok tünnek el az időknek forgatagában, mig egyszer fölhangzik az isteni kinyilatkoztatás és a nép mindig megfesziti az Igazságot. Csakhogy a föltámadás nem mindenkor harmadnapra következik be. Nagy idők mulnak, mig lerázhatja magáról a földbe görditett kőszikláit. És az évtizedek alatt, amig pogány sötétség borul a szemekre, kivész a szivekből a hit, elhal a remény és csupán valami titokzatos, névtelen vágy marad meg, mely szomjuhozva eped a Megváltó után. És a Megváltó jő és ujra lándzsával döfik keresztül és ujra megvérezik gyilkos szögekkel és sziklasirba zárják és köveket görditenek fölébe.

* * *

Az Igazság mindig egy, csak minden korban más-más formában jelenik meg. Akkor mint Isten Fia jelenék meg, hogy megváltsa a bünös emberiséget; *ma* az Ige, az Eszme nem testesül meg, csak szállszáll közöttünk, mint láthatatlan szellem, hogy megtéritsen bennünket magának. De irástudók és farizeusok ma is akadnak, akik megkötöznék és vérbe fojtanák mindazokat, akik az igazságot hirdetni merik. Ám most utol nem érik a poroszlók, szétoszlik a levegőnek százezer atomjában, ott ragyog a nyomdafestéknek csillogó, nedves betüiben és meghuzódik a szivnek titkos rejtekében. És nem is a nép az, amely a császár helytartójának kiáltja: feszitsd meg! A nép érez, a nép hisz, a nép látja, áhitja, könyörgi az igazságot; ma a Pilatusok, a helytartók maguk feszitik a keresztre...

* * *

Mily jól esik a hétköznap világától elzárkóznunk és ünnepi eszmékkel töltenünk meg szivünket és lelkünket!

Hiszen ünnepe van mindenkinek. Szegény és gazdag egyaránt járja a templomokat, amelyeknek hajóiból zsolozsmák hangja emelkedik ahhoz, akit keresztre feszitettek, dárdával átszakitott testével kőkoporsóba zártak, ám halála után harmadnapra föltámadott! Bármit mondjanak a hitetlenek és az Istentagadók, nagy az ünnepnek szent varázsa. Az Ember, aki az Isten Fiának vallotta magát, aki a Szabadság és a Szeretet igéit hirdette, nem halt meg, ma is él közöttünk. Az ő eszméi alakitották át a világot, a népeket, a nemzeteket és ma is erre van alakitva a Föld tetemes részének erkölcsi fundamentuma.

Tagadhatatlan, hogy a mi Urunk, Jézus Krisztus is az elnyomatás és a zsarnokság ellen küzdött. Nem akart ő király lenni, mint azok gunyosan nevezték, akik töviskoronát tettek szent homlokára, hanem a saját fajának és ezzel együtt az egész emberiségnek fölszabaditásáért harcolt.

Ő, Isten fia, volt e világ legnagyobb szabadsághőse és épp ezért borul még a mai *felvilágosodottságával* tetszelgő emberiség is trónjának zsámolyára, amelyre hitben és örökléten való meggyőződés is ráveti fénysugarát. Ha azt hinnők, hogy meghalt és nem támadott föl, akkor azt is hinnünk kellene, hogy meghalt a Szeretet és a Szabadság fölséges eszméje, amely pedig ma is ott él az emberek millióinak lelkében.

Jézus föltámadott!

Ezt zúgják a harangok és ezt zengi az egyháznak kórusairól elhangzó dallam, amely hirdeti földnek, tengernek, egeknek és mindeneknek: „Föltámadt Krisztus e napon, Alleluja!

* * *

Föltámadunk!

Hiszen, mióta a Názárétit fölfeszitették a keresztre, azóta hányszor támad fel az ő magasztos eszméje, melyben benne van ez a három szó is: Szabadság! Egyenlőség! Testvériség!

Nálunk a szabadság föltámadott és becses kincse a magyarnak. De valahányszor küzdöttünk érette, Szüz Mária-képes lobogók lengtek fölöttünk s vezettek diadalról-diadalra. Föltámadtunk ismét és ismét, valahányszor idegen hatalmak milliói tették fojtogató kezeiket szabad lélegzetünkre. És föl fogunk támadni ujból és ezerszer, mert van föltámadás, mert nem halt meg az a nép, amelyet át meg át lengett az isteni Megváltó tanitása, amelyért élt és amikor kinhalált szenvedett, akkor is igy szólott, az eszme vértanuságának diadalában bizva:

— Anyám, akaratod beteljesedett...

— Föltámadunk!

A termelési rendszer átalakitása, az értékesités megszervezése a magyar gazda és a nemzet legnagyobb problémája

Dr Rácz Lajos gazdasági főtanácsos, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatója nyilatkozik a Hajdufőld munkatársának

A szokatlanul hosszu és kegyetlenül hideg tél után végre eljött a tavaszi verőfény. A város utcái megélénkültek, derült arccal üdvözlik egymást az emberek. Mindenkin látszik, hogy gondatlanabb, megszabadult egy nyomasztó tehertől, a hosszu tél fárasztó gondjaitól.

A városi nép számára kétségtelen, sok könnyebbséget hoz a tavasz, de a vidék élete ekkor lép ujabb nehéz munka korszakába. Tavasz nyiltával benépesülnek a határok s szorgos munkáskezek irányitják a megujuló természet erőit hasznos termelésre, verejtékükkel öntözve a magyar rögöt.

Hivatásunk szabta kötelességünknek tartjuk, hogy olvasóinkat most, a tavasz kezdetén a magyar mezőgazdaság helyzetéről tájékoztassuk, ezért Debrecenben a legilletékesebb helyre, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához fordultunk, felkeresve a Kamara országosnevü igazgatóját: dr. Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsost, aki munkatársunknak készséggel adott tájékoztatást lapunk számára az aktuális mezőgazdasági problemákról.

A gazdasors — nemzetünk sorsa!

Miképen vélekedik méltóságod a magyar gazdatársadalomnak az ország egyetemes társadalmában betöltendő szerepéről? — volt első kérdésünk.

A borzalmas háborus évek után az esztelen forradalmi erőtékozlás tombolását, a fosztogató ellenséges hadak megszállását és végül a világ népeinek legigazságtalanabb békediktátumát: Trianont mérte ránk a sors, — kezdi dr. Rácz Lajos. — *Mindezen csapásokat a magyar földmivelő osztály, a gazda érezte legsulyosabban, mert a magyar gazda áldozott legtöbbet a hadviselésre, életet, vért, jószágot, terményt, pénzt; majd a forradalom viharai, az ellenséges megszállás harácsolásai, ezt követőleg a jóvátételi terhek, mind a magyar gazdák teherviselő képességét tették a legnagyobb próbára.* Ellenséges népektől körülvéve, ezer sebből vérző országcsonkunkon megmaradt maroknyi népünk: kifosztva, gazdaságilag lerongyolódva: kétségbeejtően válságos napokat élt akkor, amikor a trianoni békeparancsot ránk kényszeritették.

Az utolsó 10 év alatt a romokból kellett ujraépiteni államháztartásunkat. *A magyar gazdtársadalom oroszlán részt vállalt e feladatból s becsülettel tejesitette kötelességét. A magyar gazdasági élet vérkeringésébe a mezőgazdasági termelvények, főleg a magyar buzatermés öntötte évről-évre az életet,* a mezőgazdasági termelés mennyiségi és minőségi eredményei szabták meg minden évben a megélhetési és kereseti lehetőségeket az ország minden társadalmi osztályának tagjaira nézve.

Meggyőződésem, hogy a magyar gazdasors nemzetünk sorsával legszorosabban egybeforrott s a gazdasors jobbra, vagy balra fordulása egész országunk jobb, vagy balsorsát fogja jelenteni.

Mezőgazdasági válság küszöbén

Méltóságod, mint a magyar mezőgazdasági élet egyik leghivatottabb ismerője, miként látja az általános mezőgazdasági helyzetet? Az utóbbi évek javulást, vagy rosszabbodást hoztak-e a mezőgazdaság terén?

— *A magyar gazdatársadalom helyzete az utóbbi években, sajnos, folytonosan csak rosszabbodott.* Ennek okai: a termelés drágasága, a mezőgazdasági termelésnél használt gépek, eszközök és anyagok mesterségesen felfokozott aránytalanul magas árai, a magas ipari védővámok, a drága vasuti fuvardijak, az értékesités körüli nagy nehézségek, a kedvezőtlenül alakult exportlehetőségek, a *pengő stabilitásához viszonyitva példátlanul magas kamattehek*, végül a magyar gazdatársadalom által viselt és pedig tiltakozás nélkül, de roskadozva viselt közterhek nagysága. Nagy vonásokban a felsorolt okokra vezethető vissza mezőgazdasági életünk fokozatos hanyatlása *s ezek az okok sodorták a magyar agrár-társadalmat a válság küszöbére.* E végzetessé válható közvetlen körülmények megjavitása és az agrár érdekek fokozottabb érvényesülése, kell a közel jövőben bekövekezzék, hogy a magyar gazda életválsága enyhülhessen.

A tavasz és a gazdák

Milyen kihatásai lehetnek az elmult szigoru télnek és a későn indult tavasznak a folyó termelési év eredményeire?

— Erre a kérdésre ma még nehéz biztos választ adni. A hosszantartó és rendkivül hideg tél kétségtelenül sok kárt hozott a gazdákra. *A buza, még inkább könnyü talajokon a rozs vetéseket a hótakaró nélkül száraz fagyok és északi szelek alaposan megsanyargatták. — Különösen sok kárt okozott a téli fagy az őszi árpa és repce vetésekben, melyeket, kivált az utóbbit* nagyon sok helyen ki kell szántani. Vidékünkön az őszi vetések jórészt még meg sem indultak. **A máskor ezen időszakban dus, zöld** vetések helyén, még mindig kietlen téli táj terül el.

Örvendetesen állapitható mégis meg, hogy a fagykár nem lesz előre láthatóan olyan nagymérvü, mint tartottunk tőle. A végleges megállapitás ugyan még most korai, mert még a váltakozva: melegebb nappalok és fagyokat hozó éjszakák továbbra is idézhetnek elő fagykárpusztulást. Azonban, ami eddig megállapitható, lényegesen enyhébb helyzetet mutat, mint vélhettük volna. Igy is vannak azonban egyes vidékek, ahol igen sulyos a kár.

Nagy nehézséget jelent a tavaszi munkálatoknak késve megkezdhetése, amely miatt némely vidéken egyes termények ki fognak esni lehetőségeikből, más termények nem vethetők a tervezett mértékben.

Rendkivül kellemetlenül érinti a burgonyatermelő gazdákat a burgonya megfagyása, amely őket most uj vetőburgonyakészlet beszerzésére kényszeriti, ennek nemcsak közvetlen anyagi kárát látják, hanem ily tömegekben megfelelő vetőburgonyá szerzése is aggályos. A Kamara már jóval előbb felirt a kormányhoz, jelezve ez aggályt és gondoskodást kért. A száz holdon aluliak részére már teljesült is ez a kérésünk.

Megállapitható, hogy ahol a tiszavidéki buza nem szorult még nagyon háttérbe: ott a buzában kevesebb a fagykár. A tiszavidéki buza nagyobb fagyállóságát a minap Kerpely Kálmán az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél tartott előadásában is kiváltképen hangsulyozta.

Nagy károkat okozott a fagy a szőlőkben is. A termő rügyek jelentős részben elfagytak, kivált ahol a takarást elmulasztották, vagy nem elég gondosan hajtották végre. Igen sok kár lesz a gyümölcsökben is.

Az elkésett tavasz miatt gyengébb lesz a termés

A tél azonban nemcsak dermesztő fagyosságával okozott károkat, hanem szokatlan hosszu tartóssága talán még nagyobb veszélyeket jelent.

Az őszi vetések alig mozdulnak. A tavaszi talajelőkészitési munkák összetorlódnak, az árpát már vetni kellett volna s még alig lehet rámenni a földekre. A talajélet sokáig szünetelt, a növényi tápanyagképződés lassan és későn indul, aminek következtében a terméseredmény fog szenvedni. A tavasz késése, minden mezőgazdasági munkát hátráltat s a munkatorlódás csak fokozódik az elpusztult őszi vetések pótlása következtében.

Az állattenyésztés és állattartás terén sem biztató a helyzet. A korán beköszöntött és hosszantartó tél következtében a takarmánykészletek erősen fogytán vannak, sőt sok gazda már is drága pénzen vásárolt takarmányokkal kénytelen ugy-ahogy kitelelt állatait tartani. Az olcsóbb takarmányozás lehetősége pedig: a legeltetés megkezdése, még messze van. A mező nem indul, a késő hideg tavasz itt is érzékeny károkat okoz a gazdának.

A magyar gazdákra különösen nagy csapás az időjárás mostohasága, mert a sulyos gazdasági helyzet nem engedi meg, hogy a belterjes müvelés azon fokára fejleszthessék gazdálkodási rendszerüket, amelynél az időjárás szeszélyeitől kevésbbé tartva termelhetnének.

Mi a tennivaló

E szomoruan induló gazda-tavasz kezdetén az tanácsolható a gazdaközönségnek, hogy őszi vetéseiket gondos ápolással segitsék elő fejlődésükben. Mihelyt lehet, hengerezzék le a fagy által felszivott vetéseket. A kiritkult sorokat, ahol a felfagyás nem gátolja, fogasolással serkentsék bujább fejlődésre. Kerpely Kálmán minapi előadásából nagyon megszivlelendő tanács, hogy a tavaszi munkaszezonra alkalmas időnk erős megrövidülését azzal is ellensulyozzák, hogy a külömböző egyesithető munkát (pl. szántást, fogasolást, tárcsázást) törekedjenek egyesiteni.

Gondosan készitsék elő talajukat a tavaszi vetésekre. Szerezzenek be megbizható, egészséges, jó tiszta vetőmagot. Gondoskodjanak idejében a burgonyatermelő vidékek egészséges vetőgumókról. Tegyék termelésüket, len, kender, napraforgó, hüvelyes növények stb. termelésével változatosabbá és biztosabbá. A termelés sikere, a gazdasors irányitása Isten kezében van, de az ember csak akkor fogadhatja megnyugvással a sors csapásait, ha azok bekövetkeztének elkerülésére minden emberi, tehát gazdai kötelességének eleget tett.

A magyar buza sorsa

Az értékesitési válságban leginkább szenvedett magyar buza sorsáról mily véleménnyel van Méltóságod?

— Köztudomásu, hogy a magyar buza válságos sorsával nálunk is, nemcsak a kormányzat, nemcsak az érdekképviseletek, hanem az indokoltan ideges gazdaközönség is, az ország több vidékén foglalkozott, mozgalmak indultak meg, tervezetek és javaslatok merültek fel. Mindezekre nézve a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara komoly figyelemmel terjesztette ki gondját. És ha a felmerült javaslatok minden részleteivel nem is érthet természetesen mindig egyet, az kétségtelen és ez érdekben a kormány elé részletes előterjesztéssel, beható indokolással előterjesztést is tettünk, hogy egyetlen szezont sem késhetik tovább a magyar buza sorsán intézményes segités, még pedig Kamaránk nézete szerint: állami, imperativ beavatkozással a termelés helyes irányitására és az értékesités legcélravezetőbb szervezésére. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hét év előtt, amikor megkezdte munkáját, legelső feladatként a „Legszebb Kalász" termelési versenyét valósitotta meg, éppen azért, hogy kerületünk legfontosabb terményére: a buzára nézve, megállapitsuk a Tiszántulon, ami kiváló s azt is, ami hiba és kiháritandó. Jóleső érzés, hogy Kamaránk már hét év előtt hirdette, amit a Rómában 1927 őszén megtartott nemzetközi buzakonferencia csak öt év multán megállapitott, hogy „buzatermelésünknek igazodnia kell vidékünk talajklimatológiai viszonyaihoz és ki kell annak helyzetadta előnyeit használni", — ezért már évek óta sürgetjük a tiszavidéki buza regenerálását.

Hét év óta folytatott fajtaösszehasonlitó kisérleteink (amelyeken nagy- és kisebb gazdák tömege vett részt) után: ez évben elérkezett az ideje, hogy munkánk hetedik évében ujra megállapitsuk a helyzetképet, ujra revidiáljuk első szemlénk eredményét. Ezért a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ez évben tartja meg második *„Legszebb Kalász"* termelési versenyét, a Tiszántul buzatermelői számára. Az ország legkiválóbb szakértőit fogjuk megnyerni, hogy a tiszántuli buzának, gazdaérdekből nézett termelési értékét, másrészt a malom és a sütőipar érdekéből vizsgált értéket megállapitsuk.

Át kell szervezni a termelést, hogy versenyképes legyen a buza

E kérdés körül nem folyhat elvi csata: ez évben el kell dölnie, erre minden készség a gazdákban, a gazdaérdekképviseletekben és a kormányban s szakintézményeiben: meg van. A termelés átszervezésénél is nehezebb feladat az értékesités válságán segiteni. Azonban, ha termelésünket átszerveztük és oly irányba tereltük, hogy piacképesebb és világpiacon érvényesithetőbb minőséget produkál s ha ez anyagnak márkázása valósul: ugy az értékesités terén lényegesen előnyösebb módozatok közt vehetjük fel a küzdelmet. Annál inkább reméljük, hogy a gazdaközönség követni fogja e termelés átalakitási propozicionkat, mert tulajdonképpen azt ajánljuk, hogy térjen vissza, oly értékek regenerálására, amelyeket a Tiszántuli talaj-klima-viszonyai állitottak természetszerüleg elő.

Teljes tudatában vagyunk e helyzet sulyosságának, s hogy ez egyik legfőbb, de legnehezebb feladatunk. Megjegyzem, hogy általában is meg van, világszerte e buza-válság.

Jules Hayaux: La crise de la culture du blé cimü cikkében (L'Exportateur Francais) feltünést keltő adatokat tár elő, milyen nagymértékben szorul vissza évek óta a francia vetésterületi statisztika szerint a buzával bevetett terület. Amikor annak speciális franciaországi okait kutatja, reámutat az egyes vidékeken rendkivül megnehezült munkásviszonyokra. De főleg az ott is, mint nálunk, rendkivül kedvezőtlenül ható világpiaci áralakulásra. Nagyon illik reánk is, amit mond: „a legfőbb gabonaféle, a buza, sajnos, már mindenkit táplál, csak épen a termelőjét nem". E helyzet oda vezet, hogy egyre nagyobb területen vesznek fel rétkulturát, vagy hagyják meg legelőnek. Például a felsőszajnai megyében 1913. évben csak 79.092 hektár rét volt, 1927-ben már 83.607 hektár. Legelő pedig: 1913. évben 20.803 hektár, már 1927-ben 37.117 hektár!

Sok vergődésünk közben, amikor annyi jószándéku tervezet akad el, ha nem kárpótol is, de némileg megnyugtat, hogy oly fejlettebb mezőgazdasági kulturáju országban, mint Franciaország, sem volt még megoldható, hogyan álljon helyt a megdráguló regie, másrészt hanyatló világpiaci ár két malomkövе között a buzatermelés sorsa?!

A nekünk sulyos csapást jelentő északamerikai buzatermelés is nehéz probléma előtt áll most. Kemény versenytárs lett az argentiniai buza, mely most a szokottnál sokkal jobb és már nemcsak az európai, hanem a Manitóba-fajtáknak is erős konkurenciát csinál, mert árban lényesen olcsóbb.

A Kamara céljai

Kamaránknak most az a törekvése, hogy a kerületünkben három vidéken (Szolnok, Hajdu és Békés megyékben) felmerült buzaértékesitési mozgalmakat összhangra hozni törekszik s megnyerni a földmivelésügyi kormányzatot, hogy a legsürgősebben vegye munkába: ugy a buzatermeléüsnk helyes irányitását, mint a tipizált buza márkázásának, végül az értékesitésben a gazdaérdekek megvédésének országosan fontos feladatait.

Végül igéretét nyertük a Mezőgazdasági Kamara igazgatójának, hogy időközönként máskor is tájékoztatást ad az aktuális mezőgazdasági kérdésekről.

Benyovszky László.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár
Piac-utca 59. szám. Telefon 21. és 101.
Elfogad takarékbetéteket, folyószámla betéteket. Olcsó kölcsönök folyósitása. Váltóra. Házra, földre.
Foglalkozik a banküglet minden ágazatával a legelőnyösebb feltételek mellett.
Moktár Moktár

SÁFFÁR MIKLÓS mülakatos
viz- és villanyszerelési vállalkozó
Debrecen, Darabos-utca 50. szám alatt.

Hajduszoboszlón
terményt a legmagasabb áron vásárol
Lovass Károly terménykereskedő.

Uj esztergályos!
Tudatom a n. é. közönséggel, hogy **Debrecenben Halköz 4. sz. a.** **esztergályos műhelyt** nyitottam, ahol mindennemü, az esztergályos szakmába vágó rendelést a legjutányosabb árban pontosan és lelkiismeretesen teljesitek.
Szives pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel:
Brosofsky Adolf
esztergályos

Bécs várába' sír a német

Regényes riport a nyugatmagyarországi felkelés idejéből

A pordányi szőlők között panyókára vetett rongyos katonakabátokban egy kis lovascsapat ügetett Kismárton felé. Hamarjában a világ legjobb katonai szakértője sem tudta volna megmondani, hogy miféle szerzet lehetnek. Egy lovas kivételével valamennyien fekete, viharszijas panamakalapot, oroszos szabású fekete inget, bányászzubbonyra emlékeztető katonakabátot, szürke lovaglónadrágot és sujtásos magyar csizmát viseltek. Fegyverzetük karabélyból, a jobb vállon átcsapott töltényhevederből, fokosból, a kabátjuk bal zsebének fedelén átszúrt bajonettből és néhány nyeles kézigránátból állott. Kivételt csak egy 45—50 évesnek látszó, karcsubajuszu lovas képezett, aki csikós kalapot, bőszáru gatyát, bornyuszáju inget és pirossal kivert buzavirágkék dolmányt hordott. A nyeregkápában a fokoson kivül még egy karikás ostor is lógott. Németh Andrásnak hivták az öreget. A csapatban létszámon felüli strázsamesteri rangot viselt, de egyuttal ő volt a „brigád" kürtöse, illetve kürt hiányában, klarinétosa is.

Kisberk Miklós brigádja

A csapat élén Kisberk Miklós „brigadéros" lovagolt. A honvédségnél főhadnagyi rangot viselt és brigadérossá csak a saját emberei léptették elő. A rábapordányi ütközet után valaki azt a kijelentést tette a csapatra, hogy Kisberk lovasai közül mindegyik felér egy osztrák csendőrszázaddal. Ebből azután tovább kombináltak. Ha egy ember egy század, ugy a három egy zászlóalj, kilenc ember egy ezred és 27 ember egy brigád. Igy lett a lovascsapatból brigád és Kisberk Miklósból brigadéros. Az öreg Németh András egy-egy kisebb csetepaté után ilyen jelentéseket szokott tenni:

— Brigadéros urnak jelentem, az első zászlóalj harmadik századából egy fél hüvelykuji, a harmadik zászlóalj második századából egy darab koponyacsont hiányzik.

Tudniillik az első századot képviselő lovasnak ellőtték a fél hüvelykujját, a második századot képviselő lovasnak pedig beverték a fejét.

Németh András most is jókedvében volt. Pipált és nagyokat köpködött az utszéli porba. A többiek halkan beszélgettek.

Kisberk Miklós a csapat élén néha megállitotta a lovát és elnézett a tarlóra vágott Vulka síkság fölött. A lomha testü paraszt nyár unottan nyujtózott el a darázsfalvi füzesek alatt. Homlokára itt-ott már fekete barázdákat vontak az acélekék. Még azurkék volt az ég, még perzselt a nap, de messze, valahol mélyen a hófödte Alpok között már ott zihált az ősz. Mindenütt csend volt, amerre a szem ellátott. Teremtett lélek nem volt a mezőn. Hallgatás gubbasztott minden fa, minden szőlőtőke, minden füszál tövében. Mintha vihar lett volna készülőben.

Hajsza Pozsony felé

Már közel jártak a pordányi dülőut és a Sopron-bécsi országut kereszteződéséhez, amikor a hátuk mögött a szőlők közül egy osztrák csendőrszázad bukkant elő. A váratlan találkozás mindkét csapatot meglepte. Először a lovasok kaptak észbe és minthogy visszafelé a vesztükbe rohantak volna, elvágtattak Kismárton felé. Néhány pillanat mulva már ott robogtak az Eszterházyak kastélya előtt. A térséget elzáró vaskapuban két osztrák csendőrőrszem előreszegzett szuronnyal utjukat akarta állni. De a lovasok kezében villámgyorsan forgott a fokos. Németh András káromkodott:

— A zanyád!

Tompa zuhanás hallatszott, recsent a csont, a piszkos kövezetet elöntötte a vér és vágtattak tovább. A lovak hasa majdnem a földet érte, ugy elnyultak a nagy nekiiramodástól. A patkók alatt szikrát hányva, csattogtak a köves kismartoni utcák. Mire a várost megszálló osztrák csendőrség feleszmélt első meglepetéséből, már a pozsonyi országuton jártak.

A kis lovascsapat csak a sérci vadaskert előtt pihent meg. Kifujták magukat és nekivágtak a lorettomi völgykatlannak.

A lajtaszéki vadászházban

Aznap este 8 óra felé elérték a lajtaszéki vadászlakot. Előbb óvatosan körülnéztek, majd mikor semmi gyanusat nem tapasztaltak, lenyergeltek a ház előtt és nekiláttak vacsorázni.

Kisberk Miklós bement a házba. Bentről ugylátszik figyelték, mert a folyosón már eléje jöttek. Egy őszbe csavarodott férfi és egy 23—24 évesnek látszó leány fogadták. Kisberk Miklós bemutatkozott:

— A nyugatmagyarországi felkelő lovaszászlóalj harmadik századának a parancsnoka vagyok.

Az ősz férfi meghajtotta magát, de nem szólt semmit. Helyette a leány válaszolt németül:

— A házigazdánk nincsen idehaza. Talán csak a hét végén jön meg. Mi orosz menekültek vagyunk. Két esztendeje élünk itt az erdőben. Stepán barátom — mutatott rá az ősz férfira. A háboru alatt apánk kozákezredében szolgált. — Azután bátortalanul hozzátette:

— Végtelenül sajnálom, de nincs semmink, amivel megkinálhatnánk az urakat...

Kisberk Miklós meghajtotta magát és visszament a térre.

Lassan besötétedett. A hegyperem sudár fenyőszálain méltóságteljesen kapaszkodott felfelé a hold. Fent az égen ezernyi csillag mindmeganyi tündérszemként mosolygott a földre. Az imádságos csendben halkan felsirt a klarinét:

„Sürü, sötét köd ült a vén Hargitára..."

Bécs várába' sir a német

Előbb lágyan zengett, azután, hogy visszahangoztak bele a hegyek. Egy alig tizenhétesztendős fogarasi diákgyerek magához szoritotta a rozzantagyu karabélyt és elsirta magát. Fejét beletemette a száraz avarba és ugy zokogott sokáig.

Németh András elemelte szájától a klarinétot és furcsa hangon, nehezteles nélkül rámordult a zokogó diákgyerekre:

— A zanyád!

Aztán rántott egyet a vállán, szájába kapta a klarinétot és hetykén rikoltotta bele a részeg illatot lehelő szeptember eleji éjszakába:

„Bécs várába sir a német..."

Ketten-hárman már vele dünnyögték:

„Hogy a fene ott enné meg..."

A következő strófát már valamennyein együtt fujták:

„Mert a Lajta partján hetek óta,
[de hetek óta,
Át hallik a: Nem, nem, soha!"

Kisberk Miklós elnézett a vadászlak felett és észrevette, hogy az ablak mellett elmegy valaki. Egy darabig bele bámult az éjszakába, aztán leheveredett a csalitra, hogy elaludjék.

A lovasok már vadul nótáztak, csak az erdő és az országuton strázsáló két szuronyos őr voltak csendben.

Másnap reggel Kisberk Miklós elküldte négy lovasát, hogy nézzenek körül, merre szabad az ut. A portyázók délután érkeztek vissza és jelentették, hogy csak a Fertő nádasai között vonulhatnának el, ha nem akarnak az osztrák csendőrcsapatokkal találkozni. Kisberk Miklós egy darabig gondolkozott, aztán elhatározta, hogy másnap estig maradnak.

Nyergelni!

Szürkületkor az orosz menekültek lementek a vadászlak előtti térre. A vén kozák a lovasok közé vegyült és szakértő szemmel mustrálgatta a sovány lovakat. A leányt Kisberk Miklós szólitotta meg. Csendben beszélgettek. Aztán, amikor kifogytak a konvencionális kérdésekből, elhallgattak. Mind a kettőjüknek más és másfelé jártak a gondolatai. De vágyódásuk egy volt: mind a ketten csodára vártak. Nagy, szép csodára, hogy hittelen hitük beteljesülésre találjon.

Németh András ezen az estén is elővette a klarinétot. A pattogó ütemek dobogva szálltak a hegyhátok között. Mintha szellemármádiák masiroztak volna a négy világtáj felé. A leány szomoruan huzódott közelebb Kisberk Miklóshoz és elsirta magát. A legendás hirü brigád parancsnoka egy pillanatig meghökkenve nézett a leányra, aztán egy hirtelen mozdulattal magához ölelte. A lelke kicsordult, két keze közé fogta a leány fejét és megkérdezte:

— Eljössz-e velem?

A leány nem felelt, csak mosolygott, könnyezve és magafeledten.

Kisberk Miklósból kitört vad szilajsága. Menni szeretett volna, rohanni, valahova messze, maga sem tudta, hogy merre. Hatalmas hangon clorditotta magát:

— Nyergelni.

Vágtat a lakodalmas menet

A nóta hirtelen megszakadt, a lovasok egyemberként ugrottak talpra és lázasan rakták fel nyergeiket a lovakra. Kisberk Miklós intett a kozáknak, hogy csomagoljon hamar össze és üljön fel az egyik vezetéklóra. Ő maga ölbe kapta a leányt és vele együtt nyeregbe vágta magát. Csizmái sarkát beleszoritotta a ló ágyékába és egy hatalmas szökkenéssel kiugrott az országutra. Németh András elkáromkodta magát: — A zanyád! — és olyat csörditett a karikásostorral, mint valamikor a Jászföldön a csikósok között.

Kisberk Miklós tiz lóhosszal a csapat előtt vágtatott. A többiek utána. Szinte repültek alattuk a paripák. A leány átfogta Kisberk Miklós nyakát, erősen hozzásimult, mintha soha sem akarná elengedni. Kitört belőle ősei vad kozáktermészete és a boldogságtól hangosan felkacagott. Egy csöppet sem félt és majdnem felujongott, amikor Kisberk Miklós a lova nyakába csapta a kantárszárat. Amerre elrohantak, ijedten rezzent fel a csend és mélyen hajbókoltak a messze világló nyiresek. A vén Lajtahegység aligha látott még egy ilyen vad menyasszonyi menetet.

Azóta a nyugatmagyarországiak sokat találgatták és találgatják még ma is, hogy ki lehetett az a bontotthaju szép fekete leány, aki fegyverrel a kezében itt is, ott is, felbukkant Kisberk Miklós brigádjával. Csak kevesen tudják, hogy Olga Brentovszka a neve és egy orosz kozákezredesnek a lánya. (A történelmi hitelesség kedvéért megjegyezzük, hogy Olga Brentovszka neve csak álnév. Eredetileg másképp hivják és egy előkelő magyar mágnáscsaládnak a tagja. Még ma is él és alig lehet több 30 évesnél — *Szerk.*)

A nyugatmagyarországi szabadságharc

Ezerkilencszázhuszonegy szeptember első napjaiban hire járt, hogy a felkelő vagy mint az osztrákok nevezték, „Freischälerek" és „banditák" Felsőmagyarországon is megkezdték a felszabaditó harcot. Rémes hirek keringtek az ágfalvai ütközetről, a felkelők kegyetlenségéről és a lángbaborított falvak inség elé néző lakosságának nyomoráról. A hirek hatása alatt a lakosság menekülésbe fogott. Hatodika tájában, amikor az előretolt osztrák csendőrőrsöket is visszavonták, a Kismarton—bécsi országut felső szakasza a menekülők véget érni nem akaró szekérsorától feketéllett. Másnap este az osztrák csendőrség Kismartonból is kivonult és a régi osztrák-magyar határ mentén foglalt állást.

Kisberk Miklós lovasbrigádja ezidőtájt Fertőfehéregyháza környékén portyázott és a határig mindenütt nyomon követte a kivonuló osztrák csendőrcsapatokat. Kirschlag előtt találkoztak Egán főispán lovasszázadával és néhány szazad felkelő gyalogsággal, amely akkor már tüzharcba keveredett a határ mentén makacsul védekező osztrák csendőrökkel. Ebből fejlődött ki a nyugatmagyarországi felkelés legvéresebb és legdicsőségesebb ütközete.

Csodaszép szeptemberi délután volt. Unott mágnásként tékozolt a nyár. Két marokkal szórta a rozscsodásnak induló határhegyek dus

A Tiszántul 100 holdon felüli birtokosainak és bérlőinek pénzintézete a

Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja

Debrecen, Hunyadi-utca 5. sz.

Telefon: Hitelosztály 2-95.
Áru és biztositási osztály 1-51. Terményosztály 2-37.
Táviratcim: KÖRHITEL.

Hitelosztálya
az összes bankszerü üzletekkel foglalkozik.

Aruosztálya
elad szenet, ásványolaj termékeket, műtrágyát. Vásárol gyapjut, mezőgazdasági terményeket.

Biztositási osztálya
a Gazdák Biztositó Szövetkezetének Főképviselete, kartelen kivül kedvezményesen biztosit az összes ágazatokban.

életét: sejtelmes szomorusággal hullottak a falevelek.

Előre hazátlan bitangok!

A kiszikkadt dombháton felkelők kusztak az osztrák állások felé. Jobbról, balról gépfegyverek kattogtak, néha gránát bődült, emberek rogytak össze. Akik megmaradtak, szorosabra fontak lesoványodott ujjaikat a karabély závárzata köré.

A bal szárnyon hirtelen felsikoltott a rohamjel. Mintha valahonnan messziről, Árpád határőrjeinek valamelyik völgymélyi temetőjéből hangzott volna a kürt szava. Nem egy ember szemébe könny szökött, hogy a következő pillanatban vérrel keveredve százezredszer is megszentelje a nyugati végeket.

A rohamjel sikongott és az alig néhányszáz hazátlan felkelő napbanéző szemmel rohanta meg a jól felszerelt osztrák csendőröket. Lukas bakkancsaik puffogva tapodtak a porba, szakadozott róluk a rongyos gunya, de azért kacagtak — vértfagyasztóan kacagtak.

Vadas hadnagy hátravetett fejjel rohant és biztatta az utánatörőket:

— Előre hazátlan bitangok!

De azok biztatás nélkül is mentek. Összeszoritott fogakkal, megfeszült izmokkal rohantak. Nem volt hatalom, amely megállitotta volna őket. A golyóval takarékoskodtak: nagyon szüken mérték. De mire volt jó a bajonett...

Az osztrák csendőrök az első rohamtól meginogtak és nem tellett bele két perc, vad futással igyekeztek Kirschlag felé. Ebben a pillanatban avatkoztak bele az ütközetbe Egán főispán és Kisberk Miklós lovasai. Egán lovassága jobbról, Kisberk brigádja balról keritették a menekülőket. Mint a fergeteg rohanták meg a hátsó gépfegyverállásokat. Németh András és Olga Brentovszka egymás mellett verekedtek. A vén strázsamester kezében félelmetesen forgott a fokos és ahová odavágott, ott csont is törött. Cudar jókedvében volt. Mikor a kibontott hajú leány egyetlen ütéssel kivédett egy feléje irányzott szuronydöfést, helyeslőleg dünnyögte az orra alá:

— A zanyád...

Egán főispán a tulsó oldalon kergette a menekülő osztrák csendőröket és annyira behatolt a menekülők közzé, hogy kemény harc után elfogták és csak a felkelés után bocsájtották ismét szabadon.

Kikiálltják a Lajta bánságot

Már szürkült, amikor az ütközet véget ért. A diadalmas rongyos gárda osztrák földön állt és szentül hitték, hogy egy hét mulva Bécs kerül szuronyvégre. Akkor még nem tudták, de el se hitték volna, hogy vége felé jár a nyugatmagyarországi felkelés. Már csak egy kedves, de naiv elképzelésü aktus volt hátra, hogy utána annál nagyobb legyen a fájás. Néhány napra rá Lajtabánság önálló állammá való kikiáltásra gyültek össze Felsőőrött a felkelők.

Királyt még nem koronáztak nagyobb lelkesedéssel, mint amikor önálló állammá kiáltották ki Nyugatmagyarországot és lajtabánná választották meg Prónay Pált. Felsőőr lobogódiszben uszott, zöld galyak, virágok pompáztak a házak ablakaiban. A felkelők reggel 8 órakor kezdték meg felvonulásukat a Főtérre. Fegyelmezett, katonás rendben mentek végig a városon. Kilenc órakor már oszlopba sorakoztak a tábori oltár előtt. Friedrich István barnaruhás, zöld sapkás darvai, Héjjas Iván, Bónis páter, Prónay halálfejes, feketeinges, zöld zubbonyos, csizmás, bakkancsos gárdistái mögött Kisberk Miklós lovasai feszitettek a nyeregbe. A diszszemle és a tábori mise után a községháza nagytermében megkezdődött az alkotmányos gyülés. Izgalmas negyed órák teltek el, mig az alkotmányozó gyülés nevében kihirdették Nyugatmagyarország önálló állammá és Prónay Pál fővezér lajtabánná történt kikiáltását. Az utolsó szavak elvesztek az egetverő diadalorditásba. Még akkor mindnyájan szentül hitték, hogy Lajtabánság után rövidesen Erdély, a Felvidék és a Bánát következik...

Megérkezik Károly király

A Lajtabánság élete mindössze három hétig tartott. Október elején ballagott az idő. A felkelőcsapatok szanaszét szórva vigyáztak a legfiatalabb európai állam területi épségére. Az „ország" határain tulról rossz hirek érkeztek: az antant hatalmak fegyveres beavatkozással fenyegetődznek, a magyar kormány a felkelők lefegyverzésének gondolatával foglalkozik.

A határokat szinte légmentesen elzárták. Napról-napra kevesebb lett az élelmiszer és egyre fogyott a munició. Mindenki sejtette, hogy igy nem tarthat sokáig. Az események fejlődésének azonban elébevágott Károly király váratlan megérkezése. Lajtabánság sorsa ezzel megpecsételődött. A felkelők két táborra oszlottak. Friedrich „darvai" Károly király ezredeihez csatlakoztak, a többi felkelő különitmény Károly király ellen foglalt állást.

Magyar a magyar ellen

Kisberk Miklós brigádja az ausztriai Mannesdorf határában érte Károly király Sopronba érkezésének hire. Még aznap parancsot kaptak, hogy akadályozzák meg a királyhü „darvak" kivonulását Nyugatmagyarországról. A szabadkirályvárlasztó csapatok parancsnoksága minden áron elejét akarta venni annak, hogy a Sopronban állomásozó Ostenburg csendőrezred és Fridrich „darvai" egyesülhessenek.

Kisberk Miklós felkelői ebben az időben már gyalogosok voltak. Lovaikat még a lajtaujfalusi ütközet után elvették tőlük, hogy értékesitésükből fedezzék a brigád kiadásait.

A parancs kézhezvétele után Kisberk Miklós brigádja gyalog indult el Fertőfehéregyházának.

Lassan szitált az eső. A kis csapat lucskosan, bokáig sárban menetelt Fertőfehéregyháza felé. A határon szembetalálkoztak a visszavonuló „darvak" egyik századával. Hangos énekszóval, a királyt éltetve siettek Sopron felé, de amint a brigádot megpillantották, felfejlődtek és szuronyt szegezve folytatták utjukat. Az összeütközés elkerülhetetlennek látszott. Kisberk Miklós halálsápadtan vezényelt emebreinek:

— Vigyáz! Szuronyt szegezz! Előre!

Magasra emelte fokosát és inteni akart az ellentámadásra, amikor a „darvak" csapatából eldördül egy puskalövés. Kisberk Miklós a melléhez kapott, megtántorodott és ha Németh András fel nem fogja, elvágódik a földön.

Rohamra!

A következő pillanatban a brigád rohamra indult. Elkeseredett dühvel támadták meg a fenyegetően közeledő „darvakat". Kisberk Miklós arcán végtelen fájás rángatódzott. Kinyujtotta mind a két kezét és utolsó erejét összeszedve, brigádja felé fordult. Hangja mégegyszer végig süvitett a térség fölött:

— Állj! Lábhoz!

A brigád öntudatlanul engedelmeskedett. Kiálltak az ut szélére és szabad elvonulást engedtek a királyhü „darvaknak". Azok ajkán elhalt az éljenzés és lehajtott fejjel, szomorun menetteltek tovább végzetük: Budaőrs felé. Mire Fertőfehéregyházát elérték, Kisberk Miklós halott volt.

Másnap reggel a legendás hirü brigád parancsnoka ravatalon feküdt. — Durván ácsolt, fenyőgalyakkal diszitett koporsó előtt némán sorakoztak a már teljes lerongyolódott felkelők. Arcukról leritt az elkeseredett kérdés: Miért?

Olga Brentovszka az egész éjszakát végig sirta. Reggelre azonban összeszedte magát. Parancsokat osztogatott és mindenki engedelmeskedett neki.

Dél felé megérkezett a pap és a major egyik pajtájában, ahová előző nap este Kisberk Miklós holttestét bevitték, megkezdődött a temetési szertartás. Utána a felkelők vállukra emelték a koporsót és megindultak a Sárfenéki várrom felé. A koporsó durva fakeresztjén hosszan elnyult a fekete gyászfátyol. Körüskörül fájdalmasan hörgött a rokkant tüdejü ősz. A raxi havasok felől vihar kavargott, élesen vágott az eső és zörögve hullottak a falevelek. A brigád mintha észre sem vette volna. Mellre ejtett fejjel kapaszkodtak a hegynek. Már fele uton voltak, amikor a fensikon szembe találkoztak egy portyázó osztrák csendőr századdal. Olga Brentovszka halkan kiadta a veszényszót:

— Szuronyt szegezz!

A karabélyok végére felcsattantak a bajonettek. Nem álltak meg. A koporsót, amely ott ingott közöttük, szorosan közre fogták és lassan közeledtek az osztrákok felé. Az osztrákok azonban nem vették fel a harcot. Néma tisztelgéssel kitértek a halottas menet elől és csakhamar eltüntek az Ausztria felé vezető ut egyik kanyarulatában. Kisberk Miklóst nyugodtan eltemethették. Késő délutánra megásták a sirt és leeresztették a koporsót. Mig a göröngyök dobogva hullottak a sirba, Németh András mégegyszer a szájához emelte a klarinétot és zokogva harsogta bele az őszi délutánba:

— Nagymajtényi sikon letörött a zászló...

A hangok lassan elvesztek a kitörő viharban. Piszkos felhők lepték el a hegyhátot és mire estére a csillagok kiragyogtak, csak egy sirhalom domborult a sárfenéki tetőn. Odalent messze, kormos lánggal égtek a fertőpataki nádasok... A nyugatmagyarországi felkelés tüze utolsót lobogott.

Bognár József.

Debreceni Gőztéglagyár R. T.

Legjobb minnőségü **kis- és nagyméretü kézi és gépi fali csertégla, lapos hódfarku- és kupás cserép** megrendelhető Kossuth-utca 34. sz. Telefon: 14—12. sz. vagy a gyártelepen Bellegelő 504. Balmazujvárosi-ut mentén. Telefon: 5—69. sz.

Gyártelepünk rendes nyomtávu iparvágánnyal rendelkezik.

Disz és alaktéglát külön rendelésre gyártunk.

Általános Forgalmi Bank R.-T.

Debrecen, Ferenc József-ut 32.

Érdekközösségben a Magyar Általános Hitelbankkal.

Alap és tartaléktőke: Kétmilliőháromszázkilencvenezer pengő.

Bank- és váltóüzlet.
Telefon: 4-78, 7-20.

Áruosztály.
Telefon: 5-96.

Finanzirozások.

Kis Honi Kulturfölény

Dalbiologiai Kalauz

Zöng-egyleti zseb-dalár férfi karok és rendek használatára

Mint a legelőkelőbb dalforrásokból értesülünk, az Országos Dalosverseny ideérkező tagjait méltó fogadtatásban részesíti a civitás. Ez alkalomból olyan programmot dolgoztunk ki a nemes cél érdekében, mely nemcsak a versenyek méltóságát, hanem a pár száz millió kardalár szórakozását is biztosítani fogja. Ebbeli tervezetünk a következő:

A zászlótengerben uszó pályaudvaron dalbizottsági rétorok szónokolnak, majd kezdetét veszi az üdvriadó.

HANGADÓ KÖRÖK ÉRCDALKÓRE:

Üdv tinéktek, riadó dalárok!
A vonatból szálljatok!
Hang-patakkal teljen a dal-árok,
Dalra nyitva szájatok!
Lelket ontunk, szivet öntünk,
Társdalári szóval így köszöntünk,
Jó dalárok, tikteket . . .
Jó dalárok, tikteket . . .

Vendég-dalárok a kijárati portásnál leadják hangjegyeiket s a Petőfi-téren elszállásolásuk iránt melegen érdeklődnek.

DALÁROK:

Volt-e nékünk gondoskodva szállás,
Étkezéssel nyugfedél?
Melybe volna jó dalári hállás,
Dal, vigasság, jó kedély . . .

ELSZÁLLÁSOLÁSOK KARA:

Nyugfedéllel, tiszta paddal,
Szónokokkal és ötösfogattal
Vár az ősi civitás . . .
Vár az ősi civitás . . .

A résztvevők megvendégelése és több ezer versenyimü eléneklése után dalkaluzok bemutatják a várost.

PÁLYANYERTES DALÁROK:

Jertek ünnepelni, jertek,
Férfi-, nő- s vegyes-karok!
Mért virulnak itt a kertek,
Basahalmi magyarok?
Mennyi park és utca-járda!
Ihletődik sok dalárda,
Szünk betölti e csoda . . . .
(a muzeum felé):
Hát ez itten mecsoda?
Me-he-ha-hecso-ho-da?

HANGADÓ KÖRÖK:

(vegyeskari mü)

Dériekkel játszó
Földi tünemény!
Muzeumnak látszó
Csalfa vak remény!
Viztalajban ássa
Ezt a civitás,
Ám a megnyitássa
Még ma is vitás . . .
Pincelyukban és veremben
Van gyanitva kincs,
Tárlat is van a teremben,
Ámde nyitva nincs . . .
Folyton ezt igérik
Tarka képzetek . . .
Kedv! Remények! Dérik!
Isten véletek!

A Löfkovics-szobor megkoszorúzása után 10.000 dalnok emlékünnepélyt rebeg a régi füvészkert romjai felett.

DALÁROK:

(Tenor)

Minő kietlen, zord határ,
Se fü, se fák, se kis madár!
A kis madár . . . a kis madár . . .

(Tenor)

A kis madárka nem dalol,
Vajjon miért? Mert nincs sehol . . .

(Bassus)

Mert nincs sehol . . . mert nincs sehol . . .
Óh, merre szállt a kis madár?
Minő kietlen, zord határ . . .
Datár . . . Datár . . .

(Tenor)

A kis madár, ki énekelt . . .

(Együtt)

Isten veled, Füvészi Kert,
Füvészi Kert . . . elizeum . . .
Nyilj meg tehát, ó muzeum . . .

Az ünnepélyt a „Nem, nem, soha" hangjai fejezik be, majd az egyetem megtekintése következik.

ÖSSZDALÁR KÓRUS:

(népdalegyveleg)

Recipém, recipém,
Utolsó recipém . . .
Beteg az én tüdőm,
A májam, az epém.
Megnézi a doktor
Szivem érverését
S mivel ez a gondja,
A fülembe mondja
Magán-érvelését . . .

(a belklinikától átvonulnak az elmeklinikához)

Csak még egyszer tudjak hazamenni,
Sose fogok hideg fürdőt venni.
Hidegvizes kura, idegföldás,
Magánzárka, malária oltás . . .
Csak még egyszer tudjak hazamenni.

(a sebklinika előtt)

Doktor uram, ha bejön,
Doktor uram, ha bejön a
Mütőbe,
Termetemen ne legyen,
Termetemen ne legyen megütődve.
Ötözzön fel talpig steril ruhába:
Appendixem rövidre,
Appendixem rövidre lesz
Levágva.

(a röntgenológia előtt)

Bizmut-kásás früstöködet
A begyembe szedtem:
Ilyen finom privát kosztot
Még sohasem ettem.
Ha megettem, le is vehetsz
Kabinet-alakban . . .
Sárba taposom a fotografiádat,
Ha tultengek savban . . .

A dalárdisták próbareggelit kapnak, majd csoportfelvétel következik. Innen a társaság négyes sorokban a városházára vonul, hol a függetlenségi párt Hegymegi karmester vezénylésével *kötött éneket* intonál.

HKP — KÓRUS:

Régi dal... régi dal . . . mindig egy nóta.
Unosuntig ugyanaz négy esztendő óta:
Kerti kutak, közkutak,
Topekázott közutak,
Teli gyomor, tömegnyomor,
Sok pecsenye, zöldség kevés:
Három hétig elhuzódik
Ezidén a költségvetés . . .

Dalárok ezután megtekintik a szilajpásztorkodást, majd rövid pányvavetés és öhöm-főzés után bevonulnak a kőszinházba, hol a versenykar *szabadmüveket* énekel.

SZINHÁZI TÖREKVÉS DALKÖR:

Jaj, be csuszik ez a banánhéj,
Jaj, be kéjes ez a dalár-kéj!
Jobb, mint az opera:
Dobjuk valahova . . .

A vendégek ezután a Szent Anna-utca felé rohannak, itt azonban több liberális dalárda óvatosságra inti őket.

Ez az utca setét utca,
Setétséggel van kirakva . . .
Jézsuiták laknak benne:
Odamenni nem jó lenne . . .

ÖSSZDALÁROK:

Nem, nem, nem!
Nem, nem, nem!
Nem megyünk mi ide be:
Eme setét és fekete
Klérikális negyedbe! . . .

Karok és rendezők örökre eltávoznak. A nagyerdő egyik tisztásán elhelyezik a dalbiologiai intézet alapkövét.

LISZTIUS.

Csillag kalapszalonban
eredeti bécsi modell kalapok
nagy választékban a legolcsóbb árban kaphatók
Csapó-utca 5. szám.

Házlebontás miatt
kalapok, uri fehérnemüek, nyakkendők
rendkivül olcsó árban beszerezhetők
Frank Imrénél, Piac-utca 43. szám.

A vitorlázó repülés

Megvalósult az évezredes álom

A Hajdufölde számára irta: ***vitéz Hefty Frigyes***

Évezredes álom, — vagy talán olyan régi, mint az emberiség maga, a végtelen levegőóceán birtoklása. Az őskultura első gondolkodó embere is vágyódva nézte a szabadon szárnyaló madár csapongását, — a magasan uszó felhők futását s igen messzire tekinthetünk a multba, ha az első repülési próbálkozások nyomát keressük.

A mythologia csodás meséje, a Kréta-szigetről menekülő Daedalus és Ikaros históriája fogalommá vált s a napközelbe repülése miatt megolvadt viaszragasztékával szertehullott szárnyu Ikaros szimbolizálta a földhöz kötöttségében hiába próbálkozó ember tragikus sorsát.

De a kultura haladása, a technika csodás fejlődése megváltozott Ikaros rabságát. Századunk zseniális vivmánya, a repülőgép legyürt időt s határokat s a gondolat szabadságával s gyorsaságával repiti a modern Ikaros vágyai netovábbja tengerén, — a levegő óceánon.

A nagy világégés rohanó tempójában óriásivá fejlődött a repülés is. Ezer lóerők vitték a légóceán-járó kolosszusokat s a mythosi álomból hadi eszközzé vált repülőgép uj korszakát nyitotta meg a jövő fejlődési lehetőségeinek.

És megmaradt az ábránd, mert a kultura csalódást hozott. A természet madara nem motorerővel járja a levegő tengerét, melynek ő vitorlása maradt, mig a modern repülőgép — gőzöse lett. Meghóditottuk a levegő birodalmát, de a madár repülését nem lestük el.

Aztán jött a vesztett háboru s a győztesek rideg békediktátuma. A volt központi hatalmaknak a versaillesi egyezmény eltiltotta a repülőgépek gyártását, majd a meglévőket is összetörte. Mikor azonban a tilalom lejárta után megszabott „korlátozások" elzárták a fejlődés lehetőségét, Németország kiadta a jelszót: *repülni — motor nélkül!*

Ugy hangzott, mint paradoxon. De az élniakarás megmutatta, hogy uj nyomokon is vezet ut a magasság felé. S a lelkes német ifjuság egy kezdeményező csoportja, a nagy mester, Lilienthal Ottó nyomán elindulva, 1922-ben elvándorolt a Rhön hegységben lévő Wasserkuppe csucsára s a magaszerkeszett, könnyü kis gépein szorgalmas kisérletezésbe fogott, melynek eredményeként a *Lilienthal által elért 300 méteres távolságot még az évben 830-ra növelte.*

Lilienthal megfigyelése az volt, hogy a madár képes szárnycsapások nélkül, néha órákon keresztül is egy helyben keringeni, mit csakis olyan légáramlatok segitségével érhet el, melyek valamely oknál fogva felfelé törekszenek. Későbbi megfigyelések és mérések igazolták, hogy a levegőnek valóban vannak olyan termikus és állandó áramlásai, hol a különböző okoknál fogva felmelegedett légrétegek emelkedő, — *a lehült rétegek viszont sülyedő tendenciával birnak, mint azt a repülők „loe"-nek nevezett légörvényletek formájában fel is ismerték.*

Az elgondolás tehát az volt, hogy ha tudunk olyan könnyü gépeket épiteni, melynek sulya nem nagyobb, mint ezeknek az áramlásoknak felhajtó ereje, akkor a *lebegés* kérdése megoldást nyerhet.

Most évek kitartó és céltudatos munkája következett. A rhöni tábor képe lassan átváltozott, a gépek, kisérletezők megsokasodtak, eredményeik fokról-fokra javultak. Sikerült gépeket olyan könnyüre épiteni, hogy önsulyuk kisebb volt, mint a benne ülő vezetője, s ennek a német alapossággal és szellemmel vezetett munkának eredményeként, két évvel később, 1924-ben, csodálattal vegyes elismeréssel vette a világ a rhöni verseny, röviddel azelőtt még álmodni sem mert szenzációját: Martens és Heutzen *három és fél óra hosszat* köröztek a Wasserkuppe lejtője felett, motor nélkül, sasmadár módjára és a német szellem örök dicsőségére!

Hol lett volna ezek után a megállás? Még az évben uj terepen, a keleti tenger mellett Rositten dünán nyit uj lehetőségeket az egyre szaporodó lelkes repülő gárda munkája. — Rhönben iskola nyilik és rendszeresen kiirják a versenyeket. A rekordok pedig évről-évre dőlnek meg: 1926-ban Schulz *magaszerkesztette monoplánján 14 óra 22 percig kószál a tenger lankás partján feltelé áramló levegőben,* Rhönben pedig ezalatt egy távolsági dijért való versengésben *72* km.-re javitják meg a távolság rekordját.

Nincs többé helyhez kötöttség, — szabadon szárnyal az ember. Gröbel *775 méter magasra jut kiindulási pontja fölé,* de ezek a stációk csak rövid életü állomások, mert a holnap meghozza, amit a *ma* még lehetetlennek tart. S az ember versenyt szárnyal a lég madaraival, hogy talán nemsokára Ikaros módjára *magára* öltsön szárnyat s emelkedjék a végtelen régiókba, hová örökké nyugtalan fantáziája kergeti.

Nem az Istenséghez közelit a teremtő ember örök vágya? — Ki tudja, hol itt a megállás!...

Hajdusági karcolatok

A végrendelet

A földdel-összenőtt paraszt-ősök szelleme olykor visszajár a késő unokákba: ezeknek is a föld minden! — s ha némelyiken erőtvesz a föld utáni fékezhetetlen, nagy-nagy vágyakozás, képes megtagadni a saját vérét, megütni a testvérét, vagy az apját, csakhogy több jusson rá egy-két holddal az áldástontó, fekete humuszból.

János gazda is ilyen késő unoka volt. Mint legidősebb fiunak, neki kellett holtáig eltartani öreg édesanyját. Az öregasszony hoszabb idő óta állandóan betegeskedett már és minden percben lesték a halálát, de hiába: még mindig pihegett benne az élet.

Jánosnak sehogyan se tetszett a dolog. Sokba került ugyanis az orvos, a patika, no meg a javasasszonyok stb. De minden bajok mellett János gazda szerint az volt a legnagyobb baj, hogy az öreg-mama még mindezeideig nem végrendelkezett, pedig János ettől a rendelkezéstől, mint anyjának legkedvesebb gyermeke, igen sokat várt. Attól félve, hogy rendelkezés nélkül hal meg az anyja, furfangos tervet eszelt ki: összebeszélt a szomszédasszonnyal, Szájasné-val, hogy igy lesz, meg ugy... A vége az lett a dolognak, hogy János gazda befektette Szájasnét egy, a ház másik végében lévő szobába, betakargatta, hogy éppen csak az orra látszott ki, majd odarendelte a hivatalos tényezőket, mivelhogy — mondván — rendelkezni óhajt az édesanyja.

Szájasné asszonyság pedig nyögött, hörgött, szörcsögött, jajgatott, meg sóhajtozott rendületlenül, szóval olyan jól adta a halálos-beteg szerepét, hogy senkinek se jutott eszébe gyanakodni. És minekutána a sok jajgatástól, nyögéstől valamiképpen szóhozjutott, megkezdte ama rendelkezést, minek értelmében, a megbeszélés szerint, csekély kivétellel, mindent János gazdára kellett volna testálnia. Kezdette pedig a Riska tehenen a testálást és hosszas nyögések után a „drágajó szomszédasszonyomra", Szájasnéra hagyta.

János gazda már ekkor kényelmetlenül kezdte magát érezni s igen-igen nyikorgatta az ósdi karosszéket. Majd nagy érdeklődéssel nyujtotta előre a nyakát a további rendelkezést jobban hallandó, merthát a Riskának már utána csapott: — egye fene, annyit megér, — hanem ezut jön a ház, meg a „föd"! a drága jó fekete „föd"!...

Hanem amikor a házat, meg a földet is a „drágajó szomszédasszonyomra", Szájasnéra testálta a hagyományozó, avégből, „hogy legyen mit ennie a Riskának" — hát ekkor már kitört a visszafojtott indulat János gazdából s egy hatalmasat káromkodva ugy nekifohászkodott a kezeügyébe eső doronggal a szerencsétlen öregasszonynak, hogy az eszméletlenül ugrott ki az ágyból s hangos sikoltások közepette, kétségbeesetten kereste a menekülés utját.

A következményekből már csak annyit tudok, hogy János gazdának bőven volt gondolkoznivaló ideje a dolgok ilyetén való fordulásán, amennyiben 5 évi fegyházat kapott.

A jótanács

A vasuti étteremben unatkozva vártam az időt mikor vonatomra szállhatok. De a sors nem sokáig hagyott unatkozni, mert egy beszélgető, sőt mondhatnám nagy életigazságokra tanitó társat küldött hozzám egy meglehetősen „beállitott", fiatal magyar személyében, ki bizonytalan léptekkel sétált befelé az étterembe. A pincérnek „mit tetszik parancsolni?" kérdésére nem válaszolt, hanem haragos, vasvilla szemekkel mérte őket végig és imbolygott beljebb... beljebb... Mozdulatlanul megállt a terem közepén... körülnézett, mintha keresne valakit, majd mikor meglátta a főurat, örömre gerjedt és gyors, de bizonytalan léptekkel elindult feléje, mikor hozzáért, megveregette a vállát, a kebelére ölelte, megdicsérte és leparolázott vele, majd miután megmondta hol és mikor született, s hogy hivják az édesanyját — nagykegyesen megengedte, hogy ütet „az ü kedves egykomája" a főur szolgálja ki.

A főur pedig, aki ugy látszik, már tapasztalatból tudta, hogy a boros emberrel nem jó ellenkezni, szónélkül türte mindezt s szónélkül engedelmeskedett. Mivel az egész étteremben csak az én asztalomnál volt hely s miután beleegyezésemet adtam, a derék atyafit leültette szembe velem az asztalomhoz. Én próbáltam mosolygás nélkül elnézni a pityókás férfiu feje felett, pedig most már igen érdekelt, annyival is inkább, mivel egy kacskaringósat káromkodott amugy a bajsza alatt. A káromkodás pillanatában egy több tavaszt látott, begyes, csizmás parasztmenyecske lépett az étterembe és egyenesen felénk tartott.

— Te zsivány — szólott fenyegető hangon, mikor az asztalunkhoz ért — csak annyit mondok gyer innét!...

— Ülj le asszony! Ülj le, oszt igyál — dörmögött vissza „Esvány".

Az asszony le is ült egy keveset, de csakhamar fészkelődni kezdett és hivogatta „Esványt' aki azonban nem hallgatott a jószóra: káromkodott és maradt.

Mikor az asszony elment, „Esvány" nem állta meg szónélkül, hanem miután egy halk káromkodással segitett magán, nagy tisztességtudón megszólitott s megkért, engedjem meg, hogy bemutatkozhassék, mert hát egy jótanáccsal szolgálna, amit ha meghallgatnék, biztosan nem bánnám meg.

Leparoláztam hát „Esvány" gazdával, aki imigyen kezdte a mondókáját:

— Hát csak annyit kötök az ifiúr lelkire, nehogy vín asszont tanáljik nöül venni (ilyen finoman mondta), mert ehun-e, én is azt vettem, oszt se fijjelem, se nappalom tűle, minditig úgy gyön utánam, mint a csizmám sarkán a sár... azaz hogy másszóval: mindig „respektálja" az embert... hogy az a!...

Tiz perc szünet után folytatta:

— Most is példának okából azír jött utánam, mer azt hitte a „vesző", hogy valami „kacíros" kisasszonnak „urizálok" itt... hogy az a!... (Szünet.)

Én pedig nagybölcsen hallgattam ezalatt, nehogy még jobban kizökkentsem Esvány barátomat amugy is megbillent lelkiegyensulyából.

— Hát azt hiszi az ifiúr, elvettem vón!? — affenét! Dehát „föggye" vót... (Szünet.) — 132 katasztrális hód jó fekete „föggye"... (Szünet.) ...a szobosziai határba... hogy az a!... Oszt olyan szíp termíseket hozott, hogy megesett rajta a szívem.. (Szünet.) Igy oszt nékirugaszkodtam ...a nyakamba vettem... mer hát az a jó, zsíros, fekete föd... az a — és itt valósággal pityergett a magyar földnek ez a berugott szerelmese...

Az asztalra könyökölt, nagy jóság terült el az arcán: bizonyára a fekete földeken kóboroltak a gondolatai.

— Mert nincs annál szebb ifiuúr — folytatta mély sóhajtással, — mintha az ember megáll a tábla szílin, oszt gyönyörködhetik az „áldásba"...

És itt hirtelen megszakadt a „jótanácsadás", mert nekem rohanni kellett, hogy le ne maradjak a vonatról.

Csak a döcögő vicinálison gondoltam vissza „Esvány" gazda „jótanácsaira" s arra, hogy a magyar föld milyen varázslatos hatást gyakorol a magyar parasztra. És elhatároztam, nem követem a gazdagodásnak Esvány gazda által követett módját, hanem megfogadom a „jótanácsait", annyival is inkább, mivelhogy az igazság a borban vagyon!"

Maghy Zoltán.

VERSEK.

RÉGI HÁZ ELŐTT.

A hegyről immár lefelé jövök;...
A csúcsig hát én se, én se értem;
A sok mosolygó, hívó drága kincs
A kéklő ködbe omlott észrevétlen!

...Hol egyszer, régen ibolya virult,
Most dér-belepte szomorú avar;...
Arcomba vág a zúgó őszi szél
És zörgön szálló levelet zavar!

...A völgybe érek,... itt a kis falu:
A régi csendes kis ház rám tekint;
Fehér a fal és barna a tető,
Az öreg hársfa bólongatva int.

De nincs virág az ablak-rács mögött
És nincs mosoly, mely onnan szállt felém.
S mint tágra-nyilt szem: néman, vádolón —
— A fosztott ablak — úgy mereng elém!

...Hát elment Ö is, mint én egykoron,
S nem jött vissza, míg én visszajöttem:...
Csend,... szomorú, mély, néma hallgatás
És dér-szitáló őszi köd lölöttem!

ARANY HAJÓM.

Remegve, félve hittem egyszer,
Hogy mosolygó vágygyal, szerelemmel
Szivembe ér el, — féltve, óva
A boldogság aranyhajója!

...Indultam későn?... Korán megálltam?..
Valami nagy, nagy csodákra vártam?...
Vagy tán merengőn égre néztem,...
S elment mellettem észrevétlen!

ZIVUSKA ANDOR.

Hirdessen a Hajduföldben

Nemzeti Hitelintézet Rt.
debreceni fiókja.
Bankosztály: Ferenc József-ut 44.
Tüzelőanyagosztály: Debrecen, nagyállomás, belső fatér.
Telefonok: 350, 158.

Bankosztálya
gyümölcsöztet szabad és lekötött betéteket, kölcsönöket nyujt értékpapirokra és ingatlanokra, rövid lejáratra vagy törlesztéses kölcsön alakjában, vesz és elad értékpapirokat, idegen pénzeket és érméket, leszámitol váltókat, elfogad átutalásokat.

Tüzelőanyagosztálya
ajánl kiváló minőségü magyar és porosz szeneket, bánya és gázgyári kokszot és elsőrendü kovácsszeneket, valamint elsőosztályu száraz hasábos, vagy apritott tölgy és bükk tüzifát kicsinyben és nagyban jutányosan és kedvező fizetési feltételekkel.

Az erdélyi írók legnagyobb gondja: lesz-e kinek átadni a tollat

Nyirő József a „Sibói bölény" szerzője nyilatkozik az erdélyi magyar irodalom problémáiról

(A Hajdulöld tudósitójától.)

A mult hét szombatján nevezetes esemény történt Debrecenben. Az erdélyi irók irodalmi estet rendeztek a vármegyeháza disztermében. A debreceni közönség szünni nem akaró tapsaival fogadta az erdélyi irók előadását. Este a Csokonai-kör bankettet rendezett a tiszteletükre az Angol Királynő különtermében s itt alkalmunk volt hosszabb ideig beszélgetni *Nyirő* Józseffel, aki az erdélyi magyar irodalom egyik legtehetségesebb reprezentánsa és az erdélyi ujságirás egyik legpregnánsabb képviselője, a magyar ügynek mindig az első sorokban harcoló katonája.

Az Angol Királynő vendéglő egyik csendes sarkában beszélgetünk. Vékony szikár alak, csontos, nemes metszésü férfiarc, vesékig ható éles tekintet, fekete haj: ez *Nyirő* József. Elegáns fekete ruha van rajta. Ahogy kérdezem, pontosan lecsapódó rakéta-mondatokban felel, melyekben lehetetlen nem érezni egy lázas koponya nagyszerü idegmunkáját, az igazi nagy iró éles szemét, mellyel halálos biztossággal látja a magyar irodalom jövendő utját, ami egyuttal az erdélyi irók sorsát is jelenti.

Egymásután teszem fel neki a kérdéseket a magyar irodalomról, uj regényéről, a „Sibói bölény"-ről, jövendő terveiről, munkásságáról, hogy az ő igazi helyén: az ujságban a nyomdagép százszorozza meg a szavát s vigye a magyar, keresztyén közvélemény elé.

— Régen tanár voltam Nagyszebenben, — kezdi a beszélgetést, — de változtak az idők és a megszállás alatt ott kellett hagynom a tanári állást. A kolozsmegyei Kidén vásároltam egy malmot, ami bizony olyan rosszul ment, hogy sajátkezüleg őröltem a gabonát, mert ahhoz, hogy munkásokat tarthassak, nem volt jövedelmem. Aztán meghivtak szerkesztőnek a Kolozsváron megjelenő *Keleti Ujsághoz* s ott dolgozom azóta folyton a redakcióban. Irodalommal már régen foglalkozom s a *„Jézusfaragó ember"* cimü kötetemben van egy kis novella, *„Lopják a szőlőt"* cimmel, amely először jelent meg nyomtatásban az életemben. Ezzel a novellával fedezett fel engem az *„Élet"*-ben Ándor József akkori szerkesztő, aki buzditott buzditó szavaival s leveleket irt nekem Erdélybe. Egymást sose láttuk, de igy távolról is, mint a legjobb ismerősöket emlegettük egymást. Még molnár voltam akkor, mikor az erdélyi irodalom uj lüktetést vett és irodalmi pályázatokat tüztek ki az irók serkentésére és egymásután *háromszor megnyertem novellámmal a pályadijat.* Utoljára a Kolozsváron megjelenő *„Ellenzék"*-ben volt egy ilyen pályázat, melyet *„Rapszone rózsája"* cimü történelmi novellámmal nyertem meg s különösen az tölt el örömmel, hogy erre a novellámra még a mai napig is élénken emlékeznek az olvasók s jártamban-keltemben e novellával kapcsolatban beszélgetnek rólam.

Felcsillan a szeme, mikor a *„Sibói bölény"* cimü kétkötetes munkájáról kérdezzük, melyet az Erdélyi Szépmives Céh adott ki, amely cég az Erdélyi Helikon könyvvállalata.

— A „Sibói bölény" az öreg Wesselényiről szól. Ez a kor ugyanis édes testvére volt a mai erdélyi kisebbségi sorsnak. Akkor is hatalmas küzdelmeket folytatott a magyar az anyanyelvért és nemzeti egységének, szabadságának megóvása érdekében. Ez a körülmény hozza oly közel a témát a mai világban élő emberek szivéhez s ennek tulajdonitható, hogy a könyvemet nagy tetszéssel fogadta az olvasóközönség. (Az érdeklődés a könyv iránt oly nagy, amiből arra lehet következtetni, hogy a Sibói bölény az utóbbi évek legnagyobb könyvsikere lesz. Ezt bizonyitja a Nyirőhöz küldött számtalan levelek tömege és az a körülmény, hogy az egyik magyar lapkiadó-vállalat soronkivül hozza ki szép kiállitásban s egy hónapon belül már meg is jelenik a magyarországi könyvpiacon.) Ennek azért örülök legfőképen, mert a magyarországi közönség is elevenen érdeklődik az erdélyi irodalom iránt s ma már komolyan elmondhatjuk odahaza, hogy valóságos templomi hangulatban fogadnak minden ujonnan megjelenő magyar könyvet. Az erdélyi irók többet akarnak nyujtani, mint ahogy a szokásos irodalmi munkáknál eddig történt s ezért a viszony az iró és az olvasó között igen magasztos szempontokra támaszkodik. Ezzel tisztában van minden valamirevaló erdélyi iró. Ez jelenti nekünk a legnagyobb elégtételt a küzdelmes sorsban. Sajnos, kenyeret az irodalom nem jelent egyikünk számára sem, tekintve a nyelvhatárok kicsiségét, nekünk az irodalom csak kötelességet és igen sokszor megpróbáltatásokat nyujt. Otthon nemes és szent dolog a toll, mondhatjuk, hogy az *erdélyi kultura történelemirása folyik általa és vele.* Hogy értékben az egységes magyar irodalom mai nivója mellett mit jelent az erdélyi irodalom, ezuttal nem kivánom érinteni, de az a szellem, ami benne és általa megnyilvánul, feltétlenül akkora érték, ami müvészi kiteljesülésében is meg fogja találni a kellő kifejezési formát. Az erdélyi irodalomban mindössze egy tragikus dolog van: nem tudjuk, mi lesz az uj irói generációval! Fiataljaink nem igen vannak és ma, *amikor sok leérettségizett magyar fiu nem tud helyesen irni, fájdalmas arra gondolni, hogy hol vannak azok, akiknek a fáradt tollat majd átadhassuk.* A tehetség azonban igy is meg fogja találni az utját és hiszem, hogy az erdélyi irodalom még nagyon sok meglepetést fog nyujtani. A magyar városokban mostani utunk alatt örvendetesen tapasztaltuk, hogy a magyar nyelvterületen ma már nem kell bemutatni tizéves munkánk eredményét, mert az erdélyi lélek mindenhova megtalálja az utját.

Bucsuzásnál egész szive lelkesedésével mondja: az erdélyi iróknak csak egy programmjuk lehet: *minden balsorsban fáradhatatlanul dolgozni és dolgozni!*

Székely Molnár Imre.

A BUBIFRIZURA HÓDITÁSA ÉSZAKON

— Utinaplómból —

Meleg augusztusi nap volt. Már olyan skandináviai meleg, melyben nem nagyon hevül a déleurópai ember. Észtország erdős vidékét járjuk. Az erdők fenyvesek. Törmelék ormókon állanak. Pár ezer év előtt a jégárak nagy rombolást vittek végbez itt a föld kérgén. Most törmelék a nyoma mindenütt.

A törmelék ormók, barázdák közt lápok, szép tiszta vizü tavak vannak. Itt vigan él a hinár. A szél belekapaszkodik az egész lápi szigetbe és eltolja egy kilométerrel odább. Nem baj. Mikor ellenkező irányból fu a szél, visszanyomja, ugy, hogy helyzetváltozása nagyon időleges. A vizvilágon csend van. Vad és madár alig jelentkezik.

A tisztákon, a vizszélén tanyák vannak. A tanyákon folyik a munka. Augusztus van. A rozst még nem aratják. Csak a füvet kaszálják. A kevés jó időt ki kell használni. Mindenki dolgozik. Férfi, nő egyaránt kaszál.

Az egyik kertben vidám nevetés fogad.

— Ez nekünk szól! — mondom Észtországba szakadt honfitársamnak.

— Tényleg. Itt ismerős vagyok!

Olyan szégyenkezve mondja vezetőm, hogy azt kellett sejtenem, miszerint nem előnyösen ismert. A lányok intelligens észt nők. Kettő a dorpati egyetem hallgatója, egy gimnázista, egy kereskedelmibe jár. Iskolásak, de csak télen és tavasszal. Most nyaralnak és idejüket nem heverik el, hanem dolgoznak. Tehetik is, mert jól kifejlődött, tagba szakadt nők. Hirtelen szőke arcuk piros pozsgás. A legnagyobbik orvosnövendék jól beszél németül, ő fogad bennünket.

Engedelmet kér, hogy igy munkaruhában fogad. De dolgoznak. Mi kérünk bocsánatot, hogy bejelentés nélkül jöttünk ki. De itt járunk már napok óta és nem akartuk elkerülni a tanyájukat. Felajánlottuk segitségünket. Fivérük megköszönte, nem fogadta el. Mi mégis segitettük forgatni a szénát.

— Bizony itt a nők sokat dolgoznak! — kezdi a nagyobbik nő. — Nehéz a megélhetés, sokat kell dolgozni a mindennapiért!

— Láttam, hogy a krumplit is két nő géppel kapálta! — vágok közbe.

— Még pedig az egyik öregasszony huzta a gépet, a másik tartotta, — magyarázza utitársam.

— Kezdetleges két águ eke volt az. Ma már kevesen és a szegények használják, — magyarázza szakértelemmel a medika.

Szép szőke, hullámos hajukat nézem. Mind a négyé bubisra van vágva. Hogy nézem, önkéntelenül is hajukhoz kapnak, fésülik, igazitják, mosolyognak.

— A nők erre is levágatják a hajukat?! — kérdem.

— Már észrevette?! — mondja a nagyobbik nevetve.

— Lehetetlen észre nem venni és sajnálom az ilyen szép szőke hajtürtöket.

— Nem veszett el! — otthon őrzöm gondosan megfésülve szekrényemben.

— Én megsirattam tavaly, mikor levágattam! — mondja a kisebbik busan.

— Hát akkor a kisasszony miért engedte levágni?

— Barátnőim unszoltak, sőt csufoltak, végre engednem kellett.

— Könnyü ott engedni, hol az ember is ugy akarja! — mondom.

Ők jót nevetnek e jámbor akszióman.

A család férfi tagjaival kirándulást tettünk a tanyák közé. Mindenütt folyt a munka. Intelligens diák kisasszonyok nagy kalapot téve fel kaszáltak. Nem volt ez olyan szakszerü, mint aminőhöz mi itthon vagyunk szokva, de dőlt a rend. A szorgalmas nő két oldalra is vágott a kaszával, csakhogy hamarabb menjen a munka.

*

Finn testvéreinknél szintén szorgoskodtak a nők. A tanyákon mezei munkát végeztek, állatot gondoztak, a városban ipart üztek. Vendéglőkben, kereskedésekben a kiszolgálók

Felülmulhatatlan

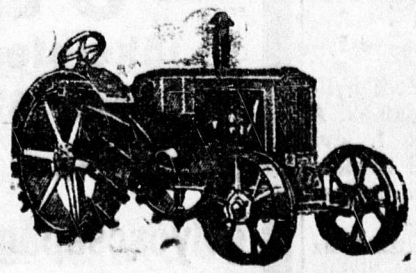
a

20 HP és 30 HP

Wallis

traktorok

teljesitőképessége, tartóssága, olcsó üzeme.

Massey-Harris gyártmány!

Messzemenő garanciákkal kedvező feltételek mellett szállitja:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Kerületi képviselet: GUTTMANN TESTVÉREK DEBRECEN.

nők. Nagyon sok borbélyüzletben nő a főnök, nők a segédek. Fürdőkben alig van fárfi akalmazott. Jól kitermett, javakorában levő asszony ugy megmasszirozott, hogy egy férfi sem különben.

Mikor Helsingforsban a borbély nő először megborotvált, szokatlan volt. Később rájöttem, hogy a nők jobban borotválnak, mint a férfiak. Mig addig benéztem a borbély boltba és gondosan elkerültem a női kiszolgálást, ezután, ha nem kerestem is, nem ijedtem meg tőle.

Finn testvérnéneink aztán bubisok igazán. Bubis a gyermeklány, a férjhez menendő, a menyecske, sőt az őszahju öregasszony is. Bubis hajukat tul rövid szoknyájuk egészíti ki. Midőn a kettőn csodálkoztam, mosolyogva jegyezte meg egyik finn kisérőm: Jegyezze meg magának professzor ur és el ne felejtse, hogy minél északabbra megyen, annál rövidebb a haj és a szoknya!

Ennek a finnek nagyon jó megfigyelése volt. Felérkeztem a lappföldre. A sátoros lappok nőjei leeresztve, gondozatlanul hordják hajukat. Mihelyt azonban a civilizátióba belekóstolt egy is, sátorát állandó házzal cseréli fel és rendes kosztra tér, rögtön azon mesterkedik, hogy a haját levágja. Az ősi hagyományokhoz még jobban ragaszkodó lapp nőnek nagy gondot okoz. Sokszor a hagyományok győznek. Azonban már több civilizált lapp házban láttam, hogy a házi kisasszony bubis hajat viselt. Copját gondosan őrizte egy falbavert szegen. Szép helyre akasztotta, minden reggel megfésülte és kaucsuk fésüt tett a levágott cofba.

A lappoknál a nők még többet dolgoznak, mint bárhol a világon. A rossz klima, a nehéz megélhetés a folytonos nehéz munkára hajtja a család minden tagját. A lapp férfi odavan halászni, vagy a pásztor lapp a hegyek közt kószál, az asszony nemcsak a házidolgot végzi, hanem mohát gyüjt télére tüzelni. Hol még egy kis fü nő lekaszálja, megszáritja, berakja. Nem csoda, ha a nők koravének, munkától elgyengültek, fejletlenek és csunyák.

Amelyik bekerül a városba, szakit ősei hagyományaival, a rénbőr nadrág helyett rövid angol, francia anyagból készült ruhát csináltat és csak széles arccsontja árulja el származását.

Ecsedi István.

Földhaszonbérleti árverés.

A debreceni ref. egyház tulajdonát képező alábbi földek:

Fáy-dülőbeli	2 hold	1507	□-öl,
Fáy-dőlőbeli	4 „	754	„
Fáy-dülőbeli	11 „	620	„
Cucabeli	11 „	1249	„
Kádár-dülőbeli	5 „	1150	„
Kádár-dülőbeli	4 „	1242	„
Veréb dülőbeli	10 „	602	„
Vedres dülőbeli	5 „	1596	„
Péterfia-dülőb.	10 „	2	„
Piac dülőbeli	5 „	1422	„

f. évi október hó 1-től 6 évre nyilvános árverésen bérbe adatnak. A haszonbérbeadási árverések **f. évi április hó 11-én d. e. 9 órakor** fog megtartatni a ref egyház tanács termében, (Kálvin-tér 17.)

Az árverelni kivánók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül a küldöttség kezébe letétbe helyezni. A szerződési, valamint az árverési feltételek megtekinthetők dr. Szabó Ferenc egyházi ügyvéd irodájában (József kir. herceg-utca 35.) és a ref egyház gondnokánál (Kálvin-tér 17.)

Küldöttség.

MI TÖRTÉNIK A DEBRECENI UTCÁN

vagy: amit a békés polgár nem akar észrevenni

Azt mondják, hogy Debrecenben nincsen sok látnivaló, nem történik itt semmi, megy egyik szürke nap a másik után és még csak el sem mosolyoghatja magát az, ember ha utcára lép Talánjez már egy kis tulzás. Hiszen igaz, hogy nincs annak semmi latnivaló, aki semmit sem akar meglátni. Nekem van. Már ahogy reggel kilépek a kapun, elémtárul a város sok-sok csoda bogara, nevezetessége, amelyek hol mosolygásra, hol szomoruságra, hol pedig egyenesen bosszuságra adnak alkalmat.

Kisérnek egy kereskedőt

Vegyük sorjába valamennyit. Például a mult nap reggel az történt a város egyik legforgalmasabb utcáján, hogy egy jól ismert debreceni kereskedő nem vette észre azt a rendkivül különös és szokatlan eseményt, ami pedig sajátmagával történt: két csendőr kisérte a vármegyeházától a Kossuth-utca sarkáig, feltüzött szuronnyal, feszes lépésekben. A kereskedő elgondolkozva haladt a maga utján. A járókelők megfordultak, utána néztek és nem egynek az ajkát hagyta el ez a kijelentés:

— Hát már ő is?

A Kossuth-utca sarkához érve, a sulyos gazdasági helyzeten töprengő kereskedő tovább folytatta utját a városháza felé, a két szuronyos csendőr pedig letért a rendőrség felé. No igen, szolgálatban voltak, valamit kellett jelenteniök a rendőrségen és hát ők arról nem tehetnek, ha a gyanutlan kereskedő époly lépéstávolsággal ment előttük, mint ahogy ők a hátamögött. Ő ezt nem vette észre. En pedig azóta, ha az utcán megyek, minden ötödik perc ben hátrafordulok: vajjon nem kisérnek-e a csendőrök?!

Nem kelt el a mükoszoru

A Kossuth-utcán mükoszorus ura alkuszik egy kövér nénike. Nyolc pengőt nem adhat érte, hiszen mindössze négy van nála. De a virágárus sem enged a negyvennyolcból. Nem veszekednek, de mégis olyan nagy hangon vitatják, hogy melyikőlyüknek nehezebb a megélhetés, hogy lassanként egész embergyürü veszi körül őket. A vásárló hat gyermekre hivatkozik, a virágárus csak három apróságról beszél, de neki meg nincsen bokáig érő bársonykabátja. Akinek ilyen ilyen van, annak kell, hogy teljék nyolc pengő a koszorura is. Hiszen a koszoru halottnak kell, a halottak pedig megérdemelnek ennyit az élőktől.

Az üzletből nem lesz semmi, elenben a vita nagy hevében két csokor gyönyörü friss tavaszi ibolya eltünik. Ugy látszik, a suhancnak, aki most fordul be a Sas-utca sarkánál, két ideálja is van.

Megjöttek az ujságok

Fél egy... A Kossuth-utcai ujságárus bódénál lehetetlen a közlekedés. Most érkeznek a pesti lapok. Legalább ötven ember szorong a kis ablak előtt, mind várja a maga ujságját. Közben egymást érik az elpotyogtatott tiz-huszfilléresek. Nagy a tolongás még egy kétfilléres után is. Azokból lesznek a pengők. Befut a biciklis fiu, hozza az ujságok irtózatos tömegét. A karok a levegőbe lendülnek és minden kéz ott szorongatja a tizenhat, huszonnégy stb. filléreket. Csak hamar, hamar. Egy alacsony öregedő bácsi, aki talán elsőnek érkezett az ablakhoz s már megkapta a maga ujságját, agyongyötört arccal éppen most bujik ki az ácsorgók lábtömegéből. Ő ott is kifér és ez egyszerübb megoldás, mintha könyökölne.

Feltünik Gyula

A távolban megjelenik Gyula. Hárman is kisérik. Ibolyacsokrot szorongat a kezében, a mosoly szélesre huzza az arcát. Énekel:

Éjjel az omnibusz tetején
Emlékszel kicsikém,
Be cuda volt . . .

A strófa végénél nagyot harap a másik kezében levő zsemlyéből. Ha elfogy majd adnak neki ujat a kis barátai, csak énekelnie kell.

A romantikus pereces

A Bika előtt valóságos irodalmi matiné van. A romantikus hajlamu süteményárus kinája a portékáit: persze saját maga-gyártotta versekben. Fiatal legények mennek el mellette, mire váratlanul megszólal:

Frissek a perecek.
Szeretik a meleget?
vagy:
Kerek a perec, kerek . . .
Szeretik a gyerekek,
Ha kerekek a perecek . . .
vagy:
Zsemle, kifli; sóspere;
Vedd meg öcsém, ha szeretsz . . .

Talán, ha nem költene verseket, nem is volna annyi vásárlója. Mikor kiszolgálja a vevőit s azok elmennek, egy darabig csend van, néz jobbrabalra, majd lakonikus rövidséggel jelenti ki sajátmagának: A perec kerek . . .

A hajdani fasorban

A hajdani Piac utcai fasorba már kihordták a székeket. Mostanában éjszakánként még fagypont alatt van a hőmérő, a déli nap sem tüz még olyan erősen, de a padokon sorban ülnek az elfáradt sétálók. Talán nem is a fáradtság miatt, hanem mert ujdonság a fasori pad. Mert ez már a tavaszt jelenti. Ojjé, mennyi náthás ember lesz holnapután! A szél csak ugy fujja őket, de nem állnak fel, — alulról csakugy árad még felfelé a föld hidegsége, de nem mutatják, hogy fáznak, — no meg még nem kérik a pénzt, ha valaki ülni mer a padokon. Mert ez is sokat számit. Tiz fillér nagy pénz. Azon három Király cigarettát adnak!

A tulsó oldalon a gazdák vitatják meg nagy pipaszó mellett a politika eseményeit, no meg a gazdasági helyzetet. Feketélik tőlük vagy ötven méteren a tulsóoldali fasor.

A borbélynál

Közben persze meg is kell borotválkozni. A borbélynál hat ember vár, három már „munkában van". Fehérek a szappanhabtól, mint az aggastyánok

— Egy perc, kérem . . . — mondja a borbély, de el is neveti magát. Borbélypercet gondolt. Nem baj, legalább addig átolvasom a lapokat. Eltelik egy féléra, elfogynak a lapok és még mindig tart az egy perc. Vajjon mennyi van még hátra belőle? Mindegy, fő, hogy szórakozunk!

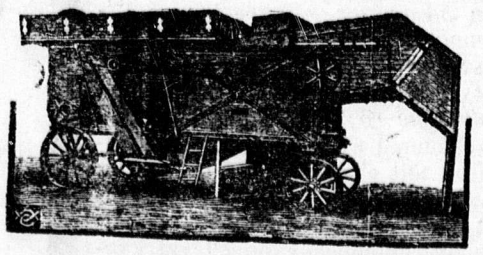
Végre én is elkészülök. Most aztán haza ebédelni.

A Batthyány utca sarkán három ember néz fölfelé a szinház homlokzatára. Ugyan mit néznek? Ahá, a mai darabra kiváncsiak. Mi is megy ma? Olvasom az irgalmatlan nagy kék táblát ott a magasban, de egy értelmes szót nem tudok kivenni. Ugy vannak vele a többiek is. Talán ha gukker volna nálunk.. Este meg, amikor ki van világitva a nagy kék tábla, épen nem lehet kivenni, hogy mi van ráirva. Ugy néz ki onnan lentről nézve, mint az adósok könyvén a regiszterszalag.

*

Lehetne folytatni holnap estig az eseményeket és látnivalókat. Nem szükölködik ebben Debrecen városa sem. Állj meg csak, jámbor polgár, bármelyik utca sarkán és bármilyen időben, tiz perc alatt annyit látsz, hogy másnap még a lapot is felesleges lesz megvenned annyi ujdonsággal fogsz meggazdagodni, ingyen. Ha a rendőrségen, a törvényszéken, a városházán, vagy a vármegyénél nem történik valami „érdekesség" és a szerkesztőm anyagot követel tőlem, ilyenkor mindig kimegyek a Kossuth-utca sarkára és mire visszatérek a szerkesztőségbe, annyi anyagom van, hogy a szerkesztőm azt mondja: „Már nem férünk a lapba!" Ezért most is kénytelen vagyok abbahagyni a riportirást, pedig sajnálom le nem irni, hogy mit láttam szombat délután fel öt órakor a Pásti utcai zsinagóga előtt. (by)

Utólérhetetlenül
tökéletes, tartós és nagy teljesitőképességü
az Allamgépgyári
acélkeretü
golyóscsapágyas cséplőgép

Szemveszteség nélkül müködik. Piacképes gabonát szolgáltat
Előnyös fizetési feltételek mellett szállit minden mezőgazdasági gépet:
Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
Nemzetközi Gépkereskedelmi R.-T. Budapest, V Vilmos császár-ut 32.
Kerületi képviselet: **GUTTMANN TESTVÉREK DEBRECEN.**

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara győzelmesen szerepelt a gazdák tavaszi hadgyakorlatán

A Kormányzónak is feltünt a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által a mezőgazdasági vásáron bemutatott hatalmas gyüjtemény

(A Hajdulöld tudósitójától.)

Az évente Budapesten megtartott országos mezőgazdasági kiállitáson, mellyel tenyészállatvásár is kapcsolatos, résztvett a mezögazdasági kamarák csoportjában a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara is hatalmas anyaggal, amelynek egyik része: a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hétéves munkásságáról nyujott tájékoztatást. A Kamara kiváló sikert ért el e kiállitásával is, mint láttuk évente mindig, avatottan kitüzött célokért, tudományos és gyakorlatias szempontból egyaránt szakszerüen megrendezett saját kiállitásain is.

Az országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkára Konkoly Thege Sándor, az országos kiállitás főrendezője, minapi rádió-előadása alkalmából minden rádiót-figyelő tiszántuli gazda büszkén hallgathatta, hogy *az országos kiállitás főrendezője épen a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarát emelte ki, mint a magyar mezőgazdaság fejlesztését szakkiállitásaival leghatékonyabban szolgáló s ebben valósággal speciálistaként kifejlett munkásságu intézményt.*

A legelső tiszántuli gazda a Kamaráról

Kitüntette a Tiszántuli Mezőgadasági Kamara csoportját a Kormányzó is, aki megállván a Kamara csoportjánál külön elmagyaráztatta a Kamara propagandáit s *megjegyezte, hogy azokat mint tiszántuli gazda is jól imeri.*

A Mezőgazdasági Kamara bemutatója sorra halad a kerület talajviszonyaitól kezdve a mezőgazdaságfejlesztés minden vonatkozásán. Ismerteti a Kamara talajjavitási törekvéseit, kivált a szikjavitás, homoktalajjavitás és a láptalajjavitásról, az okszerü talajmüvelésre, a rendszeresebb trágyázásra, okszerübb trágyakezelés, a zöld trágyázás, a mütrágyázás propagációi kiválóan okulást nyujtók.

Majd sorra jön a Kamara növénytermelési kisérleteinek gazdag csoportja, amely a Kamara és hozzákapcsolódott sok kiváló nagyobb és kisebb gazda azon munkáit tárja elő: melyik talajon, mely fajta növények termelése leghelyesebb, ugy a terméseredmények fokozása, mint az értékesithetőség szempontjából.

A Kamara sokirányu munkája

Nagy figyelmet érdemel a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara agrómeteorológiai megfigyelő munkássága (most már 3 nagy és 21 kisebb állomása van a Kamarának), amelylyel még egyedül áll az országban minden többi kamarával és más intézménnyel szemben.

Rendkivül érdekes a növénytermelés terén a Kamara sokféle propagandája a jobb munkáért és a növények védelmére.

A Faültetők Társaságában valósitott nagyarányu társadalmi munkája egyenesen országos feltünést keltett.

Nevezetes a Kamara állattenyésztési munkacsoportja: Nagy figyelmet érdemel a Kamara épen most folyamatban lévő tejtermelési versenye és szintén közeli hetekben kibontakozó gyapjuhozam versenye.

Tizennyolcezres ügyforgalom a Kamaránál

Különösen gazdag képet ad a Kamara szakismeretterjesztő munkája Eddig összesen 65 szaktanfolyamot, *1604 szakelőadást rendezett a Kamara továbbá 19 szakkiállitást és 16 különféle bemutatót.*

Nevezetes, hogy a Kamara ügyforgalma évente hatalmasan fejlődik, hét év alatt *meghétszereződött*, tavaly közel 18 000 ügydarabra, ami arra vall, hogy a tiszántuli gazdák meg is értik ez intézményük fontosságát es sürün fordulnak hozzá

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara e kiállitása terményekből is pompás anyagot mutat be, sikerülten jellegezvén a Kamarakerület termetését.

A kiállitás anyagát Debrecenben is bemutatják

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara e közérdekből kiválóan hasznos kiállitása egyik legjelentősebb szakasza volt e tavaszi országos mezőgazdasági kiállitásnak, melyet a Kormányzó oly helyesen jellemzett, ugy, hogy „*ez a magyar gazdák nagy hadgyakorlata*".

A Kamara csortjának az is nevezetessége, hogy minden izében maga a Kamara hivatala állitotta elő, *dr. Rácz* Lajos m. kir gazdasági főtanácsos, kamarai igazgató terve szerint a Kamara tisztikara saját munkája ez. Az elrendezés müvésziessége *dr. Julow* Viktor kamarai főtitkár érdeme.

A Kamara e csoportját még ez évben bemutatja kerületében egyik kiállitáson.

—

Tizezer dalos Himnuszát rádión fogják közvetiteni Debrecenből

Rádióleadó állomás szerelnek fel Debrecenben a dalosverseny idejére

(A Hajdulöld tudósitójától.)

A debreceni juniusi nagy és országos ünnepségek méreteihez hasonló nemzeti és kulturünnep még nem volt Magyarországon egyetlen vidéki városban sem. Az ország minden részéből nemcsupán a dalosünnepre, hanem a többi napokra is rengetegen jönnek Debrecenbe. Nyolc napon keresztül folyton árad a közönség tömege Debrecen felé, a tiszántuli városok- és falvakból nagyon sokan jönnek el.

Rádióleadóállomás lesz Debrecenben

Az országos érdeklődéshez tekintettel volt a rendezőség arra is, — hogy ne csupán azok hallják a debreceni ünnepségek nagyobbszerü hangversenyét, akik Debrecenben lesznek és akik bejuthatnak a versenyhelyekre, de hallja az egész ország, *hallja Nagymagyarország népe és hallja az egész világ.*

Than Gyula, az országos ünnepségek főrendezője most napokon keresztül Budapesten folytatott tárgyalásokat s többek között megállapodást létesitett arra is, hogy Debrecenben az országos ünnepségek tartama alatt *leadóállomás lesz és rádió viszi világgá az ünnepségek egyes alkalmas részeit.*

A Rákóczi-harang szavát is közvetiti a rádió

A dalos ünnepre érkezők fogadtatásáról, a bevonulásról, arról, hogy néz ki a város, milyenek a diszitések, milyen a hangulat, már riportszerüen adják le a tájékoztató képet az egész világnak. Azután közvetitik a fogadtatási beszédeket, azokat a gyönyörü dalszámokat, amelyeket a fogadtatási ünnepségek során tizezer dalos egyszerre ad elő.

Hallani fogja az egész *tizezer magyar dalos zsolozsmáját: a Himnuszt, a Hiszekegyet, a Szózatot* és *a Nem, Nem Soha-t és hallani fogjik utána az egész világon a legnagyobb magyar szabadsághős, Rákóczi harangjának büvösen beszédes bugását.*

Than Gyula főrendező budapesti tárgyalásai során arra nézve is megállapodás jött létre, hogy a szinházi diszelőadáson és diszhangversenyen, ahol a nyertes dalárdák adják le győzelmes darabjaikat, valamint május 30-án délután öt órakor a nagyerdei népünnepély alkalmából az egyetemi sportpályán, ahol nyolcszámból álló müsort ad elő tizezer dalos, *szinten mikrofonok veszik fel e programmszámokat és közvetitik Budapestre*, ahonnan a rádió utján a szélrózsa minden irányába világgá mennek a debreceni országos ünnepségek olyan kiemelkedő mozzanatai, amelyek a leadásra alkalmasak.

A debreceni eseményeket hetvenöt wattos adóállomás közvetiti. Légvezetőkön, közbeállitott erősitőkön adják tovább Budapestre a Lakihegyre. Ott nyer a hanghullám megfelelő felerősitést és husz kilowattos energiával osztják szét az egész világra.

Mikrofonok a szinházban

Nem érdektelen, ha megemlitjük, hogy a nagy ünnepségek szinházi előadásain négy mikrofont állitanak fel a szinpadon, a rivaldánál s a szinház közönsége azt is hallani fogja, mit mondanak előtte róla és a debreceni ünnepségekről az egész világnak.

A dalversenyt rendező társadalmi nagybizottság ügyvezető elnöke Than Gyula, aki egyben a nyolcnapos országos ünnepségek tervezője és mint főrendező, megvalósitója is, budapesti tárgyalásai során megállapodást kötött arra is, hogy magafon álljon rendelkezésre.

Budapestről *két hatalmas, teljesen felszerelt, egész vasuti vaggont elfoglaló megafont hoznak le Debrecenbe*, hogy a szinházi előadásokat, a beszédeket, a hangversenyeket azok is élvezhessék, akik az előadásokra nem kaphattak jegyet, arra bármely más okból nem mehettek el.

Amikor a tizezer dalos Debrecenbe nagy menetben, ragyogó keretek közt bevonul, akkor a Bika szálloda előtt ünnepélyes fogadtatás lesz. Nagy tribünön kétszázhét koszorusleány koszoruzza meg a zászlókat, tizezer dalos énekli el a Hiszekegyet, Himnuszt, Szózatot s ugyanott fognak a Bika szálloda erkélyéről beszédeket mondani a jelenlevő miniszterek, Sipőcz Jenő, Budapest város polgármestere, mint a magyar országos dalos-szövetség elnöke és dr. Vásáry István, Debrecen város polgármestere is.

Azon a helyen tehát nemcsak a tizezer dalos, a bevonulási menet közel kétezer tagja, hanem még igen nagy — bizonyára sok ezerre menő közönség — fog helyet foglalni. Megafon nélkül ez a rengeteg ember mitsem hallana a beszédekből. Azért gondoskodott a főrendező arról, hogy megfelelően erős megafont hozzanak le Budapestről Debrecenbe, azzal szakértő szerelők érkezzenek, akik kezelik és igy lehetővé váljék, hogy aki a Kistemplom előtt áll, az is gyönyörüen és tisztán hallja azokat a beszédeket, amelyek a Bika szálloda terraszáról elhangzanak. Természetesen épugy fogják hallani messze a Csapó-, Hatvan- és Péterfia-utcákon is.

Nem kell előre tolakodni, nem kell könyökkel törni utat első sorokba, mindenki, aki pár kilométeren belül lesz, egészen tisztán hallja majd az elhangzó beszéedket.

—

Alakulási év: 1884. Tagok száma: 10.000

4 év alatt mindenki tőkét gyüjthet!

heti vagy havi befizetési könyvecskével a

Kölcsönös Segélyző Egylet

mint szövetkezetnél

1 törzsbetét heti fél P. 1 törzsbetét heti fél P.

Takarékbetétek előnyösen kamatoztatnak.

Kihelyezett tőke 2,000.000 pengő. — Kérjen a befizetésekről és kölcsönökről részletes tájékoztatót.

RÁDIÓ-MŰSOR

Husvét vasárnapján, március 31-én:

Budapest: 9.30: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál: Ravasz László dr püspök. 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plebániatemplomból. Szentbeszédet mond: P. P. Bangha Béla S. J. 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: Szimfonikus zenekari hangverseny. Vezényel: Unger Ernő. Közreműködik: Báthy Anna operaénekesnő és Heimlich Lajos zongoraművész. 15.30: Schandl József dr egyetemi ny. rendes tanár: „A csikók felnevelése". 16.00: Rádió Szabad Egyetem. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, részleges sporteredmények. 17.25: Zenekari hangverseny. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 18.30: Gyula diák ismerteti Bárd Miklós: „A köd" című verses regényét. 19.00: Sport- és lóversenyeredmények. 19.15: Operettelőadás a Studióból. „A madarász". Operett 3 felvonásban. 21.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sport- és lóversenyeredmények. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

KÜLFÖLD: Bécs. 10: Délutáni hangverseny. 18: Erich Veidl előadása: Tavasz a Kanári-szigeten. 18.40: Hermann Wiedmann operaénekes népballadákat énekel. 20.05: Zenetréfák. Berlin. 15.30: Gyermekmesék. 16.30: Szórakoztató zene. Kassa. 20: Hirek. 20.10: Trióhangverseny. 20.45: Szalonzenekari hangveresny. 22: Legujabb hirek. Magyar híradó. Leipzig. 8.30: Orgonahangverseny. 9: Reggeli áitatosság. 11.30: Délelőtti zene. 15: Gramofonzene. 16: Kamarazene. 19.30: Joh. Seb. Bach „Husvéti oratórium". München. 10: Istentisztelet. 12: Katonazenekari hangverseny. 15: Rádió krónika. 15.15: Bajor jodierek és dalok.

Husvét hétfő, április 1.:

Budapest. 9.00: Ujsághirek, kozmetika. 10.00: Egyházi zene a budavári koronázó főtemplomból. Lavotta Rezső: Missa solemnis. 11.30: Evangélikus istentisztelet a bécsi kaputéri tempomból. Prédikál: Kapi Béla dunántuli püspök. 12.25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 15.30: Manchen Mariska husvéti gyermekdélutánja. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és részleges sporteredmények. 17.00: A Székesfővárosi zenekar hangversenye. Vezényel: Bor Dezső karnagy. 18.40: Sport- és lóversenyeredmények. 19.00: Bodán Margit magyar nótadélutánja Magyari Imre és cigányzenekarának kíséretével. 21.00: Április elseje a Studióban. Hegedüs Tibor és K. Halász Gyula tréfái. Rendező: Hegedüs Tibor, a Vigszinház rendezője.

KÜLFÖLD. Bécs. 10.20: Orgonahangverseny. 11: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 15.30: Képtáviratozás. Stettin. 19.00: Utileirások Afrikából. 19.30: A nagyvárosi ember ünnepnapja. 20.00: Áprilisi tréfák. 20.45: Népszerü hangverseny. Ezt követőleg tánczene. Frankfurt. 15.30: Szórakoztató zene. 17: Zenekari hangverseny. Operett részletek. Königsberg. 16.15: Szórakoztató zene. 20.45: Tarka esti müsor: Zenekari hangverseny és ének. 20.30: Tánczene. Leipzig. 17: Dr Ernst Latzkó előadása: Az angol zene. 19.30: Esti hangverseny. 22: Hirek. Milanó. 11.15: Gramofonzene. 12.30: Rádió-kvartett. 16.30: Szórakoztató zene. 17.20: Gyermekkarének. Prága. 11: Gyermekek husvétja. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 18.05: Németnyelvü dalest. Róma. 13: Rádió-trió. Beszélő Ujság, tőzsde, piac, mezőgazdaság. Varsó. 12.10: A varsói filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 20.30: Kattowitzból. 21: Krakkóból. 21.30: Posenből és 22: Vilnából. 22.30: Közvetités Olaszországból.

Kedd, április 2.: 9.15: Gramofonhangverseny. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Radics Jóska és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 15.30: A „Tündérvásár" mesedélutánja. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás, vizállásjelentés, hirek. 17.10: Tót-magayr nyelvoktatás. (Dr Ernyey József.) 17.40: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 18.30: Mit üzen a rádió? 19.30: Hell István ny. h. államtitkár felolvasása: „Uti élmények messze északon". II. „A Spitzbergák". 20: Siklós Ferenc előadása: „A mozgóképszinházak feladata". 20.30: A középeurópai nemzetközi müsorcsere-sorozatban a berlini rádió adóállomás müsorának közvetitése. 22: Hirek, sporteredmények, utána Bachmann jazz-band.

Vásárlásainál hivatkozzék a Hajduföldre!

Debreceni husvét 1929-ben

Megjöttek a komédiások, tavasz a Nagyerdőn — Séta a kirakatok csecsebecséi és a husvéti himes tojások között

(A Hajduföld tudósitójától.)

Az utcákon tarka összevisszaságban pompáznak a kirakatok. A csecsebecsék között ezernyi játékszer s a virágos kosarakban szeliden lapul a fehér bárány, meg a félénk nyuszika. Ha nem csalódunk, a karácsonyról megmaradt hintaló, a kis huszár, a tavaszi matrózruhácska is ujból eladásra kerül a többi másfajta játékszerrel; vizipuska és képeskönyv . . . s ki tudná mindezeket elsorolni?

A kirakatokban fel van tornyozva a mákos-dióspatkó, rengeteg fonatos kalács, aztán meg a himes piros tojások. Egy szóval: itt vannak a husvéti örömök s a husvéti gondok. Az idő is megváltozott, most már igazán nem lehet rá mondani hogy csuf, mert végre kitett magáért. Megemberelte magát. Néhány nap alatt szép zöld szin virul a réten s ha nem csalódom, a fák is rügyezni kezdenek.

Láttad-e a kisfiukat, leányokat, ahogy nagy szemmel vizsgálgatták a himes tojás furcsa rajzát? Egymástól kérdezgették: milyen virág az, ami rajta nyilik? Milyen távoli égről kerültek rá a csillagok? . . . és hol van az a rét, melyen ilyen füszál, tulipán, verbéna, harangvirág nyilik?

Az ember elirigyli a kezükből. A himes tojás a gyermekek öröme.

* * *

A Nyugati utcán már virágvasárnap jó dolga volt a plánétás nénikének. Télen mi keresni valója is volna az emberek között? Sok a gondja, baja mindenkinek s nem érnek rá „távoli titkokat silabizálni." De már vasárnap kezdett incselkedni a nap s a városháza előtt erről beszéltek az emberek, hogy jó lenne már, ha a sétatérre kitennék a székeket s a padokat. Ilyenkor az ember arca felderül s csoda e, ha a plánétás nénikének megindul az üzeme? Milyen szenzáció, Istenem! A kis médinek szép cipője, tavaszi ruhája, kalapja van. Olyan, mint egy királynő. Hóditóknak érzik magukat a diákok s ugy mennek végig az utcán, mint győztes hadvezérek. Hát persze, hogy megszaporodnak hirtelen a plánétás néni vendégei. A ffatalok kivánciak: mit hoz a jövő? Akad is dolga a kis fehér egérnek, mert legujabbon az ijesztő papagályok helyett ő a huzzák ki a jövendőtmondó cédulákat. Természetesen mindegyik igy kezdődik: ön boldog lesz! . . .

Csak aztán „ha" ne lenne utána . . i

* * *

Megérkeztek a vándorkomédiások is. A kisállomás mellett laknak a hirtelen eszkábált sátrakban. Reggeltől estig dolgoznak ezek, hogy elkészüljön minden husvétra. A Dogen, a Bleriot léghinta, no meg a ringlispil már készen is áll. Szegény komédiások, mindig csak az eget nézik „Lesz e szép idő?" ez a kérdés olvasható ki a szemükből. Minden az időtől függ. Ha süt a nap, akkor lehet keresni az ünnepen.

Ha csik az eső, akkor fuccs az üzletnek . . . Esténként ott ülnek a szabadban felállitott kályha mellett.

— Talán csak megsegit az Isten — mondta az egyik, amikor éppen egy nagy darab szenet dobott a tüzre.

— Ránk férne — szólt a tulajdonos — mert úgy sem kerestünk semmit a mult szezonban. Nem volt még soha ilyen rossz esztendőnk. Nincs pénz, hiába. Ez a fő ok. Télen pedig nem lehet keresni semmit. Raktárba vándorol a mutatványos bódé s ott marad tavaszig.

* * *

A Nagyerdőben is megindult az élet. A fáknak is megsugta valaki, hogy itt a tavasz. Egészen másképen hajladoznak, mint télen. Találkoztam az öreg muzsikussal is. Ott kóborolt a fák alatt s bizonyára a tavaz szimfóniája ébredezett a lelkében. Csillogott a szeme az örömtől s folyton az eget nézte. A padokon szerelmes párok ültek s föl néztek a hajlagozó fákra. Nagy dolgokról beszélhettek, mert a fák között bekékelt az ég csodálatos kékje, melyen itt-ott tarkált egy-egy kis bárányfelhőcske, ami olyan szépen simult az égboltozatra, mint puha, szerelmes asszonyi vállon a babos kendő.

* * *

Utoljára vettük ebben a tarka tudósitásban az öreg Tornyai bácsit, a vándorköltőt. A jó öreg, hamisitatlan debreceni specialitás.

Mindenhhol megfordul a jó öreg, ahol csak emberek vannak, mégis az állomás harmadosztályu váróteremében található a leggyakrabban. Ott áll az ajtóban s az ablakon betóduló napsugárözönben élvezi a nap gyógyigyitó erejét. Beteg volt a jó öreg s ez meglátszik rajta. Nincsen olyan kedve, mint tavaly. — Megmutatja legujabb szerzeményét: „Gyilkosság a sötét éjszakában" cimmél s Erdélyi Béláról irta. Alatta irtam daléneKben, elrettentő például a nép szivéhez. Az öregur hangja kissé reszketős, ahogy énekel. De azért határozottan nagy sikere van. Gyerekek, asszonyok, férfiak állják körül. Furcsa müszerei előtt ugy áll az öreg, mint egy megrokkant garabonciás diák. Pántlikásan, nemzetiszinü szalaggal. Az egész instrumentuma rádióra van felszerelve. Tornyai János vándorköltő nem maradi. Tudomást szerzett a modern technika vivmányairól és halad a korral . . .

Hát lehet az idén rossz husvét Debrecenben? Nem, egész biztosan nem. Talán több a gond, a baj, de az már igazán nem számit ilyenkor. A husvét elsejére esik, még pedig április elsejére! . . . S merje még valaki mondani, hogy nem ütött be az ünnep . . . Elseje van s hozzá április.

Székely.

A
„BORASZATI LAPOK"
SZŐLŐMIVELÉSI ÉS BORASZATI HETILAP
gyümölcs- és gyümölcsszeszipari közlöny, mely 61. évfolyamában jelenik meg.
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. BAROSS ENDRE
Előfizetési ár ¼ évre 7.— pengő
BUDAPEST,
IX., ÜLLŐI-UT 25., II. EM. 11.

DEBRECENI GAZDÁK BANKJA R.-t.
Kossuth- és Batthányi-u. sarok
Alapittatott: 1910. évben.
Kölcsönöket folyósit:
ház és földekre. Betétekre magas kamatot ad.
Telefon: 4—87. szám.

Angol Magyar Bank
Debreceni Fiókja.
Alap és tartaléktőke 31 millió P.
Foglalkozik
a banküzlet minden ágazatával
Legelőnyösebb feltételek mellett
nyujt rövid- és hosszulejáratu
kölcsönöket.
Takarék és folyószámla betéteket mindenféle pénznemben a legelőnyösebben kamatoztat.

Vásároljon
cséplési és szántási célokra
téglaalaku 5 kg sulyu
7000 kalóriás
pécsi brikettet.
Könnyen gyulad, jól ég, jól tárolható, lényegesen olcsóbb és éppen olyan jó, mint a porosz szén.
Vasuti fuvardij alacsony.
Kérjen mintát és használati utasitást.
Egyedárusitó:
WINTER HERMANN RT.
Budapest V. Vilmos császár-ut 72
Telefon: Aut. 112—69 Levélcim: Budapest 62. Postafiók 285 Sürgönycim: „Winterherr" Budapest.

Király kávéi mégis a legjobbak **a vevő előtt pörkölve** meleg állapotban kapható. **Dégenfeldtér 11**

BETYÁR-NÓTA.

Kemény legény, betyár vagyok,
Szálfa-módra: nem hajolok!
S nem hajolok szolga-módra:
Nem vagyok a talpnyalója
Semmiféle cifra-népnek!
Magamért, magamnak élek,
Magam után, s magam járok,
Más után nem szaladgálok,
Soha nem is szaladgáltam,
Mindig ilyen magam jártam,
Mindig ilyen magam álltam:
Sose voltam a más gondja! . . .
Most is vagyok magam-gondja,
Kedvem is a magam kedve! . . .
Ne is legyek kegyelemre
Soha, soha a más gondja:
Maradjak csak kósza-lángnak,
Így ha nagyon bánt a bánat,
Égig-érő kurjantással
Néklvágok a pusztának
Ráró lovam hátán, s szállok:
Kergetem a délibábot!
S mit törődöm a világgal!?
S mi gondja rám a világnak!? . . .
(Hajdunánás, 1929.)

MAGHY ZOLTÁN.

HUSVÉTVASÁRNAP.

Galambok szállnak a fejem felett:
Szelídek, tarkák, szépek, kedvesek.
Bárányfelhők közt tiszta kékselyem-folt
— Amerre látok — mindenütt a mennyboltl.
Érzem: valómon urrá béke lett . . .
— Galambok szállnak a fejem felett . . .

Barackia von fölém virágos oltárt:
Méhek döngik rajt a tavaszi zsoltárt.
Halk himnuszát életnek, ujhodásnak,
Haláltgyőzését a feltámadásnak:
A télre-tavasz: öröktörvény-voltát.
— Barackia von fölém virágos oltárt . . .

Husvétvasárnap csöndje vesz körül.
Lelkem — érzem — a multba elmerül:
Régvolt Husvétot lát, feltámadásost,
Locsolkodásost és piros-tojásost.
Gyermek-magamat, aki ugy örül . . .
Husvétvasárnap csöndje vesz körül.

Kacagó öröm sok piros tojása
Gurul elém, hogy lelkem ujra lássa
A mult sok kedves, tiszta állomását . . .
Hol meg-megültem vigság áldomását.
Hull-é ölembe még ezeknek mása:
Mosolygó öröm sok, szines tojása . . .?
— Ki tudhatná azt? . . . Hátha. Meglehet.
Egy uj élet tavasza integet . . .

MAGYAR GYULA.

Ramminger hölgyfodrász
Szent Anna-utca 10. Városi bérház.
Telefon 15-37. Tartós villanyondolálás

Bleuer Imre
Bankháza
Piac-u. 77. (Kapubejárattal szemben.)

Olcsó, törlesztéses kölcsönök!

Olvassa a Hajdufóldet!!

A világ bolsevizálása

A pálinka és a kábító mérgek gyilkolják az orosz népet — A házasság prostituálása — Küzdelem a vallás ellen

X

Mikor azok az *eredmények*, amelyeket a tiz évi szovjeturalom elért, mindennél jobban jellemzik az orosz nép szörnyü morális hanyatlását, a nemzetközi uralkodó réteg négy rettenetes eszközzel töri igájába a szerencsétlen szláv fajtát, s ezek: *a pálinka, a kábitómérgek, a házasság prostituálása és az istentelenség kultusza.*

Oroszországban mindenki alkoholista

Az orosz történelem már kievi Vladimirnak a következő szavakat tulajdonitja: *„Oroszország öröme az ivás."* És valóban kétségtelen, hogy e téren a derék batyuskák már 1917 előtt is alapos teljesitményt végeztek. Büne volt ez sok tekintetben a régi rezsimnek és a vezető osztályoknak is, ugy, hogy a cár rendelete, amellyel a háboru kezdetén betiltotta a pálinkaárusitást, — tekintettel a birodalom anyagi helyzetére, — valóságos hőstett volt. A bolsevikiek azonban ezt ujból megengedték, — s amint a szinpad szolgál a test tönkretételére, ugy használják ki az általános részegeskedést a lelkek elnyomoritására. Az idevonatkozó adatok valóban megdöbbentőek.

A hivatalos „Izvesztia" szerint az alkoholfogyasztás mesés arányokban növekszik. *1923—24-ben* — tehát a pálinkafőzés engedélyezésének idejében, — a szovjetunió területén *csupán snapszból 9,839,528 litert fogyasztottak. 1926—27-ben ez a szám 387,431,415 literre emelkedett. Viszont már 1928 első felében* (amikor az „Izvesztia" is beismeri, hogy nagy területek adatai még nem érkeztek be) *491,976,400 liter pálinkát ittak meg Szovjetoroszországban.* Ezeknél a számoknál még az is figyelembe veendő, hogy csak az állami üzletekben főzött pálinkáról van szó, holott a parasztok legnagyobb része az alacsony árak miatt gabonája feleslegét szintén főként szeszigényének kielégitésére forditja. Igy nem csoda, ha a „Munkásháztartás statisztikája" szerint is 1924 óta *az alkoholfogyasztás a tizenegyszeresére emelkedett.* De a pálinka mellett óriási mennyiségü bort, főleg pedig sört fogyasztanak. Igy például csupán a kis Wolsk kerületben (a saratovi kormányzóságban) 1667 tonna gabonát használtak fel a parasztok a maguk alkoholszükségletének fedezésére. Ezek a számok nem szorulnak kommentárra.

A kábító mérgek

Ám Szovjetoroszország hétköznapi életének benyomásai és jelenségei oly borzalmasak, hogy a lakosság már nemcsak az alkoholmámorban keresi a feledést, hanem hatásosabb eszközöket keres. E célra *Kinából óriási mennyiségü ópiumot importálnak*, a nyugati államokból pedig *kokaint*. A moszkvai nemzetőrség éjszakai őrjáratai alkalmával tömegesen szedi össze az utcán eszméletlenül fetrengő szovjetpolgárokat, a kábitó mérgek szerencsétlen áldozatait. De ma már nemcsak felnőttek, hanem a gyermekek is hódolnak e gyilkos szenvedélynek, oly mértékben, hogy az Oroszországban járt német szocialista *Friedländer* dr. szerint Moszkvában otthont kellett felállitani, amelyben *a gyermekeket szoktatják le az ópium és kokain élvezetéről.*

Házasélet helyett prostitució

Legsulyosabb rombolást mégis az állami és társadalmi élet alappillérében — a családban, — végeztek a szovjet idegenvérü urai. Orosz **fogalmak szerint** ma már a házasság semmi egyébben nem különbözik a közönséges prostituciótól, mint az anyagi ellenszolgáltatás mértékében. *A házasságkötés, vagy elválás könnyebben megy ma Szovjetoroszországban, mint minálunk egy pénzeslevél postai feladása* s házasságot korlátlan számban lehet kötni bárkinek. Ezt a szót: szerelem, kitörölték a szovjet szótárából, s csak a régi regényekből ismeri az uj generáció, ugy, amint mi például a rabszolgakereskedést. A szerelem ideáját teljesen kiszoritotta a közönséges nemi aktus fogalma s ennek a sivár „filozófiának" megvan a maga ideológusa is a közoktatásügyi népbiztos, Anatol *Lunacsarszkij* személyében. Az ő rendeletére már a legkisebb tanköteles gyermekeket is arra tanitják a népiskolákban, hogy a két nem közötti viszony semmivel sem több, magasztosabb, mint egy pohár viz kiüritése, vagy bármely más közönséges élettani folyamat. Szörnyü erkölcsi fertő minden iskola, ahol a betegesen perverz Lunacsarszkijt utánozva maguk a tanitók járnak elől a megmételyező példával.

Természetes, hogy a közoktatásügyi népbiztosságnak nemcsak vezetője, hanem majdnem minden tagja és alkalmazottja is zsidó.

A vallás megsemmisitése

A vallásos hit és a keresztyén egyházak üldözésében Szovjetoroszország nemcsak a mai Európában, de az egész világtörténelemben is páratlanul áll. A proletár-unió vezetői egyszer s mindenkorra ki akarják irtani az orosz lelkekből még az Isten fogalmát is. Egyik *hivatalos költőjük*, a bátor *Marienhof* már a bolsevizmus mézesheteiben igy áradozott: *„Mi letépjük a mennyboltot, sávoltó korbáccsal verjük mindazt, ami szent s Krisztus csenevész testét titkos itélőszékünk előtt kinpadra vonjuk. Hé, te! Most bocsásd meg a mi vétkeinket! Válts meg bennünket, mint az ostobákat a Golgotán! A véredet, őrjöngő véredet kiöntjük, nánt a vizet a mosogatódézsából!"* (Artur *Luther*: „Az orosz irodalom története" Lipcse, 1924.)

Ez a becstelen, példátlanul aljas istenkáromlás a hivatalos szellem megnyilatkozása. A templomok bezárása és a lelkészek hihetetlen mérvü üldöztetése közismert. Számokban kifejezve: kinzattatás után *kivégeztek 2960 papot, 1962 apácát, 3447 szerzetest, összesen 8369 egyházi embert. Fogságban sinylődik ma is 7000 pap, közöttük mintegy 150 püspök. Természetesen valamennyien keresztyének,* — a kivégzettek között 18 római katholikus lelkész is, — ami a katholicizmus oroszországi elterjedtségét tekintve, nagyon sokat jelent.

827 kolostorból 686-ot bezártak. Itt-ott muzulmán mosékat és buddhista pagodákat is leromboltak, *a legritkább esetek közé tartozik azonban egy-egy zsinagóga időleges bezárása.* Igy 1928 elején be akarták csukni a moszkvai zsinagógát, mire összegyülekeztek a zsidók s több ezren protestáltak a rendelkezés ellen (bezzeg az oroszok próbáltak volna meg a szovjet valamely határozatával szemben tiltakozni!) és a zsinagóga — sértetlen nyitva áll ma is.

A keresztyén egyházakat rablómódon, vérengzések közepett fosztották meg minden vagyonuktól. De ebből az óriási értékből semmi sem jutott a „proletárok" számára. Mint ahogy azt a kommunisták nem titkolják, — ami el nem sikkadt a szovjethatóságok kezén, — a többi pénzzé tett értéket arra használták fel, hogy *a vérfürdőbe fulladt hamburgi bolseviki lázadást szervezték meg vele.*

Természetes, hogy *az egész vallásellenes propagandát egy zsidó vezeti*, aki a *Jarroslawsky* álnév mögé rejtőzik. Államköltségen ujságot ad ki *„Besbosnik"* — *„Az istentagadó"* — cimmel, amelyet kétmillió példányban erőszakolnak rá a népre. A másik ujság *„Az istentagadó a munkagépnél"*, mintegy 1,300,000 példányban jelenik meg.

Mindazonáltal hiába minden erőfeszités. A folyton vészesebb antiszemitizmus mellett soha nem uralkodott annyira a vallásosság az orosz lelkeken, mint manapság. Bár az államegyházat meg is semmisitették, a hivők száma napról napra gyarapodik. És amikor bezárja a templomokat a szovjet, meg kell érnie, hogy a gyári munkás, de még a koldus is odaadja utolsó garasát, hogy uj templomot emeljen a krisztusi hit dicsőségére.

Husvéti kegytárgyak, imakönyvek, üveg-porcellán tárgyak legolcsóbban beszerezhetők
vitéz **Gaál Lajos**
Szent Anna-utca 5. szám alatti üzletében.

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koksz, tojásbrikett, tüzifa és Berentei szén
Retorta bükkfaszén, kicsinyben és nagyban házhoz szállitva is
Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós, Debrecen legrégibb cégénél a legolcsóbb napi áron beszerezhető.
Csapó-utca 28. szám. Telefonszám: 4—40.

Az uj Városháza

A helyi lapok közleményeiből értesült a közönség arról, hogy az építési bizottság egy határozott lépéssel napirendre tűzte az uj Városháza felépitésének régóta vajudó kérdését. Még pedig nem a toldozunk-foldozunk, hanem az egészen ujonnan épités alakjában.

Ez az álláspont csak helyeselhető. Komolyan és alaposan meg sem indokolható a mostani Városházának fenntartása. Külseje nélkülözi azt a komoly és mégis üde építészeti művészetet, amit a Nagytemplom és Kollegium homlokzatának oszlopzatain és egyenes vonalaiban, a tömeghatások nehézségeinek érzése nélkül mindennap gyönyörködve szemlélünk. Nem hihető, hogy ezeket az építésművészeti hiányokat átalakitással, uj emeleteknek ráépitésével az épitőművészet pótolhatná. A hozzátapadó történelmi emlékek sem olyan nevezetesek, mint amelyeknek figyelmen kivül hagyása durva kegyeletsértést jelentene.

A mostani városháznak átalakitása, uj emeleteknek ráépitése legfeljebb a *jelenkor* követelményeit elégithetné ki. Tehát a *jövő fejlődésnek* követelményei ebbe a toldozó, foldozó munkába be nem illeszthetők.

Pedig hát ez a legfőbb szempont, amit az elhatározásnál irányadóként kell tekintenünk.

Első kérdés: az uj Városháza elhelyezése.

Az eddigi bizottsági tárgyalások a Kossuth és Sas-utcai sarokház kisajátitásának javaslatával a leghelyesebb mederbe terelték a kérdést.

Nézetem szerint az uj városházát három telken: és pedig a jelenlegi, a régi pénzügyigazgatósági és az imént emliitett saroképületnek a telkein kell felépiteni. Természetesen nem erre az egész területre, hanem ennek a három teleknek körülbelül a *középső* részére.

A Piac-utcának szépségét ugyanis nagy mértékben fokozná az uj Városháza előtt alakitandó nagy, virágos park, aminek müvészi kiképzéséhez hozzátartozik Debrecen város közönsége nagy adósságának lerovása: *a hősök szobrának* elhelyezése.

Csak mellesleg emlitem meg, hogy Debrecen város hős fiai a 3-ik honv. és népfelkelő gyalog-, 2-ik sz. honv. huszár-, a cs. és kir. 39-ik gyalog-, a 16-ik huszárezredeken kivül, egyéb csapattestekben is véreztek. Kik és hol állitanak emléket pl. a 63-ik közös gyalogezredben, a tüzér- és utászezredekben, a vonatcsapatoknál és a háboru alatt szervezett uj alakulatoknak keretében elesett hős fiainknak? A fentebb elsorolt csapattestek emlékművei külön-külön a bajtársi kegyelet által emelt házioltárok csupán. Még a hősi halálnak megörökitésében sincs meg tehát az egység.

Az uj Városháza előtt kiképzendő uj parkban emelendő Hősök Szobra nem a bajtársias kegyeletnek, hanem a nagy közönségnek: a szülőknek, az árváknak, az özvegyeknek, a testvéreknek könnyező szeretetét, a jelenkor nemzedékének hálás elismerését, a hősöknek a jövő nemzedéket elszánt nagy tettekre buzditó dicső emlékét örökiti meg. Az emlékmünek ezen a helyen elhelyezése — középponti fekvése által — külsőleg jelképezi azt is, hogy a város közönsége kitéphetetlenül és egységesen szivébe zárta bármely csapattestben elvérzett hős fiainak dicsőséges emlékezetét. Az emlékmü ezen a középponton mindenki által könnyen és naponként megközelithető és remélhető, hogy a gránit talpazaton az emlékezésnek friss és szines virágai naponként vfritanak.

Az uj Városházának külső kiképzése és az épületnek szerkezete nem könnyü feladat elé állitja a tervező művészt.

Külsejében legszivesebben látnánk az összhangzatosságot a Nagytemplom és a Kollégium külsejével. Nem csupán az építészeti szépnek érvényesüléséért, hanem annak a szerves kapcsolatnak *szemmel látható* bizonyságaként is, mely kapcsolat a város közönségének a Nagytemplom által képviselt reformátusegyháznak és a protestáns magyar közmüvelődést jelképező Kollégiumnak viharos századoknak patinájával egybeforrasztott szellemi egységét jelenti.

Az uj Városházának az előre is elképzelhetően nagy méretek ellenére sem szabad nehézkesnek, hogy ugy mondjam: monstruózusnak lennie. Ha a városház építészetben klasszikus szépséget és meglepő könnyedséget keresünk és kivánunk: nem kell elfáradni Lőcsére, sem Bártfára, a kecskeméti városháza épületében mindezt megláthatjuk, még pedig mint a magyar épitőművészetnek egyik legszebb alkotását.

Ami aztán az uj Városháznak belső elosztását, tagolását illeti: ne felejtkezzünk el a népről, a közönségről. A várost mi, a közönség alkotjuk. A mi teherviselésünk árán fejlődnek az összes közintézmények. A város politikai szervezetének egyetlen egy célja van: a közönségnek közjava.

Nagyfoku önzés és érthetetlen szükkeblüség nyilatkoznék meg abban, hogy az uj Városháza kizárólag csak a politikai szervezet befogadására épülne.

Az uj Városházában okvetlenül helyet kell biztositani a manapság onnan az utcára, a sikátorokba, kellőkép nem ellenőrizhető helyekre szoritott népnek, a közönségnek számára.

Az uj Városháza igy lesz igazán a várost, mint politikai szervezetet fenntartó közönségnek egyetemes tulajdona.

A bizonyára négyzet alakban épitendő uj Városháznak a Sas-utca felőli oldalán kellene megtervezni a 4—5000 ember befogadására alkalmas nagytermet: a Népházat. Hogy itt tarthassa a közönség a népgyüléseket, politikai, párt és társadalmi állásra tekintet nélkül. Ne féljünk a Néptől. Az ilyen intézmények nem tévesztheti el a jóhatást. Az egyenlő, az egyforma elbánás elve ebben az intézkedésben tettként valósul meg.

Ennek a Népháznak falait vonjuk be márványlapokkal. Márványlapokon itt, a Nép előtt örökitsük meg Debrecen város történelmének nevezetes eseményeit, — a város nagy polgárainak nevét, emlekezetes tetteiket és ezekre a márványlapokra vessük be hősi halottainknak bizonyára hosszu névsorát. Vessük be betü rendben, hiszen a halálban teljes az egyenlőség és a hátramaradottak is hamar megtalálhatják siratott halottjuknak nevét.

Ekként, mint nyitott könyvben, mindig megelevenedik a mult és az örökfejlődés és az örökéletnek utjain igy tör utat a nagy mult a jövendőbe.

Az uj Városháza épitésének pénzügyi részéről majd máskor.

Dr Varga Lajos.

Erdélyi szinészek Magyarországon

Magyarország müvészi életének elmult hete az erdélyieké volt. Az irók csoportja mellett ellátogatott a kolozsvári magyar szinház társulata és a fővárosi „Uj szinház" szinpadán egyhetes vendégszereplést tartott.

Az erdélyi lélek csapongott ezen a pár napon a csonka haza határain belül, a megtépett, minden viharon keresztül gázolt, diadalmas erejü székely lélek, melyből minden vijjogó embersikolyon, könnyes panaszhumuszon keresztül az egészséges életakarás győzelmes ereje üzen felénk.

Ezt a lelket maradéktalanul érezte meg a közönség, mely lelkesen tapsolt annak a pár embernek, akiket az erdélyi magyar szinészet golgotás utjára hajtott a sors.

A kolozsvári szinészek játéka

Nehéz elfogultság nélkül irni előadásukról . . . A magyar szót már régen nem hallottuk olyan csodálatos tisztasággal muzsikálni, mint Erdély szinészeinek ajkán. A zsargonnak, mely már szinpadjainkra is beférkőzött, nyoma sem volt beszédükben s ahogy a kiváló nagyváradi iró, Tabéry Gézának „Kolozsvári bál" cimü drámai miniatürjét és a kisérő darabokat kihozták, az az igazi müvészet és magas foku játékintelligencia ölelkezése volt.

Az erdélyi magyar szinészet

Előadás után elbeszélgettünk a társulat tagjaival.

— Ma a szinészet nem él, csak tengődik Erdélyben. És a szinészek sorsa . . . sok munka és alig lehet élni. De ez a müvészet szempontjából nem hátrányos s a sok szenvedés csak átéltebbé teszi szerepeinket.

A magyar közönség nem tudja eltartani a szinházakat, hiszen akiket azelőtt ott láttunk a páholyokban, nagyrészt repatriáltak. Akik pedig ott maradtak, a sulyos adó és egyéb kisebbségi terhek alatt nyögnek és rossz anyagi körülményeik folytán nem támogathatják a szinházat kellően.

Hétezer szindarab — tiz év alatt

— Sorozatos előadásokról nálunk szó sem lehet, az elszakadás óta erre aligha hozhatnánk föl példát. Statisztikai kimutatás van arról, hogy Erdély hat magyar társulata az elszakadás tiz éve alatt hétezer darabot játszott. Ez a szám mindent megmagyaráz. Azt is, hogy micsoda terheket kell viselni nekünk a müsor folytonos bővitésével, állandó próbákkal. Csaknem mindennap mást játszunk, uj darabokat és hozzá nem is egy helyen. Ilyen körülmények közt sokan lemondanának a magasabb müvészi igényről.

Boldogan jöttünk Magyarországra, megmutatni az itteni publikumnak azt, amit keserves évek során őrizgettünk: a magyar kulturát. Tőlünk nem vehettek el semmit s ezen a pár estén mindent, amit titkolva rejtegetnünk kellett, kiteritünk a közönség előtt. A magyar szivünket, magyar lelkünket . . .

— A román sajtó részéről több izben ért bennünket az a vád, hogy a magyar szinházak Budapestről szubvenciót élveznek. Ezzel szemben a helyzet az, hogy a pesti ügynökségeknek az erdélyi magyar szinházak épugy megfizetik a magyar szinpadi termékek előadási jogát, mint mondjuk: Amerika. A különbség csak az, hogy a mi szinházaink itt nem üzleteket s az igazgatók, akik egyben vállalkozók is, kinlódnak, nyomorognak a fojtogató viszonyok között. Ilyen helyzet mellett az erdélyi magyar szinházak *évente két és fél milliót fizetnek ki a pesti ügynökségeknek anyagdij és szerzői jogdij cimén,* — pénz hiányában nagyrészt váltókkal. Ma az eladósodott magyar szintársulatok e váltók folytán teljesen a pesti szinpadi ügynökségek kezében vannak.

— Mit mondjunk még? a szinészsorsa olyan sablonos valami . . . *Azért élünk . . .*

*

Azért élünk . . . Ezt mondták a magyar kultura Erdélyben élő, utszélre dobott sorsu napszámosai. Nehéz napok lélek-sebző igájában, fojtogató önkény karjai közt, megtaposva mindennapok sarában és azértis felragyog, mégis élve és magyarul élve. Nyolcvannyolc éves ember van közöttük, — a Debrecenben is ismert öreg *Szentgyörgyi* István — és versenyt utazik, koplal, próbál a fiatalokkal. Óh, nem a kenyérkereset péter-filléreiért, hanem — a magyar holnapért . . .

És élünk csakazértis, mert egy drága faj lobogó, dacos életakaratát üzenik a müvészet szárnyán az ég felé.

Kiss István.

Husvéti tojások, sonkák, likörök

dióbél, mogyoró, mák és mindennemü füszerárut vásároljon a

Hangyában.

Kitünő fajborok!
Pezsgők

Uradalmi Rizling . . P 0.80
Uradalmi Kadarka . . P 0.74

Vásárolja a Hajdufóldet!

Országok a tenger alatt

Az Északi tenger és a Földközi tenger lecsapolásának kérdésével foglalkoznak a szakemberek

Newyork, március 23.

Európa területének népessége, amint tudjuk, egyre aggasztóbb sürüségü lesz s hogy ez a körülmény mindezideig katasztrófára nem vezetett, annak oka, hogy szerencsére gyarmatok is vannak a világon, amelyek mintegy elvezetik a folyton növekvő európai emberfolyamot. Érthető tehát, hogy Anglia, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Belgium, nem csak ipari, gazdasági szempontból, hanem nemzetpolitikai és szociálpolitikai szempontból is mennyire rá vannak utalva gyarmataikra. A pacifizmus elveinek minden hangoztatása mellett is ezek az államok kénytelenek fokozatos területmüvelet gondolatával foglalkozni, mert területük népessége nem áll arányban teherbiróképességükkel.

Fantasztikus levelek

A legutóbbi időkben két igen komoly szakember egymástól függetlenül lépett elő fantasztikusnak látszó tervvel, melynek végső célja Európa területének megnövelése lenne.

Az első az Északi-tengert akarja az angliai Hull kikötőtől kezdve az Elbe folyó torkolatáig egy óriási keresztgáttal elrekeszteni, miáltal Hollandia, Anglia és Dánia között egy óriási uj birodalom emelkednék ki a tengerből, körülbelül háromszor akkora, mint Hollandia, rendkivül termékeny talajjal s ki tudja, minő természeti kincsekkel.

Százmillió tonna beton, hatmilliárd köbméter föld

Az Északi-tenger tudvalevőleg igen sekély, átlagos mélysége mintegy 30 méter és egyes partmenti részei még a történelmi időkben is szárazföld volt. Ami már most a terv megvalósitását illeti, vagy óriási vasbeton kamrákat kellene egymásmellé a tengerbe süllyeszteni, amelyek azután egy láncot képeznének és amelyeket földdel töltenének ki, vagy pedig egy roppant méretü földsáncot kellene emelni. A sáncok épitéséhez százmillió tonna beton, vagy hat milliárd köbméter földtömeg volna szükséges. Ezt az óriási földtömeget a helyszinen állitaná elő egy harmincezer lóerejü kotrógép, mintegy tiz évi munka árán.

Az óriási munka költségvetése is elkészült s eszerint a tengeri gát és mögöttes földterületek biztositása folyóméterenként mintegy hatezer dollárba kerülne, de ez az óriási kiadás rövidesen megtérülne a vállalkozás árán nyerendő földterületek nagy hozadékából.

A Földközi-tenger szintjének süllyesztése

A második terv szerint a Földközi tenger szintjének süllyesztéséről lenne szó és ennek elgondolása a következő:

A földfelszin kialakulásának története szerint körülbelül harmincezer évvel ezelőtt, mikor az utolsó jégkorszak olvadása is beállott, az egész jégmennyiség beömlött a mai Gibraltár környékén fekvő mélyebb ágyu belső tengerekbe, miáltal a Földközi-tenger jelentősen kiterjedt. A Földközi tenger a peremén, majdnem a közepéig kétszáz méteres mélységet mutat és a közepén minden átmenet nélkül egyszerre ezer méterre esik. Ez a körülmény adta a gondolatot arra nézve, hogy a Gibraltár és a Bozsporusz elrekesztésével ezek a valamikor elöntött területek ujra felszinre hozhatók lennének. A Földközi tenger ugyanis erősen párolgó tenger és a két nagy viztápláló csatorna kirekesztésével vize magától is minden külső beavatkozás nélkül elpárologna.

Szédületes kilátások

A Gibraltár mintegy tizenöt kilométer hosszu tengeri ut. Ha ezen az uton egy torlaszt akarnának épiteni, erre a célra legalkalmasabb volna a Sierra Nevada egy részét évek hosszu munkájával a tengerbe ömleszteni. Óriási szivattyuk segitségével lehetne elősegiteni a tenger apasztását s a kiszivattyuzott vizmennyiséget a Szahara öntözésére lehetne forditani. Ennek a munkának pozitiv eredménye lenne, hogy óriási uj területet lehetne a tengerből kiemelni, amely enyhe klimája és kiváló földje révén nagyszerü mezőgazdasági kilátásokat nyujtana.

Ugyanakkor Európa közvetlen összeköttetésbe lépne Afrikával és az uj északnyugati Afrika nagyobb lenne Németországnál és termékenyebb bármely eddig ismert európai földterületnél.

Munkaalkalom milliók számára

Mindezek mellett az is roppant hasznot jelentene, ha ezt a munkát Európa népei közösen végeznék, mert milliók számára teremtene munkaalkamat és ez az együttmüködés többet jelentene százszor, mint a mostani Népszövetség.

Ha ezeknek a terveknek fantasztikumát tekintjük, jusson az is eszünkbe, hogy ők kortársai az angol-francia és spanyol-afrikai tengeralatti alagut terveinek, a világürrakétának, az Atlanti-óceán repülőkikötőjének és számtalan első pillanatra vakmerő, sőt kivihetetlennek minősitett tervnek, melyek valamikor csak regénytémák voltak, ma pedig már a reális megvalósulás küszöbén állanak.

A városi bérházakban drágábbak lesznek a lakások

(A Hajdufölde tudósitójától.)

Köztudomásu, hogy a város, amikor a kislakásos bérházakat felépittette, fix összegben állapitotta meg a lakások bérét, azonban kiderült a számitásoknál, hogy a város mintegy huszonnyolcezer pengőt ráfizet a bérházakra, mert a lakások után befolyó bérösszegek még arra sem elegendők, hogy a kölcsön kamatát törleszthessék belőle. Zöld József főjegyző javaslata ezért a jog- és pénzügyi bizottságnak, hogy a lakások bérmegállapitására vonatkozó közgyülési határozatot helyezzék hatályon kivül s a bérösszegek megállapitását bizzák a tanácsra s ne áltapitsanak meg fix összegeket.

Miszti Károly főgyész nem tartja elfogadhatónak a javaslatot, legfeljebb azzal a módositással fogadná el, hogy a közgyülés állapitsa meg azt a bérösszeget, amelyen alul a városi kislakásokat nem lehet kiadni. Elvégre nem lehet a várost kitenni annak, hogy esetleg olyan alacsony árakat igérnek a lakásokért, ami mellett alaposan ráfizetnének. Zöld József viszont azt hangoztatta, hogy nem helyes kötött lakbérekkel dolgozni. Végül is elfogadták dr Vásáry István polgármester javaslatát, aki azt indítványozta, hogy az annuitásnak megfelelő bérössz gek mellett adják ki a jövőben a lakasokat.

Ezt a javaslatot elfogadták. Befejezésül Zöld József főjegyző még kijelentette. hogy már vannak is jelentkezők, akik az eddigi béreknél 40, sőt 50 százalékkal is nagyobb bért ajánlanak fel. mert a magánforgalomban még ennél is drágábbak a lakások.

Elárusitóhelyek: Kubinyi Lajos és Tsa tetőfedő vállalat, épitési anyagok raktára Debrecen. Lukács Vilmos és Testvére tetőfedő vállalat, műkő és cementárugyár Debrecen, vitéz Onody Habuczky János Debrecen, Gelbmann Ignác fa- és terménykereskedő Balmazujváros.

Szőlőoltványok gyökeres hazai vesszők, fajtisztán, legolcsóbban a
Nemzetközi Borkereskedelmi rt.-
nál, Budapest, VIII., Kenyérmező-u. 6.
— Kérjen árajánlatot. —

Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R. T.
Telefonszám 81. debreceni fiókja. Sürgönycim Főtakarék.

Mint a Budapest székesfőváros tulajdonát képező pénzintézet a legbiztosabb hely a betétek elhelyezésére. Takarékbetéteket a legnagyobb kamatozás mellett fogad el. Pénzkölcsönt folyósit váltókra, házra, földre, nagy és kisbirtokokra, folyószámlára a legolcsóbb feltételek mellett. — Jelzálogkölcsönök folyósitása. Visszleszámitolás. Safe Deposits.

Szent Anna-utca 13. Saját palotájában.

Könyveshéz

Uj irások a magyar állatvilágról

A tudományos kultura sok munkát és sok pénzáldozatot kiván. A mi pénzhajhászó korunk nem érti meg, hogy magyar tudomány csak akkor lesz, ha a tudós munka eredményeit önzetlen kiadók segitik megjelenni a világ könyvpiacán.

A husvéti posta két érdekes meglepetést hozott számomra, mind a kettő megérdemli, hogy gondolkodjunk fölötte kissé. Talán a legfiatalabb és legöregebb magyar zoologus egyszerre küldik hozzám uj kötetüket, egyik Szegedről, a másik Budapetsről. Mind a kettő maga adja ki könyvét, mind a kettő uj utat tör, mind a kettő áldozatos, pompás munkával indul neki egy nagy célnak. Meg kell értenünk, éreznünk törekvésünk jelentőségét.

Kolosváry Gábor dr. a szegedi egyetem állattani tanársegédje, volt kedves hallgatóm a magyar kaszáspókokról ir diszes folio-kötetet. A laikust nem erősen érdekli, hogy az országban 54 faj kaszáspókot talált, hogy azokat izről-izre hogyan tudja megkülönböztetni. De mindenkit bámulatba ejtenek a mesteri rajzok és a pók-test anatómiájának sok-sok érdekes részlete az életjelenségek megfigyelése, az évek során lefolyt szorgos munka gazdag eredménye. Egy uj tudós-pálya sokatigérő reménysége sugárzik minden lapjáról. (Kapható a Studiumnál: Bpest, Muzeumkörut.)

A másik meglepetést az Állattani Tanulmányok—Studia zoologia első kötete hozza; szerkeszti és kiadja a budapesti Pázmány Péter Tud. Egyetemnek világhirü zoologusa, Méhely Lajos. Mint az előszóban irja, — maga és tanitványai sok kiadatlan dolgozatát óhajtja itt közzétenni és ő maga a kiadója (Bpest, Muzeumkörut 4.) Az illetékesek tudják jól, hogy Magyarország gyikjainak, kigyóinak, denevéreinek és más apró emlőseinek kutatásában, a származástan sok nagy problémájának tisztázásában mit köszönhetünk Méhely Lajosnak. Más egy hosszu, munkás életpálya alkonyán pihenni vágyik. Ő fiatalos erővel uj tudományos lapot indit és hogy példaadással elüljárjon, uj, eddig szinte ismeretlen állatok kutatását tüzi zászlajára: megirja az alig néhány milliméternyi apró evetkerákok monografiáját. Tudnunk kell, hogy ezeket az apró lényeket ő a patakpartok iszapjából, leirhatatlan fáradsággal gyüjtögeti össze. Eddig sejtelmünk sem volt, hogy nálunk ilyen rejtett életü, furcsa apróságok tenyésznek. A kötethez mellékelt 7 tábla rajz az állatkák mikroszkópos szerkezetének csudáit mutatja be: mind a szerző eredeti rajzai.

Németországban, ha ilyen munkákat irnak, a legelső kiadók versenyeznek érte, hogy a világpiacra vihessék. Nálunk a szerző irja, forditja, rajzolja és végül a maga zsebébe kell nyulnia, ha nyomtatásban akarja látni.

A tudomány fáklyái kigyulladtak husvét ünnepére. De ugyan mikor jönnek el a megértő, segitő kezek, hogy a tudós munka egyetlen, tiszta jutalma, a könyv kiadása is bekövetkezzék.

Szilády Zoltán.

Egy nagy regényiró regényes élete. Balzacról, a regényirodalom ez óriás alakjáról feljegyezte a történelem hogy élete érdekesebb, viszontagságosabb és romantikusabb volt minden regénynél. El lehet róla mondani, hogy amit regényeiben megalkotott, annál sokkal többet élt át maga. Egészen különleges egyéniség volt. Szokásaiban, étetmódjában más, mint a többi ember A pénzzel, bármennyit keresett, is, nem tudott bánni. Hogy hitelezőitől szabaduljon és pénzt teremtsen, a legkülönbözőbb vállalkozásokra adta fejét, miközben mesterműveit megalkotta. Egyszer elhagyott korsikai aranybányák kiaknázásához fogott. Belebukott. Másszor nyomdát és betüöntőt alapitott, hogy kikeresse általa saját müveinek kiadási költségeit. Csődöt mondott. Ennyi balszerencse után bezárkózott szobájába, emberek közé alig járt, egész nap aludt. Éjfélkor kelt fel és barátcsuhát öltve déli 12 óráig egyfolytában irta mesterműveit, miközben literszámra fogyasztotta a feketekávét. Ha nem lett volna olyan hódolatkeltő lángelme, csodabogárnak vették volna kortársai. Amde utját szegte ennek elméjének, irásainak nagysága és az a meleg, tiszta szerelem, amely életének utolsó esztendejét bearanyozta. Egy szépséges lengyel grófnő gyujotta lángra e szellemóriás hozzáférhetetlen szivét és terelte a rendes emberi élet felé, e minden bohémek legnagyobbikát. Ám szerelmét és egész életét tragikus fordulat zárta le, nemsokkal azután, hogy ideálját feleségül vette, szivszélhüdésben meghalt. Életének csalódásaiból, keserü válságaiból, hosszu türő szerelméből, rövid boldogságából születtek meg azok a mesterművek, amelyeket közel egy század óta, csodálattal olvas az egész világ.

Mesterműveinek gyönyörü kiadását most rendezi sajtó alá a Guttenberg könyvkiadóvállalat.

Cooper és May Károly óta nem volt még iró, akinek kalandos regényei ugy lebilincselnék az olvasót, mint Emil Droonbergnek páratlan érdekes és izgalmas történetei. Kanada és Alaszka zordon vidékeire — a prémvadaszok hómezőire és az aranyásók kalandos világába — visz el bennünket a zseniális iró, aki szines és drámai elevenséggel meséli el a hajmeresztő eseteket és lélekzetfojtó epizódokat, amelyeknek ő maga is részese vagy szemtanuja volt. Megható ellentéte a vad jeleneteknek az a tiszta, romantikus szerelem, amely végigvonul Droonberg valamennyi regényén és szerencsés befejezésével teljesen kielégiti az olvasót. A diszes kiállitásu kötetek értékét nagyban emelik a szövegbe füzött, külön mülapokra nyomott müvészi, mélynyomásu illusztrációk. A „Palladis" kiadásában megjelent pompás könyvek csekély havi részletfizetésre is kaphatók.

— **Kocsordi Elemér Balladák—Legendák** müve megjelent. Kapható Csáthy és Antalfy könyvkereskedésekben. Ára 3.50 P.

Amerika legnépszerübb irója. A new-yorki „Liberty" cimü folyóirat körkérdést intézett olvasóihoz, hogy kit tartanak legjobb regényirónak, illetőleg: melyik regényirónak a könyvei ragadták meg legjobban? A beérkezett válaszoknak majdnem 90%-a Edgar Wallace argol regényiróra esett, akinek szenzációs kötetei valóban igazi remekei a detektiv irodalomnak. Az angol és amerikai kritika egyhangulag a „mesemondók fejedelmé"-nek nevezi Wallacet, akinek páratlan fantáziája viharként ragadja magával a megszédült olvasót. Az eredetihez méltó forditásban adta közre a „Palladis" részvénytársaság és csekély havi részletre is szállitja a müvészies cimlappal diszes könyveket.

„KÖD" cimen jelent meg a napokban Bárd Miklós verses regénye, amelynek cselekménye a háboru utáni forradalmi időkben játszódik le. A 367 oldalas szép kiállitásu müvet a Csáthy Ferenc Egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat adta ki, kapható füzve 8 P' kötve 10 P árban bármely könyvkereskedésben.

Autó és motor

Az elmult évek statisztikái alapján jelentős emelkedés várható az ország motorkerékpár állományában.

Örömmel tapasztalhatjuk, hogy az utóbbi évek folyamán, különösen az utolsó két év alatt megkétszereződött az elmult évek motorkerékpár állománya. Ma már Magyarországon mintegy *8000 motorkerékpár van forgalomban, ami hatalmas növekedést mutat az 1927. évi statisztikával szemben*, melynek majdnem mégegyszerese. A motorkerékpárt megszokták majd megszerették, ma pedig egy igen fontos közlekedési és sport cikk, melyet mindenki megszerezhet magának. Az utolsó évek statisztikáinak ugrásszerü emelkedése jogosan arra enged következtetni, hogy az idén a jelenlegi állomány *40—50%-kal fog emelkedni*, ami 3—4000 drb. motorkerékpárt jelent. Az 1928-as statisztikát szemlélve, megfigyelhetjük hogy melyek azok a gépek, melyeket a közönség legszivesebben vásárol. Legtöbbet adtak el a Puch-gépekből 536 drb. Utána a következő márkák sorakoznak számszerint Méray 330, A. J. S. 231, Sarolea 129, Indián 125, Gilet és F. N. 119 Ariel 118, Rudge 113, Harley Davidson 104. A többi gépekből 100-nál kevesebbet adtak el. Legszebb eredményt a grázi Puch gyár fiókja érte el, honnan a forgalomba került összes gépek $^1/_6$-od része került ki, pedig nem kevesebb, mint *104-féle gép szerepel a statisztikában*. A Puch-gyár Európának egyik legnagyobb szériákban dolgozó s legrégibb motorkerékpár gyára. Gyártmányaik nemcsak Ausztriában és Magyarországon uralkodnak minden gyártmányt felülmulva, hanem Franciaországban, Olasz- és Németországban is közszeretetnek örvendenek. A Puch-gyár tökéletesen megoldotta a strapaképes, elpuszt thatatlan, gyors, kevés fogyasztásu, leghosszabb turákra is alkalmas és emellett olcsó motorkerékpár problémáját. Ára a lehető legalacsonyabb, melyet a nagy szériában való gyártással tudtak elérni, magyar szempontból meg az a fontos, hogy ugyanannyiert lehet megkapni a Puch gépet, mint gyártási helyén Grazban. A gyár a közvetitő kereskedelmet kikapcsolta és Magyarországon gyári áron, gyári fiókja révén hozza forgalomba a gépeit. Ezek azok az okok, melyek a Puch-gyártmányokat olyan népszerüvé tették a multban és amelyek fent fogják tartani a Puch-hegemoniát a jövőben is, mert a Puch-gyár tényleg megoldotta a *„Mindenki motorkerékpárja" problémáját.*

Tavaszi vásár rendkivül olcsó árakkal
Szabó Sándor divatáru üzletében Batthyányi-u. 4. sz.
1 pár bemberg selyem harisnya . . P 3.80
1 pár Ia flór harisnya . . . . . P 2.60
1 pár Ia flór férfi sokni . . . . . P 1.47
1 drb csikos selyem nadrág . . . P 3.40
Zsebkendők, nyakkendők, kesztyük husvéti olcsó árban. — Kalapkellékek és rövidáru cikkek nagy választékban. ☛ Szolid szabott árak!

Majdnem **ingyen étkezhet,** mert
elsőrendü 4 fogásos ebéd csupán 90 fillér, vacsora 60 fillér.
Csapó-utca 19. szám. (Udvaron közvetlen balra.)
Abonenseket bentétkezésre és kihordásra elfogad.

Vezetett! Vezet! PUCH Vezetni is fog!
Mert a legtökéletesebb, legmegbizhatóbb és legolcsóbb
MOTORKERÉKPÁR.
Helyi képviselet: Tiszántuli Motorközpont Debrecen

TESTEDZÉS

Érdemes egy kicsit gondolkozni

Debrecen husvéti ünnepi fotball programmján. Az eddigiek szerint a Bocskay az Attilát látja vendégül Husvét másodnapján, mig az első napon nem lesz esemény. Olyan szegény a Bocskay által produkált programm, ami messze elmarad a régi jó amatőr világban az amatőr egyesületek által összeállitott bármilyen programm mellett is. Hiszen az Attilát őszintén szólva, már nagyon unhatják is és valószinüleg unják is már Debrecenben. Különösen unhatják akkor, amikor valami nagyobbat, jobbat és szebbet várt az amatőr fotballtól elhóditott közönség. Az amatőr egyesületek a legnagyobb tétlenségre vannak kárhoztatva, nem mernek belekezdeni semmibe sem, mert előre látható a nagy deficit. A közönség, amely tulajdonképen az amatőr futballon keresztül szerette meg a futballt, annyira közömbös és hálátlan, a magasabb célokért küzdő amatőr futballal szemben, hogy teljesen céltalanná teszi az amatőr futball minden megmozdulását. Ha nem lenne a KLASz. bajnokság, akkor ma már nem volna amatőr futballista Debrecenben, illetőleg az egész futball sportot csak az a 16 professzionista játékos képviselné, akik a Bocskay kötelékébe tartoznak. Pedig a sportnak nem lehet az a célja, hogy ritkitsa az aktiv sportolók seregét. A közönség tüntető részvétlensége pedig ezt fogja eredményezni. Ma már ha egy amatőr mérkőzésen husz fizető néző megjelenik, az már szenzáció. Annyira megy ez a teljes közöny, hogy a debreceni amatőr egyesületek legnagyobb részben vidéken játszák le mérkőzéseiket. Debrecenben csak akkor játszanak, ha az ellenfél is debreceni s akkor is kénytelenek délelőtt játszani, szinte elbujni az emberek szem elől, mert a Bocskay anyagi tekintetben a legnagyobb fölénnyel és részvétlenséggel „támogatja" az amatőr sportot, a közönség pedig, ha véletlenül egy Bocskay mérkőzés elé kerül egy rajongó, ideális sportemberekből álló két amatőr egyesület játéka, gunyos röhögéssel, bántó közönnyel nézik játékukat s mindketten elfelejtik azt, hogy ezek az amatőr egyesületek adták 60 százalékban annak a Bocskaynak is a játékosgárdáját, amelynek játékát megbabonázva, sokszor hisztérikus görcsök között szemlélik. Elfelejtik mind ketten azt, hogy már azért is támogatást érdemel az amatőr sport, hogy legalább látszólag módot adjanak ahhoz a megállapitáshoz, hogy megértéssel tudnak viseltetni a magasabb, ideális szempontokat maga elé tüző ember-sporttal szemben is. Pedig ha egy kicsit gondolkoznának rajta, könnyen rájöhetnének, hogy ez a legkevesebb, amit tehetnek azzal az amatőr futballal szemben, amelynek az ő üzletiességükkel ugy anyagiakban, mint pedig erkölcsileg ártottak, hogy megadják azt a minimális és igen könnyen megvalósitható támogatást, amiért az amatőrsport legnagyobb hálája kisérné ugy a profi sportot, mint a hálátlan hütlen közönséget.

Országos levente bajnoki mezei futóverseny Debrecencen

Magyarország sporttörténetének egyik legkimagaslóbb eseménye lesz április 28-án Debrecenben megtartandó Országos levente bajnoki futóverseny. Ily nagyszabásu verseny még nem zajlott le Magyarországon

INGYEN

Balzac művei

Rengeteg képpel illusztrálva.

Elhatároztuk, hogy ezeknek a szép és világhirü regényeknek nagy részét

INGYEN

adjuk, tehát mindazok, akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent feltüntetett cimre beküldik, ingyen kaphatják a kiadásunkban megjelenő **BALZAC MESTERMŰVEIT** teljes 32 kötetben, kb. 5—6000 oldal terjedelemben. — Kiadványainkat teljes forditásban *Ambrus Zoltán, Karinthy Frigyes, Lándor Tivadar, Schöpflin Aladár, Szini Gyula, Hevesi Sándor, Salgó Ernő, Sebestyén Károly* stb. stb. forditják, látják el bevezetéssel és rendezik sajtó alá.

Balzac a világirodalom egyik legkimagaslóbb jelensége, bölcselő, elemző, emberlátó és alkotó egyaránt. Mélyen járó elme és csodálatos művész, akinek müveiben az emberi lélek és az emberi társadalom nagy problémái, váléságai, hullámzásai tragédiává magasodnak, bárha ő páratlan szatirikus elméjével komédiáknak nevezi ezt a **halhatatlan mestermű sorozatot.** Balzac mesterművei szép nyomásban kitünő forditásban, a szokásos könyvalakban, **rengeteg illusztrációval jelennek meg és csak a hirdetés és csomagolásért kérünk kötetenként 36 fillérnyi megtérítést.** A szétküldés négykötetes sorozatonként, a tényleges portóköltség megtérítése ellenében tör énik, avagy portómentesen vehető át kiadóhivatalunkban abban a sorrendben, ahogy a megrendelések beérkeztek. — Kiadásunk a következő érdekfeszitő müveket foglalja magában:

Goriot apó, Grandet Eugénia, A harminc éves asszony, A Nucingen-ház, A kurtizánok tündöklése és nyomora, A szamárbőr, A házasság élettana, Betti néni, Pons bácsi, Chabert ezredes, Honorine, Vesztett illuziók, A gyámság, Az elhagyott asszony, Cadignan hercegnő titkai, Serrasine, Facine Cane, Üzletember, Akik tudtukon kivül komédiások.

Mindennemü pénzküldemény egyelőre mellőzendő.

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa

GUTENBERG

KÖNYVKIADÓVÁLLALAT

Budapest, IV., Váci nicca és Eskü-ut sarok (Eskü-ut 3.)

Telefon: Aut. 874-66, Aut. 882-72.

SZELVÉNY. 5

Alulirott **Balzac mesterműveit** illusztrált kiadásban a fenti feltételek szerint ingyen kivánja. — Átvételi elismerést és szállitási értesitést kérek.

Név: .....

Lakhely: ..... Posta: .....

Sziveskedjék a cimek az illető állam nyelvén közölni. — Feltétlenül jól olvasható aláirást kérünk.

Már most a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg a verseny iránt, az egész országban. A VI. kerületi testnevelési felügyelőség rendezi 12 albizottsággal a versenyt s a bizottságok lázasan dolgoznak e páratlan sportesemény sikere érdekében.

Értesülésünk szerint a külföld sportkörei is nagyban érdeklődnek e verseny iránt, mi nem is csoda, mert több *mint 3000 senior és junior levente fog küzdeni az 5—6, illetve 3—4 km.* távon a babérért. Ily nagyarányu tömegverseny még ngolország sporttörténetében is ritkán fordul elő.

Budapetti bevezetett ásványvizforrás (gyógy- és üditővíz) vidéki

főlerakatosokat

keres. Autó, vagy kocsi, lótulajdonosok előnyben. M gkereséseket „Üveg visért biztositék adandó" jeligével **Rudolf Messe** Budapest, IV. Váci u. 18. továbbit

BÉRBEADÁSI ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A város tulajdonát képező u. n. Nagyálomzug nevü mintegy 1104 holdas ingatlan folyó évi április hó 23-án délelőtt 9 órakor a Városháza tanácstermében nyilvános árverésen bérbe fog adatni. Az árverés vagylagosan hat és tizenkét évre kiséreltetik meg, éspedig a jelenleg meglevő épületekkel és még a folyó évben mintegy 103.000 pengő költséggel létesitendő épületekkel.

Az árverési feltételek a tanácsi II. gazdasági ügyosztálynál Városháza I. emelet 27. sz. megtekinthetők.

Debrecen, 1929. évi március hó 25.

Városi Tanács.

—

Ad. 15.055/1929. ált. szám.

HIRDETMÉNY.

A városi Tanács közhirré teszi, hogy a Luther-utca 9., 11., 13. és 15. számu, továbbá a Huszár Gál (Kónya) utca 5. és 7. számu házastelkeket árverés alapján örökáron eladja.

Az árverést **1929. évi április hó 9-ik napján délelőtt** 9 órakor a Városháza közgyülési termében tartják meg.

Az árverési feltételeket a gazdasági és erdészeti ügyosztálynál Városháza I. emelet 26. sz. szobában lehet megtekinteni.

Debrecen, 1929. évi március hó 25.

Városi Tanács.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur a tengerimoly elleni védekezés céljából elrendelte, hogy 1. a levágott tenger szárat (kórót) a lemorzsot csutkát, a tengeri tuskót, a száritva eltett csalamádét, a cirokszárat (cirokkórót) és a cirokszakállt **minden év május hó 15-éig** fel kell használni, vagy elvermelni, illetőleg száraz, jól elzárt helyen (padláson, pajtában, istállóban) tartva kell elhelyezni.

2. kerités, sövény, csőszkunyhó készitésére vagy tetőfedésre az 1928. évi tengerikórót vagy cirokszárat felhasználni nem szabad.

Aki e rendelkezések ellen vét, kihágási eljárás alá kerül s az elmulasztott munkát a hatóság az illető költségére végezteti el, a szabálytalanul elhelyezett készletét pedig megsemmisiti.

Debrecen, 1929 március hó 28.

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

H. Kiss József

tb. városi tanácsnok.

Terjessze a Hajdufőldet

1080/1929. szám.

Árlejtési felhivás

Hajduszovát község 25/1929. számu képviselőtestületi határozatával egy mélyfurási (ártézi) kut létesitését szándékolván, erre nyilvános árlejtést hirdet.

A furás a község belterületén munkaadó által kijelölendő és ponton készitendő előirányzott mélység 1000 méter, a befejező csőrakat külső átmérője $6^1/_4 = 159$ mm.

A kijelölt ponthoz a legközelebb eső mélyfurásu kutak Kaszás I. István tanyáján és a község belterületén „Deszkás oldal"-on vannak.

Ajánlatokat csakis az erre a célra szolgáló ürlapon lehet tenni, mert ettől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlati ürlapon az alkalmazandó csövek anyaga, külső és belső átmérője és kapcsolási módja pontosan megadandó.

Ajánlati ürlap, furási feltétel és szerződési minta a község elöljáróságánál dijtalanul kapható és megegyezik a m. kir. Népjóléti Minisztérium müszaki osztály által használtakkal.

Csakis oly vállalkozók ajánlata vétetik figyelembe, akik hivatásszerüen foglalkoznak a kutfurással.

Ajánlat tevők tartoznak bánatpénzül 300 pengő, vagy ilyen értékü és állami munkálatoknál óvadék képes értékpapirt letétbe helyezni. A letét nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok legkésőbb 1929. év április hó 28-áig a község elöljárósága cimére zárt boritékban: „Ajánlat Hajduszovát község mélyfurásu kutjának épitésére" cimzéssel küldendők, vagy adandók be, később, távirati uton érkezett, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok Hajduszovát községben 1929. év május hó 4-én 10 órakor fognak felbontatni. A felbontásnál az ajánlattevők, illetve meghatalmazottjaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a 83.000/1907. B. M. sz. „Közszállitási szabályrendelet" értelmében a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A község fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon fog választani, esetleg a furás létesitése tárgyában másként intézkedik.

Az elöljáróság.

Kelt Hajduszovát, 1929. március 24.

Tóth Albert sk. főjegyző. — *Nagy Lajos* sk. főbiró.

Tiszta és előzékeny kiszolgálást olcsón
Fekete Jenő fodrásznál talál.
Salétrom-utca 24. szám.

Patkány, egér, mezei egéirtó „RATINOL"!

Biztos hatásu irtószer, mely fertőzőbetegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra, emberre ártamatlan! Sváb, ruszni, hangya, csótányirtószerek napi árban utánvéttel szállitja **RATINOL laboratórium, Budapest, VII., Murányi-utca 36.**

Padlólakkok
magas fényü, legkiválóbb minőségben, legszebb szinekben, nagyon olcsón kapható:
STERN
festéküzletében,
Piac-utca 10. szám.
(Bikával szemben.)

Debrecen és környékének számottevő gazdái egyhangulag igazolják, hogy az eredeti amerikai
„John Deere"
négyzetes tengeri ültető
minden tekintetben felülmulhatatlan! Ujabban olyan felszereléssel érkezik a gyárból, hogy **dróttal és drótnélkül egyaránt tökéletesen vet!**
Kizárólagos képviselet és raktár:
Ráhmer Sándornál,
Debrecen, Piac-utca 43. szám.
Telefon 962.
Bächer és Melichar eke és vetőgépgyárak, traktoreszközök, — Johnston aratógépgyár és manillazsineg, — „Cormick" petróleumtraktor kizárólagos képviselete.
Olcsó árak! — Előzékeoy fizetési feltételek! — Kérjen árajánlatot!

Mosott
rongyot
vesz
a Hajduföld nyomdája
József kir. herceg-u. 16.

Kétéves iskolázott akácesemete
ezrenként 20-tól 24 pengőig, 1 éves magról szedett akáccsemete ezrenként 7-től 16 pengőig, 1 éves gleditsia csemete ezrenként 6-tól 10 pengőig kapható
Dobos faiskolában
Kemecsén, (Szabolcs megye)
Faiskola. Alapitva 1888 évben.

Bagi és Társa Gépgyára és Hengermalma Kaba.
Telefon: 5. Sürgönycim: Bagi Kaba. Alapitva: 1897

Szállit mindenféle **gazdasági gépeket,** javitott rendszerü **kapáló ekéi** a legelterjedtebbek. Legujabb szerkezetü **szántó-vető gépjei** különösen kisbirtokosoknak nélkülözhetetlen, amennyiben egyidőben **szánt és sorba vet.** Ezen kivül átalakit magánjárókat, készit géplakatos, vasesztergályos, rézöntő, kazán és autogénhegesztő munkákat, **malomhengerek csiszolását és rovátkolását.**
Kutfurási vállalata teljes szavatossággal készit uj ártézi kutakat, bármely mélységre, végez próbafurásokat és elapadt ártézi kutak rendbehozását.
Kühne Gépgyár és a Vacuum Oil Campány olajgyár bizományi raktára.

MINDENT
nem tehetünk a kirakatokba, de az alábbiakban közöljük rendkivül olcsó, tájékoztató árainkat

Saját készitésü koverko felöltő P 68-tól
Mindennapi viselésre tartós szövet öltöny . . . . . P 36-tól
Sötétkék kamgarn öltöny . . P 45-től
Férfi sport öltöny rövid vagy hosszu nadrággal . . . . P 44-től
Férfi sport nadrág . . . . . P 13-tól
14—16 éves fiuknak való öltöny P 32-től
8—10 éves fiuknak való ruha P 14-től

Cégünk csak valóságot hirdet, tessék erről vételkényszer nélkül meggyőződni!

Cégünket kérjük nem összetéveszteni! Férfi fiuruha nagyáruházunk a

Bika-szálló
épületében van.

Magyar Ruhaipar
Debrecen legnagyobb férfi, fiuruha áruháza

HIRDETMÉNYEK.

268023/1929. X. szám.

Magyar királyi Belügyminiszter
A m. kir. Belügyminiszter 268023. B. M. számu hirdetménye.

Felhivás a Szerb-Horváth-Szlovén-Királyság területén lévő gyámpénztárakkal, valamint a magyar S. H. S. állami határ által területükben megosztott magyarországi gyámpénztárakkal szemben fennálló letét és készpénz követelések bejelentésére.

A gyámpénztárakkal kapcsolatos kérdések, valamint a gyámságra és gondnokságra vonatkozó egyes kérdések rendezése tárgyában a Szerb-Horváth-Szlovén Királysággal kötött és a 4710/1928. M. E. számu kormányrendelettel kihirdetett egyezmény 1928. évi november hó 4 napján életbe lépett. Az egyezmény a Budapeti Közlöny 1928. évi október hó 31-én megjelent 249. számában és a Belügyi Közlöny 1928. évi november hó 11-én megjelent 48. számában közöltetett.

1. Az egyezmény I. fejezete értelmében a Szerb-Horváth-Szlovén Királyság kiszolgáltatja a gyámhatóságai által letétként kezelt azokat az értékeket (letétileg kezelt készpénzt, pénzintézeti betétkönyveket, értékpapirokat, államadósági cimleteket, drágaságokat stb.) amelyek magyar állampolgárságu kiskoruakat, vagy gondnokoltakat avagy időközben önjoguakká vált illetőleg gondnokság alól felszabadult személyeket illetnek.

2. Az egyezmény II. fejezete értelmében a magyar állampolgárságu kiskoruaknak (gondnokoltaknak) és időközben önjoguakká vált (gondnokság alól felszabadult) személyeknek az S. H. S. Királyság területén fekvő gyámpénztárakkal szemben fennálló és 1919. évi január hó 15-ét megelőző időben keletkezett készpénz követeléseit a m. kir. kormány egyenliti ki belső jogszabályai szerint, mig az 1919. évi január hó 15-ét követő időben keletkezett készpénzkövetelések kiegyenlitése azt az S. H. S. fenhatóság alá került gyámpénztárt terheli, amellyel szemben a követelések még ezidőszerint is fenállanak.

3. A gyámpénztárakban kezelt letétek kiszolgáltatására, valamint a gyámpénztárakkal szemben fennálló készpénzkövetelések kiegyenlitésére vonatkozó rendelkezéseket az egyezmény értelmében már megalakult vegyes bizottság hajtja végre, amely bizottságnak a letétek, valamint készpénzek tulajdonosait az egyezmény rendelkezései szerint, az illető gyámpénztár főkönyvében (az árvaszéki iratokban) utoljára feltüntetett lakóhelyük alapján kell magyar, illetőleg szerb-horvát-szlovén állampolgároknak minősitenie.

4. Az előző pontokra foglaltakra tekintettel felhivom tehát mindazoknak a magyar honos kiskoruaknak és gondnokoltaknak törvényes képviselőit, valamint az időközben önjoguakká vált illetőleg gondokság alól felszabadult magyar honos személyeket, akiknek akár letétként kezelt értékeik vannak az S. H. S. Királyság fennhatósága alá került területen müködő gyámpéntárak őrizetében, akár pedig készpénzkövetelésük van ilyen gyámpénztárakkal szemben, hogy saját jól felfogott érdekükben jelentsék be, a letétük kiszolgáltatására, avagy a készpénzkövetelésük kiegyenlitésére irányuló igényüket.

Ezt az igénybejelentést azoknak a magyar állampolgároknak is érdekükben áll megtenni, akiknek vagyonát (készpénz letéti értékeit) valamely magyarországi (különösen Vas, Zala, Baranya és Csongrád vármegyei) gyámpénztár kezeli ugyan, azonban lakóhelyük gyanánt a gyámpénztárnál (árvaszéknél) olyan község van nyilvántartva, amely az S. H. S. Királyság fennhatósága alá jutott.

5. A bejelentést bélyegmentes beadványban akár a bejelentő lakóhely szerint illetékes községi elöljáróságnál (thjf. és rend. tan. városokban a polgármester, Budapesten a kerületi elöljáróságnál) akár a bejelentő lakóhelye szerint illetékes árvaszéknél, vagy pedig közvetlenül a m. kir. Belügyminisztériumban *legkésőbb 1929. évi április hó 30-ig* kell előterjeszteni.

A bejelentés elmulasztása esetén az igényjogosult személyek értékei az S. H. S. gyámpénztárak kezelésében maradnak, illetőleg az S. H. S. kormány rendelkezésére fognak bocsájtatni és az értékek későbbi igénylés alapján előreláthatólag csak hosszabb ideig tartó eljárás után lesznek visszaszerezhetők.

6. A bejelentőnek a magyar állampolgárságot megfelelő okmánnyal kell igazonia. Ha iyen okirata nem volna, beadványában leszármazási és illetőségi viszonyait (esetleges optálását) részletesen meg kell jelölnie. A bejelentésben lehetőleg pontosan fel kell tüntetni azt a gyámpénztárat, amely a bejelentőnek értékeit kezeli és azt az időpontot is, amikor a kiadatni kért és lehetőleg véglegesen megjelölt letéti értékek (pénzintézeti betétkönyv, értékpapir, államadóssági cimlet, drágaság) a gyámpénztár kezelésébe kerültek. Hasonlóképen lehetőleg pontosan be kell jelenteni a készpénzköveteléseknek eredetére, összegére és a gyámpénztár kezelésébe történt beutalási időpontjára vonatkozó adatokat is.

A bejelentés érdemleges elintézését megkönnyitené, ha a bejelentő az igényére vonatkozó árvaszéki határozatot csatolná beadványához.

7. Tájékoztatásul közlöm, hogy a trianoni békeszerződés következtében a következő **gyámpénztárak** kerültek a S. H. H. Királyság fennhatósága alá:

a) Vármegyei gyámpénztárak:

1. Bács-Bodrog vármegye gyámpénztára (Zombor).
2. Torontál vármegye gyámpénztára (Nagybecskerek).

b) Tjf. városi gyámpénztárak:

1. Pancsova, 2. Szabadka, 3. Ujvidék, 4. Versec, 5. Zombor.

c) Rendezett tanácsu városok gyámpénztárai:

1. Magyar-Kanizsa, 2. Nagybecskerek, 3. Nagykikinda, 4. Zenta.

d) Önálló községi gyámpénztárak Bács-Bodrog vármegyében:

1. Apatin, 2. Dunacseh, 3. Militics, 4. Palánka, 5. Paripás, 6. Szeghegy, 7. Szépliget, 8. Szilberek 9. Torzsa, 10. Ujfuttak, 11. Ujszivácz, 12. Ujverbász, 13. Veprőd.

e) Torontál vármegyében:

1. Alsóelemér, 2. Ernőháza, 3. Ferenchalom, 4. Kistószeg, 5. Nagytószeg, 6. Nákófalva, 7. Párdány, 8. Száresa, 9. Torontálalmás, 10. Torontálszécsány.

Budapest, 1929. március hó 23.

Dr. Scitovszky Béla
m. kir belügyminiszter.

A másolat hiteléül:
Debrecen, 1929. március hó 30.

Tőkés Lajos
eln. irodatiszt.

Ügyes
kifutó fiut
felvesz
a kiadóhivatal,
József kir. herceg-u. 16.

Gondolt-e már arra ?
hogy milyen ruhát vagy felöltőt vásárol a tavaszra saját részére, vagy családjának. Megmenekülhet a ruha vásárlás gondjaitól, ha nem sajnálja a fáradtságát és felkeresia
Hajdusági
férfiruhaáruházat, hol jó izléséhez és kevés pénzéhez már kifogástalan jószabásu gyapjuszövetből elkészitett ruhát olcsón vásárolhat
Hajdusági ruhaüzlet
Piac-utca 67. sz.
(A Vármegyeházával szemben.)

Herélt eladása

A helybeli lóvásártéren 1929 április hó 2-án délelőtt 10 órakor egy 5 éves herélt lovat elárverezek.

Debreceni méntelepparanksnokság.

Bérbeadási árverési hirdetmény

A város tulajdonát képező u. n. Nagyalomzug nevü mintegy 1104 holdas ingatlan f. évi április hó 3-án délelőtt 9 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Az árverés vagylagosan hat és tizenkét évre kiséreltetik meg, éspedig a jelenleg meglévő épületekkel és még a f. évben mintegy 103,000 P költséggel létesitendő épületekkel.

Az árverési feltételek a tanácsi II. gazdasági ügyosztálynál városháza I. em., 27. szoba alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1929. évi március hó 23. n.

Városi Tanács.

6996 - 929 II.

Hirdetmény

Eladó városi házastelkek.

A városi Tanács közhirré teszi, hogy a Luther-utca 9., 11., 13. és 15. számu, továbbá a Huszár-Gál (Kónya) utca 5. és 7. számu házastelkeket nyilvános árverés alapján örök áron eladja.

Az ázverést 1929 április hó 9. napján délelőtt 9 órakor a Városháza közgyülési termében tartják meg.

Az árverési feltételeket a gazdasági és erdészeti ügyosztálynál, Városháza I. emelet, 26. számu szobában lehet megtekinteni.

Debrecen, 1929. évi március hó 18-án.

Városi Tanács

27929/1928. II.
8485/1929. II.

Hirdetmény.

A városi Tanács a Kónyai szőlőtelep 1924, 1925, 1926, 1927, 1928. évi terméséből még meglevő borokat melyek jelenleg a városi szeszüzlet pincéjében vannak, ott a városgazda utján megtekinthetők és belőlük minta vehető, — a folyó évi április hó 12 én délelőtt 9 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árverésen értékesiti. Értékesités alá kerünek a különböző fajta borok külön-külön — és pedig :

1924. évi Rizling 414 liter 12.2 maligánfoku.
1925. évi Rizling 592 liter 11 maligánfoku.
1925. évi Kövidinka 1790 liter 10 malfánfoku.
1925 évi Ezerjó 1760 liter 11 maligánfoku
1925. évi Erdei 2835 liter 9.6 maligánfoku.
1925. évi Kadarka 3390 liter 9.8 maligánfoku.
1926. évi Vegyes 1230 liter 11.6 maligánfoku.
1027. évi Vegyes 1801 liter 9.5 maligánfoku.
1928. évi Kövidinka 681 liter 9.5 maligánfoku.
1928. évi Ezerjó 550 liter 10,8 maligánfoku.
1928. évi Erdei 300 liter 8 8 maligánfoku.
1928. évi Vegyes 1240 liter 9.9 maligánfoku.

Az árverési feltételek a tanácsi gazdasági ügyosztálynál megtekinthetők.

Debrecen, 1929 március 28.

A városi tanács.

Nyiregyházán a „Tiszavidéket" olvasse.

A debreceni kir. törvényszék.

P. 2216/1929.

Hirdetmény

Dr. Zakariás János kir. közjegyzőhelyettest a debreceni kir. közjegyzői kamara f. évi március hó 20. napján 349/1929 kjk. számu végzésével dr. Szilágyi Elek püspökladányi kir. közjegyző helyetteséül rendelte ki.

Nevezett helyettesi müködését 1929 évi március hó 26. napján megkezdte s közjegyzői helyettesi esküjét ugyanakkor letette.

Debrecen, 1929. évi március hó 26 napján.

Almássy László sk. kir. törvényszéki tanácselnök.

A kiadmány hiteléül
Görgey
igazgató.

Felvidéki magyar ember a „Magyar Jövőt" olvassa.

Hirdetmény

Értesitem a város közönségét, közelebbről a targoncásokat és háti munkásokat, hogy 8 hordár rendszám van üresedésben, amelyre pályázhatnak 1929 április hó 30-ig. A kérvényeket az I.-ső foku iparhatósághoz, Kossuth-utca 20. földszint 39. szám alatt kell beadni.

A kérvényhez mellékelni kell a születési bizonyitványt, valamint az erkölcsi bizonyitványt. A kérvény 2 pengős okmány bélyeggel látandó el és ipardij cimén a házipénztárba 10 pengő 40 fillér lesz befizetendő.

Erről a háti munkásokat és targoncásokat azzal értesitem, hogy a hordár létszám teljes betöltése esetén eddigi engedélyük vissza fog vonatni.

Debrecen, 1929. március hó 28.

H. Kiss sk.
tb. városi tanácsnok,
mint I-ső foku iparhatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 30 fillér és egyszerre három reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betükkel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre felvilágositást a 3—48. telefonszám ad.

LEVELEZÉS

„Hivatalnokné", „Szeretném, ha szeretnének", „Iparos', „Az élet komoly, Állandó, Földbirtokos, Jó munkaerő, Fajbaromfi, Béla, Elevátor, Merkur, Ritka alkalom jeligékre levelek vannak a kiadóban.

Házasulandók,
férjhezmenendők forduljanak bizalommal Ügynökséghez, Batthyány 13., az udvarban. Állandóan több jó parti előjegyezve férfiak és nők részére. 5430

25 éves
független uriasszony, magas, fess urifiu érdeknélküli ismeretségét keresi „Sétapartner" jeligére a kiadóba. Névtelen, céltalan. 579

KIADÓ LAKÁS

Kiadó
Batthyányi utca 5. szám alatt irodának, rendelőnek alkalmas kis előszobából nyiló két szoba butorozva vagy butorozatlan. 585

Két
utcai szoba irodának, rendelőnek, salonnak kiadó május 1-re. Batthyányi utca 13., emelet. 575

Különbejáratu
butorozott tiszta szoba, előszobával vagy konyhával kiadó. Péterfia 14. 588

Kiadó
modern egy szobás, mellékhelyiséggel lakás. Vénkert, Domokos u. 16. 582

Kiadó
május 1-re 2 szoba, mellékhelyiséggel. Agárdi utca 9. 583

Kiadó
két és három szobás, komfortos lakás. Timár u. 52. 606

Kiadó
villamos megálló mellett 1 szobás lakás, előszoba, zárt verendás, azonnal beköltözhető. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 2246

Építtetők
ócska, de igen jó fedéllemez eladó. Diószegi ut 20-b 2210

Olcsón
eladók 19 lóerős 220 voltos, 5.5 lóerős és 3.9 lóerős 110 voltos motorok. 10 m³-os álló kazán, nagyobb worthington szivattyu. Erdős főmérnök, Simonffy utca 32. Telefon 12—64. 2215

Részvény
Debreceni Első Takarékpénztár 13 drb darabonkint 80 pengőért eladó 651. telefonszám alatt. 595

Angol
és török fajgalamb eladó. Homok utca 136. 591

Teleki utca
35. számu sarokház magánlakással, istállóval, nagy udvarral eladó. 590

Lakást
istállóval, konyhakerttel, esetleg város alatt azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 580

Kiadó
a nagyerdői egyetem közelében Komlóssy ut 43. szám alatt egy három szoba és mellékhelyiségekből álló épület. 586

Állandó
lakásra alkalmas, kényelmes, alápincézett nyaraló, szőlővel, gyümölcsössel a Bocskay-kertben eladó. — Király utca 5., házmester. 578

2 utcai
szobás lakás Ajtó utcán kiadó. Miklós utca 7. 2204

Lakás
kiadó magános nőnek, esetleg két fiatalembernek. Kinizsi-utca 32. 2126

Magános,
csendes, rendes, tiszta lakó keres egy szoba, konyha, fáskamarás lakást, melyben a vizvezeték és clozett a lakásban van. Pincze padlás, mosókonyha nem használtatik. Cim a kiadóban. 2147

Auto.
Harmincegy és elsején nem találkozhatunk. Következő napok bármelyikén igen. — Közölje velem, mit határozott. Gyötrő türelmetlenséggel várom. 5413

Szép,
világos parkettes utcai 2 szoba rendelőnek, irodának vagy fiata ha aspárnak kiadó. Cim Hatvan-utca 37. jobbra. 5377

Kiadó
villamos megálló mellett 1 szobás lakás, előszoba, zárt verendás, azonnal beköltözhető. Értekezhetni: Gazdák Bankja, Kossuth-utca 2156

Kiadó!
Utcai butorozott szoba kiadó. József kir. herceg utca 44. Mandel. 542

Különbejáratu
utcai butorozott szoba 2 egyénnek is kiadó. Kigyó-utca 30. 2119

Utcai
három szoba kiadó, irodának, rendelőnek vagy lakásnak. Varga-utca 9. 2118

Kiadó
különbejáratu utcai butorozott szoba, előszobával, esetleg ellátással. Rákóczi-utca 24/b. 2146

Törvényszéknél
három szobás, egyszobás lakások májusra kiadók. — Werbőczi utca 8. 2190

Kiadó
villamos megálló mellett 1 szobás lakás, előszoba, zárt verendás, azonnal beköltözhető. Gazdák Bankja, Kossuth utca. 2138

Két
tágas szoba irodának, műhelynek, esetleg pincekonyhával lakásnak azonnal kiadó. Szent Anna 29. 2200

Kiadó
két szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló lakás május 1-re. Hatvan utca 46, keresztépület. Dr. Leveles. 2186

Plac utca
56. szám alatt műhely és kerthelyiség kiadó. Értekezés Csáthynál, Deák Ferenc 9. 5419

Kiadó
május elsejétől két utcai szoba. Piac 38., első emelet. Bechert. 5434

Régi
zongora olcsón eladó. Lorántffy 25. 2217

Egy
udvarra nyiló nagy szoba külön konyhával április elsejére kiadó. Nyomtató u. 2. sz. 5416

Hentesüzlet
berendezéssel kiadó. Homok u. 28. 5451

Hajduszoboszlón
eladó vagy kiadó pékség lakással, esetleg társ leszek. Tóth Sándor kereskedő, Kálvintér. 5473

Műhely,
szép, nagy helyiség kiadó. Péterfia utca 9., udvarban. 5465

Darabos
utca 17. szám alatt egy udvarra nyiló szoba műhelynek vagy lakásnak bérbeadó. 5468

Villa
négy és három szobás lakással Nagyerdő alatt, közbejött okok miatt eladó. — Sipos épitészmérnök, Csapó 23. Telefon. 2219

Kiadó
egy szoba, konyha, Bozzai-telep, Dévai utca 11. 2174

Május
1-re szoba, konyhás lakás kiadó. Késes u. 46. 2223

4 szobás,
fürdőszobás lakás május 1-re kiadó. Péterfia 17. 603

ÜZLETEK

Fodrászüzlet
főhelyen, elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban. 5420

Szálloda,
vendéglő, kávéház, penziónak kiadó. Hajduszoboszlói gyógyfürdő előtt. Értekezni Rákóczi ut 5., Hajduszoboszlón. 563

Nagy
kert lerakatnak és műhely kiadó. Piac-utca 56. Értekezés dr Csáthynál, Deák Ferenc-utca 9. 571

Megbizható
felest keresek Homokkerti szőllőm és gyümölcsös kezelésére. Ispotály u. 13. 9101

Főtéri
férfi szabó üzlethelyiség felszereléssel azonnali átvételre eladó. nemes Deseő László, Kossuth 16. 2145

Egy
hentesüzlet berendezés eladó. Cim a kiadóban. 2122

Utcai
lejáratu pincehelyiség műhely, raktár céljára Csapó u. 56. sz. alatt kiadó. Értekezni dr. Miklós, Hunyadi u. 10. 5402

Üzlethelyiség
Csapó utca 56. sz. alatt kiadó. Értekezni dr. Miklós, Hunyadi u. 10. 5401

Műhely-
és raktárhelyiségek azonnal kiadók. Rákóczi 12. 2086

Hentesüzletnek
helyiség azonnal kiadó. — Klór. Gyár u. 4. Telefon: 6—30. 5308

Nyirábrány
községben egy jó forgalmas fűszerüzlet lakással és hentesüzlettel sürgősen kiadó. Családi okok végett. Cim Boros Györgyné, Nyirábrány. 5302

KERESLET

Megvételre
keresek 8 vagy 10 lóerős motort. Keszler Jakab, — Nyirábrány. 5417

Summás
vagy szakmányos szőlőmunkás kerestetik város alatt levő négy hold szőlőhöz. Jelentkezhetnek Gazdák Bankja, Kossuth utca, színházzal szemben. 2160

Pénzestárs
kerestetik nagy vevőkörrel rendelkező kalapszalonhoz. Cim a kiadóban. 5406

Üzlethelyiség
hentes- vagy füszerüzletnek lakással azonnalra kiadó, Kishegyesi ut 17. 5453

Üzlethelyiség
hentes- vagy füszerüzletnek lakással azonnalra kiadó. Kishegyesi ut 17. sz. 5469

Salétrom
u. 18., 1/6 m. üzlethelyiség azonnal kiadó. 2208

Kiadó
április 1-re Árpádtér és Homok utca sarkán egész ház üzlethelyiség és lakással. Értekezni délutáni órákban Kemény ügyvédi iroda, Piac 34. 2209

Üzletnek
vagy műhelynek 2 utcai helyiség kiadó. Hatvan utca 4/b. 573

Műhelynek,
raktárnak, nagy helyiség istállóval kiadó. Károly Ferenc József ut 46. 574

BÉRBEADÓ
Hajduszoboszló piacterén eddig gyógyszertár céljára bérelt üzlethelyiség f. évi május 1-től. Felvilágositást Végh Lajos tulajdonos ad. 600

Keresek
egy 80/160-as ki-benyiló ablakot. Zsuzsa, Árpádtér 39. 565

Jókarban
levő gyermekkocsit keresek megvételre. Fischer, Csapó utca 23. 2182

Feles
kertészt keresek. Széchenyi ut 29. szám. 2197

ELHELYEZKEDÉS

Mindenes
főzőnő hosszu bizonyitványokkal felvétetik. Miklós utca 42. 5447

Bejárónőt
keresek. Jelentkezés: Kovald vegytisztitógyár debreceni fiókjánál, délutáni órákban. Simonffy utca 7. 5460

Ügyes
akviziciós tisztviselőket alkalmaz havi 100.— fix-szel és jutalékkal. Irásbeli ajánlatok eddigi müködés megjelölésével „Állandó munka" jeligére a Független Ujság kiadóhivatalához. 5463

Ügyes,
megbizható kifutót felvesz: Hazai Likörgyár, Szálkai utca 5. 5457

Fejéshez
is értő mindenes főzőnőt keresünk. Cim Szent Anna utca 53. 2196

Erős fiu
fizetéssel szerelő tanulónak felvétetik. Osváth, Csapó u. 95. 5399

Szakácsnő,
önálló főző, április elsejére felvétetik. Jelentkezés: 9—10 órakor Nemzetőr u. 6. Internátus. 5421

Ügyes
varróleányt és tanulóleányokat azonnal felvesz Miklós Piri, Csapó u. 36. 5423

Negyven éves
özvegy elmenne asszony házvezetőnőnek idősebb urhoz vagy urnőhöz, esetleg gyermek mellé helyben vagy vidékre. — Levelet „Megbizható" jeligére kérem.

Egy
fiatal jó munkás borbélysegéd felvétetik állandónak, Auschnitt, Homokkert.

Házmesternek
fiatal házaspár felvétetik azonal. Varga-utca 7. 872

Majoros
cseléd családos, kinek 10—12 éves gyerekei vannak, kerestetik, Gazdák Bankja Kossuth-utca, színházzal szemben. 2159

Asztalos

Intelligens
egyének, urak és hölgyek járkálással egybekötött irásbeli munkálatok végzéséhez 3—5 pengő napidijjal felvétetnek. — Ajánlatok „Megbizható" jeligére e lap kiadójába nyujtandók. 5393

Kliutóflut,
15—16 éveset felvesz Molnár Lipót szőnyeg- és kézimunkaüzlet, Piac utca 40. 5394

Fodrász segéd
felvétetik Dapsynál. Piac utca 31. 2157

Keresek
IV. polg. leányomhoz tanerőt, aki magánuton vizsgára előkészitse. Cim a kiadóban. 2208

Házmester
felvétetik Péterfia u. 17. 604

Házmesternek
fiatal házaspár azonnal felvétetik. Varga u. 7. 2207

tanuló felvétetik Bálint Lajosnál, Rákóczi u. 13. 5442

Intelligente
Wirre wunscht in Korespondenz Zu treten mit absolut intelligenter Herrn. Chifre Una Cum Uno. Blatt Független Ujság. 5433

Asztalos
tanoncokat fizetéssel vagy ellátásra felveszek épületmunka raktáron. Reszegi, Nyulasbarak. 9100

Jobb leány,
ki takaritásban segit, felvétetik gyermek mellé. Ferenc József ut 68., első emelet, keresztépület. 657

Kóser borok
kezeléséhez munkások felvétetnek. Reichmann, Széchenyi utca 22. 5422

Gyakorlott
ügyes kiszolgáló kisasszony cukrászdába felvétetik. — Hatvan utca 11. 652

Tanulót
fizetéssel vagy bentkosztra felveszek. Ottó Mihály vasbutorkészitő, Rákóczi 13. 2123

Fiatal
mindenes leányt felveszek kis lakáshoz. Fischer, — Csapó utca 23. 2142

Szántást,
vetést vállalok. Széchényi ut 14. 2144

Házvezetőnőnek
önálló háztartás vezetésre ajánlkozom, összházi teendőkben perfekt, üzlethez is értek, söntés, Büffé kezelés, baromfitenyésztést is ért. Iskola u. 8. M-né. 2159

Tanulóleányt
felvesz a Bözsi kalapszalon, Széchenyi-utca 3. 5361-c

Lelkiismeretes,
tiszta, rendes mindenes főzőnőt felveszek. Brück, Thaly Kálmán-utca 12. 5350-c

Géplakatos
tanulót felveszek, cséplőgarniturát megvételre keresek. Arany János u. 37. 5332

IRODISTANŐ,
perfekt gyorsiró és gépiró felvétetik. **KONTSEK GÉZA** k. r. t.

Gyakornokok
havi 60—100 pengő fizetéssel irodai belső és **külső** munkálatok végzésére, — egyelőre próbaidőre felvétetnek. Ajánlatok „Állandó" jeligére e lap kiadójába küldendők. 5395

Mindenes
főzőnőt felveszek. Brück, Thaly Kálmán u. 12. 5350

Mindenes
bejárónőt elsejére felveszek Csapó utca 19., udvarban közvetlen balra.

Kaucióképes
szorgalmas megbizható férfi keres pénzbeszedői, raktárnoki, felügyelői vagy más bizalmas állást. Cim a kiadóban. 2168

Gyermek
mellé mindenes árva leányt keresek május 1-re. Előtvös u. 85. sz., keresztépület. 5431

AJÁNLAT

20 fillér
1 darab vajazott, körözöttes liptói turós, 30 fillér sonkás, vajas, zsemle, 30 fillér tormás virstli, sonka, felvágottak, sajtok, csemegék frissen. Nagy Endrénél, Miklós utca 29. 656

Édes bor
literje 80 fillér, Hajnal-utca 27., keresztépület. 2166

Törlesztéses
és váltókölcsönt föld és építkezésekre, házignatlanokra legolcsóbban folyósit Bleuer Imre bankháza, Piac-utca 77., kapubejárattal szemben. 562

Poloskairtást
ciángázzal és szabadalmazott szerrel felelősséggel vállalok. Poloskaszer és patkányszer kapható. 8-41. telefont tessék hivni. Kossuth utca 47. Nánásy. 5389

Kvártély
kapható külön szobában. — Simonffy u. 42., — utolsóelőtti ajtó. 5462

Kvártélyost
teljes ellátással felveszek. Kovácsné, Honvéd utca 9. 649

Legolcsóbb
tüzelőanyag, szagtalan kő- és salakmentes **Berentei szén,** mely a borsodi szenek között legjobb házi tüzelésre. Kapható Gabányi Sándor utóda cégnél házhoz szállitva is. Csapó-utca 28., telefon 4—49.

Fajborok
saját termésü édes magasfoku ó és uj literenként is napi áron. Arany János utca 30. Rázsó Gyula utca 2. délután 3—6-ig mindennap.

1 liter
uj bor, jó, kihordásra 90 f., 1 pohár porter sör 40 f. Sebestyénné, Széchényi 54. 2161

5—6—7 hl-es
prima hordókat cserélnék 20—30 hl-es szintén prima ászok hordókért. Cim a kiadóban. 410

Házépitéshez
kölcsönöket legelőnyösebben folyósitunk. Debreceni Bankház, Miklós u. 7. 1861

Bérautó,
kényelmes, üzembiztos, olcsón megrendelhető. Balázs Piac 89. Telefon 143. 5297

Hordós
káposzta, vizes ugorka kapható. Simonffy utca 5. és Csapó u. 19. Koruhaus. 5249

Börkeztyük
kizárólag saját gyártmányuk, legolcsóbb árban szerezhetők be: Női glassé keztyük párja 7.— pengő. Női nappa keztyük párja 8.— P. Női nappa keztyük, csattos, párja 9.— P. Női mosó keztyük párja 8.— P. Női divat keztyü párja 8.50—10.— P. Női valódi őzbőrkeztyü párja 10.50 P. Férfi glassé keztyü párja 8.— P. Férfi nappa keztyü párja 9.— P. Férfi nappa keztyü, csattos, párja 10.— P. Férfi mosóbőr keztyü párja 10.— P. Férfi valódi szarvasbőr keztyü párja 12.— P. Autó, hajtó és lovagló keztyüket mérték után vállalok. Kossuth 58., keresztépület. 487

Takaréktüzhelyek
legegyszerübbtől legdiszesebbig nagyobb majolikások is kaphatók. Kandia 15. 2134

Fodor Lili
kalapszalonjában, Piac u. 58., legszebb modellek 12 pengőtől. 5396

Kölcsönöket
folyósit házakra, földekre. Betétekre magas kamatot ad Gazdák Bankja, Kossuth és Batthyányi utca sarok. 2158

Bor,
saját termésü, jó minőségü, ó 1 P 10, uj 80 fillérért kapható Engel Sándornénál, Gönczy u. 3. sz. 5436

Husvéti
olcsó borárak: vámospércsi rizling —.80, létai 1.—, badacsonyi rizling ó 1.40, tokaj muskotály ó 1.60, homoki fajborok, ó 1.20, édes csemegebor 2.80. Kigyó utca 12. sz., volt Madayféle vendéglő. 5435

Divatkalapok
8 pengőtől, ingek 6 pengőtől és gyönyörü nyakkendő ujdonságok P 1.50-től. — Arany Bika divatház, főbejárat mellett. 5412

Saját termésü
sestakerti bor literenként 90 fillérért kapható Péntek-nénél, Kigyó utca 43.

Borotválás
20, hajvágás 30, fazonra, speciál babi és bubi hajvágás 40. Elsőrendü munkaerő. Miklós utca 53. 2163

Alkalmi
vételhez társat keresek — 1000 pengővel magas jutalék mellett. Értékes ebédlő és háló eladó. Bővebbet: Széchenyi utca 6. Kleinnál. 5443

Teanisz
rakettek hurozása, javitása szakszerüen Tanczer hangszerkészitnél, Batthány-u 6. szám. 5358-a

Galléritisztitás
tükörfénnyel 8 fillérért — Libánd-nál, Péterfia utca 4. szám. 253

Ingeket,
férfi és nőit és mindenuemü fehérneműt, ágyhuzatokat mérték után készitek és javitást is vállalok. 50 fillértől feljebb, ingek 80 fillértől 2 pengőig Belényesyné Darabos u 53 negyedik ajtó

Fehérneműt
és endlizést szépen, olcsón készit „Vénusz" kézimunka üzem, Kossuth 4. 2131

Ha szeret
uriháznál étkezni — izleteset és olcsón, — cimem a Debreceni Ujság kiadóhivatalában megtudhatja. 2153

Paplangomb
minden szinben Barcza paszománynál jutányosan kapható. Vár utca 2. 2125

ELADÁS

Székek
eladók, márványasztalok, páholyok, billiárdasztalok, kártyaasztalok. Hatvan utca 22. 568

Ekék eladók,
egyes és kettős ekék, kapák, vetőgép, ócska szekerek, ökörjárom, lószerszámok és más gazdasági eszközök eladók. Hatvan utca 22. 569

Kerti tóca
és 6 drb faülésü vaslábu széket megvételre keresek. Apafi utca 20.

Butorok
jó állapotban eladók. József kir. herceg utca 35., földszint. 5317

Piros-tarka tenyészbika
(magasvérü szimentáli) 28 hónapos, igen szépen fejlett, **eladó.** Cim: Klobusitzky Géza gazdasága. — Monostorpályi, Bihar megye. 597

Kertiszékek,
székek, asztalok, padok, — vaságyak, mosdók, sodronyágybetétek, álló ruhafogasok stb. olcsón készülnek Ottó vasbutor készitőnél, Rákóczi 13. 2124

Éneklő
kanári madarakat olcsón eladok. Timár u. 22. 2149

Vámospércsi
fajbor eladó kicsibe, nagyban napi áron. Csokonai 13. 2106

Autó
modern, 4 személyes, csukott, kevés benzin-, olajfogyasztásu üzemképes. — Jutányos áron eladó. Hatvan utca 68. 2140

Mercedes
autó hat személyes, kifogástalan állapotban eladó. Megtekinthető csütörtök délig Király utca 9. 2141

Eladó
hétlégkörös dobgolyós vasrámás magyar gazdasági cséplőpár egyenként is. — Vargakert, K. Tóth u. 10. Szabó. 2125

Eladó
kétszáz liter 5 éves bor kisebb mennyiségben is. — Hadházi ut 13. 2127

Bor
saját termésü 25 litertől kapható Markbeitnál, Rakovszky 4. 2148

Férfi
fekete átmeneti kabát, közép alakra, cipők, kalapok eladók. Arany János utca 63. 5441

Mercedes
autó 6 személyes, igen erős, kifogástalan állapotban eladó. Megtekinthető Király utca 9., csütörtök délig. 5418

Eladó
sörárpa vetőmagnak. Széchényi ut 14. 2143

Eladó
200 darab virágcserép, egy és fél lóerős villanymotor dupla működésü szivattyuval. Értekezni Rákóczi utca 7. sz., házmester. 2108

Egy
idősebb jobb porosz-német nő, ki jól főz, szépen varr, szállodába, klinikára vagy uradalomba mint házvezetőnő ajánlkozik április másodikára. Cim: Arany János utca 9., I. ajtó. 5459

Meszet
hófehéret és mindenféle épitési anyagokat **FAKSz**-utalványokra is kedvező feltételek mellett nagyban és kicsinyben szállitok. — Mészüzlet, Csapó utca 98. Telefon: 4-41. 5437

Kerékpárok
eladása és szakszerü javitása Nagy műszerésznél, Simonffy utca 16. Telefon: 663. 317

Bor
kitünő zamatu, 5 liter vételnél **64 fillér,** literenként kihordásra —.68. Dénesnél, Cegléd utca 22. 5455

Borotválás
20 fillér, hajvágás 30 fillér, fazonra 40 fillér. Bubi és babi hajvágás 40 fillér. — Elsőrendü munkaerő, Miklós utca 53. Toma. 2202

Biztositási
szakmában működni óhajtó urak és hölgyek fix és jutalék ellenében felvétetnek. Kezdők ki lesznek oktatva. Ajánlatok: „Előmentel" jeligére e lap kiadójába adandók. 5392

Gazdálkodóknak
alkalmas családi ház város központján ötszobás beköltözéssel, istállókkal, nagy udvarral eladó. Máté ingatlaniroda, Piac utca 30. 2177

Házak, házhelyek!

A Monostorpályi uton, a gróf Vécsey utcában, Tégláskert **Basahalom- és Létai-utcában,** a Boldogfalvai kertben **Borzsovay-utcában** többrendbeli **házhelyek, szőlők, gyümölcsös** és régi **lakóházak,** melyek a mi tulajdonunkat képezik **eladók.**

A gróf Vécsey-utcában Monostorpályi-uton és Basahalom-utcában ezen házhelyekre az 1 szoba, konyha, kamarás uj téglaépületek épitését is megkezdettük.

Ezen házhelyek, parcellák, régi, valamint uj épületek kedvező áron és részletfizetési kedvezménnyel megszerezhetők.

Mindenre kiterjedő felvilágositást a

Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet rt.
ad. Kossuth-utca 8.

Zongora
eladó. Teleki u. 11. 5366

Eladó
elköltözés miatt kis szalongarnitura, márványlapos mosdó, konyhabutorok, függönyök, képek, képkeretek. Timár 50. 647

Magánjáró
gőzcséplő garnitura előnyös fizetési feltételekkel eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 654

Régi
zongora eladó. Lorántffy 25. 2034

Nőiruhák,
férfiruhák, kabátok, cipők, könyvek, antikbutorok, tükrök eladók. Szent Anna 34. 603

Szőlővessző eladás.
Kétéves gyökeres fajtiszta szőlővessző megrendelhető: Balkányi Béla nyirmártonfalvi szőlőtelepén. Telefon: 459, vagy Nyirmártonfalva 2. sz., vagy személyesen Debrecen, József kir. herceg u. 5. sz., az Arany Bika fürdő melletti csemegeüzletben. 5360

Féderes
taliga jó állapotban eladó. Előtvös utca 35. 2111

Egy
uj jó liszteslada és puld eladó. Gólya u. 2. sz. 5309

Eladó
egy stráfszekér, ócska eke és egy hatsukkos szekér. Veres utca 8. 651

Alkalmi
vételhez társat keresek ezer pengővel, szép haszonrészesedés mellett. Értékes ebédlő és háló eladó. Cim: Széchenyi u. 6. Kleinnál. 5444

Fizetek
kilogrammonként kovácsvasért 4½ fillért, csontért 7 fillért, **adok** kovácsoknak kazánvasat 8 fillértől, sinvasgerendát, szijtárcsát, — transmissiót legolcsóbb árakon. **Ócskavasüzlet,** kisállomás mögött. Telefon: 6-28. 5446

Férfiraglán,
felöltő, fekete zsakett öltöny és szürke öltöny eladó. József kir. herceg u. 34. 5432

Szivattyus kut
jó állapotban eladó. Miklós utca 13. sz. 5439

Eladók
két darab vas traverz, 1000 literes viztartáj, hordók stb. Batthyányi utca 5. szám. 587

Ford
turakocsi, régi tipus, üzemképes, eladó. Magi tanár, — Hajdunánás. 584

Eladó
kétszárnyu ajtók, kamara ablakok, lengőajtó, egy lamperé. Teleki u. 6. 593

9 12-es
használt fényképezőgép eladó. Cim a kiadóban.

3 darab
házhely eladó még a Vargakert, Legányi utcai parcellák közül. Ünnep másnapján délután a helyszinen leköthetők. 2239

Kölcsönöket
folyósit házakra, földekre. Betétekre magas kamatot ad Gazdák Bankja, Kossuth és Batthyányi utca sarok. 2193

Homokot
épitkezéshez házhoz szállitok köbméteres szekerenként három pengő ötven fillérért. Megrendelhető délelőtt. Telefon 10-72. 2212

Homok
épitkezéshez, közel a vásárpénztárhoz jó utra kitermelve, szekerenként egy pengő, Ungváry hizlalónál behajtani. 2211

Édes bor
literje 80 fillér. Homok utca 27., keresztépület. 2166

Kölcsönöket
folyósit házakra, földekre. Betétekre magas kamatot ad Gazdák Bankja, Kossuth és Batthyányi utca sarok. 2240

Épittetők figyelmébe!
Befelé nyiló és ki-be nyiló ablakok egy-két szárnyu szobaajtók jutányos áron eladók. Péceli u. 4. 580

Ujlétai
saját termésü fajboraim literenként is állandóan kaphatók. Széchenyi utca 45. Tóby. 599

Nagyothallók
azonnal hallhatnak kitünő készülék segitségével. — Balla, Agárdi u. 19. 2218

Kerékpár
jó karban levő olcsón eladó. Piac utca 19. II. em. 2169

Jégszekrény,
egy kijátszott hegedü tokkal, egy ebédlőasztal eladó. Piac u. 58. Házfelügyelő. 5471

Eladó
8 HP. benzinmotor körfürésszel és baltával. Gyöngy virág utca 10. sz. 5464

Eladó
egy 2 éves jól nevelt vörös tarka keresztezett bika. Sulya 4 mázsától 5-ig. Értekezni lehet Nagyhegyes, 47. szám, Kállai-tanya. 5467

Naponta
frissen főtt burgonyahulladék kapható. Péterfia utca 8. szám, a zuzóban. 4554

Abroncsvas
(papirbálákról) eladó. Piac utca 49., II. udvar, nyomda. 5456

Egy
jókarban levő fürdőkád eladó. Bardócz, Arany János u. 6. 5461

Saját termésü
fajborok vegyes bor literenként 90 fillér, ó-rizling 1.20, édes rizling 1.20. — Méliusz-tér 3. sz. alatt. 2180

Eladó
magyar gazdasági dobgolyós cséplő traktorhoz hétlégkörös lokomobil. Vargakert, K. Tóth 10. Szabó. 2185

Öt méteres
fehér üzleti stelázsi, fiókos szekrényes és kiszolgálóasztal eladó. Fischer, Degenfeld-tér 2. 2183

Sürgösen
eladó egy három ajtós tükrös szekrény, világos. — Csapó 72. 2176

INGATLAN

Szőlő
a város alatt épülettel bérbe, vagy részre kiadó. Miklós-utca 13. 5438-c

Áthelyezés
miatt sürgősen eladó Sestakert, Andrássy-ut 39. sz. 1 és fé nyilas szőlő gyümölcsössel, 4 szobás lakással, sütőházzal, pincével, baromfi udvarral, sertés ól, istálló, jóvizü kuttal stb. 2139

Eladó
egy házhely a Mester utcai sorompónál, vasöntőde mellett. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 2157

2037
Házhely
uri negyedben, Ujkert, Jerikó-utca 42. sz. a. két darab sürgősen eladó. Értekezhetni a városi árvaszéknél, közgyámnál. 648

Beköltözhető
modern ház kerttel 21.000 pengőért eladó. Értekezés dr Csáthynál, Deák Ferenc-utca 9. 570

Eladó ház
Hajdubagoson a község legforgalmasabb központján, a fő utcában utcai frontra épült szatócs vagy italmérésre átalakitható 15 méteres épület 400 négyszögöl udvar s egyéb épületekkel, 4.500 pengőért. Értekezni lehet a tulajdonossal. Faragó Sándorral, Hajdubagos. 5397-a

Márk telep,
Molnár utca 1. elköltözés végett sürgősen eladó, uj ház. 1911

Eladó
Üzletek
után, lakással, nagy telekkel — egyszáznegyvenhat pengőt jövedelmező **ház 10.000 pengőért eladó. Érdeklődni Budai Zsaiás 39., udvarban.** 5470

Építkezésre
alkalmas központi fekvésü Könyök utca 6. számu családi ház istállóval eladó. 5466

Kiadó
egy hold körülkeritett — konyhakertészeti jó föld, azonnal beköltözhető 2 szobás jó lakással a vágóhid mellett Bihari telepen, villamos megállóhoz közel. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 2191

Eladó
jókarban tartott szép családi ház. Honvéd utca 9-i. sz. 2175

Eladó
Köntöskert, Tölötöm utca 5. szám alatti 2 szoba, konyha és mellék épületekből álló ház, 700 □-öl területü szőllővel és gyümölcsössel. Értekezni Szekfü utca 30. 2249

Butorozott
szoba kiadó, ugyanott izletes házikoszt kapható. Jókai 22. 2172

ház nagyon olcsón. Vargakert, K. Tóth utca 12. 2129

Eladó
Vargakert, Legányi utca 14 számu ház. Értekezni ugyan ott. 2060

Eladó
ház Rudolf u. 42. azonnal beköltözhető, szőllővel, valamint Szávai Gyula u. 41. sz. 300 □ házhely. 615

Föld
másfél hold, vágóhidhoz öt percre vagy felesbe, esetleg lakással kiadó. Bihari utca 4. 2114

Csapókertben
Jánosi utca 19. alatti ház azonnal elfoglalható lakással és üzlethelyiséggel. — Batthyányi utca 14. alatti ügyvédi irodában eladó. 496

Bártfa fürdőn
Klára villa gyönyörü felvéssel, uj berendezéssel szobák kiadók. Érdeklődni tessék Dr. Gerényinél, Bardejov.

Elepen
20 hold prima szántóföld eladó. Értekezhetni naponta délután 1 és 2 óra között. Kossuth utca 16., utcai lakás. 541

Eladó
Csapókert, Báthory u. 2. számu 1630 négyszögöl jókarban levő sarok szőlő, — házhelyeknek is. Értekezni: Cegléd u. 9., d. u. 2—4-ig. 5372

Családi házat
keresek kisebbet megvételre, havi 70—80 pengős törlesztésre. Biztos és pontos fizetés. Cim a kladóban. 5354

Szőllő
felesbe vagy munkára kiadó. Károly Ferenc József ut 52. 2136

Kiadó birtok. Bérbeadó Vértes községben (jlétai határ) 180 katasztrális hold homoki birtok. Értekezhetni lehet özv. Móricnénál Vértes (Bihar megye) 561

Diószegi
utcában 900 pengőt tisztán jövedelmező ház 7000 pengőért eladó. Homok utca 136. 589

Föld-eladás!
Néhai Bucholtz József és neje néhai Szőke Laura tulajdonát képezett Nagycsere 1. tanyaszám alatti 50 holdas buzatermő tanyásbirtok, egy hold 30 éves erdővel — eladóvá tétetik! Bővebb felvilágositás nyerhető az eladási ügylet lebonyolitásával megbizott Nagy Lajos Irodánál (Csapó utca 56.)

Eladó
bent a városban, Temető utca 14. szám alatt 300 négyszögöl házhely, igen nagy forgalmu helyen. — Cegléd utca 9. 5371

Alkalmi vétel!
Homokkert legelején, Oláh Károly utca 59. kis családi ház 2 szobás lakással, mellékhelyiségekkel. Stukaturos, padlós szobák. Rögtön beköltözhető! 6500 pengőt kérnek érte! Eladása felett Nagy Lajos iroda rendelkezik!

Bérbeadó
nyaraló három szobás villával Komlóssy uton két nyilas szőllővel. Értekezhetni Miklós utca 7. 2121

Egy
utcai szoba, konyha azonnal kiadó. Bethlen 65. 2171

Butorozott
szoba kiadó esetleg kosztal is. Varga u. 45. II. a. 2162

Kiadó
utcai 2 szoba, konyha, — speiz, mellékhelyiségekkel Ajtó utcán. Értekezni Miklós u. 7. 2164

Egy
szoba, konyha azonnal kiadó, ugyanott szivattyus kut, ajtó, ablak eladó. Busi utca 7. 2120

Szoba,
konyha kiadó. Nyil utca 30. 2138

Kiadó
két szoba, konyha, speiz április 1-re. Oláh Károly u. 51. 2128

Kiadó
szépen butorozott szoba teljes ellátással azonnal. — Tavaszi öltöny eladó. Iskola utca 8. 2151

Szép
világos utcai butorozott szoba kiadó, kvártély kapható. Pereces utca 5. sz. 2155

2 szobás
lakás kertben kiadó. Károly Ferenc József ut 52. 2135

Kiadó
két szobás lakás, külön egyszobás május 1-re. Butorozott szoba április 1-re. Bercsényi 13. 2137

Kiadó
egy szoba, konyhás lakás. Vargakert, K. Tóth utca 12. sz. 2130

Kiadó
két szoba, konyha májusra, udvarra nyiló áprilisra. — Darabos 30. 2133

Püspöki palotában
csinosan butorozott szoba, esetleg fürdőszobás használattal április 1-re kiadó. Érdeklődni Tóth csemegeüzletben, püspöki palota. 7634

Kiadó
szépen butorozott szoba. Piac 58., II. lépcső, I. em. 18. 5443

Kétágyas
szoba kiadó, konyha használattal is. Baross u. 24. alatt. 5472

Szépen
butorozott utcai szoba kiadó. Csapó 55. 2198

1400 kvadrát
gyümölcsös föld kiadó. — Acél utca 6. 2132

VEGYES

HUSVÉT
első napján estétől reggelig tartó táncmulatság lesz a „Gazduram" csárdában, — hoszupályi kövesutnál. 2167

Szombaton
kalácsütés lesz egész nap Bihari-telep, Onossai u. 7., Lakatos Lajos. 2165

Azon egyént,
aki csütörtökön délelőtt a nagyerdei gőzfürdő 33. kabinjában felejtett tárcámat megtalálta, felkérem, hogy a benne levő 10 pengő megtartásával a városi zenede portásánál adja le. 655

Házlebontás
miatt üzletemből rövidesen kiköltözöm és igy a raktáron levő összes kalap, fehérnemü és uridivatárukat feltünő olcsó árban kiárusitom. Frank Imre, Piac utca. 5407

Egy törzs
vörösizlandi fajbaromfi és egy tenyészkakas eladó. Kotlóért cserélek. Szabó Kálmán utca 45. 538

Fixfizetéssel
a próbaidő letelte után és **azonnali jutalékkal,** vagy azonnali magasabb jutalékkl fix fizetés nélkül, **állandó jó megélhetést** nyujtó üzletszerzési munkaalkalmat **ajánljuk** intelligens **urak és hölgyek részére.** Kioktatást és minden lehető **támogatást nyujtunk** az üzletszerzés megkönnyitésére, tehát **szakértelem hiánya nem képez akadályt.** Ajánlatokat „Szorgalom és Jómegjelenés" jeligére a kiadóhivatalba kérünk.

Sürgösen eladó
Kuruc utca 110/11. számu, üzleti célra alkalmas ház, szép gyümölcsössel, háromszobás, előszoba, konyha, kamarás lakással, mely azonnal átadó. Telek körülkeritve. Van szivattyus kut, fáskamara, sertés- és baromfiól és méhes. Dienes iroda, Füvészkert utca 16. 2216

Eladó
Tócóskert, Nemes utca 8-b. számu adómentes ház, istálló, melléképületek, gazdálkodónak is megfelel. 602

MÜSZAKI,
motorkerékpár és autóüzletbe tanuló felvételetik. Müszaki Társaság, Hunyadi utca 17. 598

Nagy husvéti vásár
az Ingóságközvetitőben. Ne is gondolkozzék, hanem ha husvétra bármit is vásárolni akar, jöjjön el az Ingóságközvetitőbe. Mindenféle ajándéktárgyak, gyógyörü kandeláberek, facsillárok, antik butorok, nagyon szép ebédlők, magános butordarabok, szekrények, ágyak, konyhaberendezések, hangversenycimbalmok, hegedük, vázák és mindenféle ingóságok a legiutányosabb alkalmi áron kaphatók az Ingóságközvetitőnél. 2044

Pénzbeszedők,
nők is, valamint üzletszerzők magas jutalékkal, esetleg fixfizetéssel felvételnek. Jelentkezések kedden délelőtt 8—12-ig Gerő vezértitkárnál, Phönix életbiztositó Társaság, Simonffy u. 1., I. emelet.

Nyolcszáz
pengő kölcsönt keresek 2 évre. Biztositék: ingatlan. Cim a kiadóban. 596

Szabómühelyemet
áthelyeztem Piac- utca 77. alá, II. udvar, félemelet jobbra. Elsőrendü munkával készitek ötlönyöket, felöltőket olcsó árakért. Tisztitást, vasalást elfogadok. Szőnyi uriszabó. 545

Kérem
azt az urat, aki a zsidógimnázium bálján a buffetteremből, tévedésből elvitt egy G. G. jelzésü Borsalino kalapot, tudassa nevét a zsidó gimnázium igazgatóságával. Telefon 10-09. 5414

Száraz
pince raktárnak, bornak azonnal kiadó. Szent Anna 29. 2201

Fütéri
üzlethely férfiszabónak azonnali átadásra eladó. — nemes Dezső László, Kossuth 16. sz. 2170

Angol, francia, német
anyanyelvü diplomás tanerők tanitanak a Fejes nyelviskolában, József kir. herceg u. 12. 4456

Mühelynek
alkalmas 7 + 5 méteres udvari helyiség kiadó. Hatvan utca 4. 2173

Apróhirdetésekre, előfizetésekre
minden felvilágositást telefonon a **348.** szám ad.

Bocskayban
állomásnál nyaraló téli-nyári lakásul használható szőlővel, gyümölcsössel eladó. Értekezhetni Barna u. 10. 577

Házhelyek
Cecilia telepnél eladók. — Értekezhetni Deák Ferenc utca 13. 576

Eladó
a Mester utca végén a sorompó mellett két szoba, konyha és nagy zárt verendás uj kis ház. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 2192

Eladó
egy hold gyümölcsös kitünő lakással, esetleg városival cserébe, ráfizetéssel. — Van lucerna, széna is. Boldogkert, Borsovay 15. 5458

Bocskay-kertben
2800 négyszögöl jó termő szőlő eladó. Dr. Orosz, — Gazdasági Takarékpénztár. 564

Eladó
egy házhely a Mester utcai sorompónál, vasöntöde mellett. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 2194

Eladó
város alatt kőut mentén 26 holdas tanyásbirtok, melyben 7 hold szőlő, 1 hold gyümölcsös és kitünő gazdasági épület van, esetleg elcserélnénk egy modern belvárosi házért. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 2187

Kiadó
azonnalra utcai magas, világos, padlós pinceszoba konyhával, fáskamarával és egy ugyanilyen lakás május 1-re. Borz u. 9. 5474

Különbejáratu
utcai butorozott szoba elsejére kiadó. Csokonai u. 10. 5450

Szépen
butorozott szoba 1—2 személy részére ellátással is kiadó. Rosenberg, Sas u. 2. 5475

Kiadó
különbejáratu utcai butorozott szoba. Arany János utca 36. 5448

Különbejáratu
butorozott szoba előszobával szép kertes házban esetleg konyhával kiadó. — Széchenyi utca végén, Huszár utca 13. 2184

Mindenütt megbámulják
elegáns megjelenését, ha ruháit az
ALFÖLDI RUHAKÖZPONT-nál Ferenc József-ut 51
szám alatt szerzi be.

Föld
másfél hold vágóhidhoz közel felesbe vagy bérbe kiadó. Bihari utca 4. 2213

Ondód,
Vedres dülő 10 hold 1160 □-öl szántóföld eladó. — Teleki utca 37. sz. 605

Eladó
Ondód, Fái düllő 31/b. számu tanya 3½ hold földdel.

István ut
14. számu családi ház három szobás beköltözéssel, gyümölcsös kerttel eladó. Máté ingatlaniroda, Piac utca 30. 2179

Ha házat,
birtokot vagy bármely ingatlant vásárolni óhajt, forduljon bizalommal a Máté ingatlanirodához, Piac utca 30., keresztépület. 2178

Adómentes
uj ház eladó. Jánossy u. 61. 597

Beköltözhető
családi ház 20.000 pengőért Erős Lajos utca 3. alatt. — Értekezés Dr. Csáthynál, Deák Ferenc utca 9. 594

Nagyerdő alatt
csőszházhoz közel kettő villatelek eladó. Értekezni Hadházi utca 26/a., kertészetben 592

Egy
szoba kiadó elsejére. Pesti utca 17. 2199

Kiadó
egy utcai, egy udvari szobából, mellékhelyiségekből álló lakás május egyre. Maróthy György utca 21. Közel a piachoz, csöndes udvar. Megtekinthető déli órákban. 2195

Kiadó
május 1-re öt szobás udvari lakás. Vár utca 8. 2189

Eladó
hagyatéki ingatlanok Ondód, Fáy dülő 5 hold föld, Köntöskertben nyaraló és szőlő. Értekezés a Kölcsönös Segélyző épületében, ügyvédi iroda, I. emelet 5. sz. 2206

Eladó
olcsón adómentes uj ház, egy szoba, konyha, spájz, nyári konyha és gyümölcsös kerttel. Mátyás király utca 53. Csapókert. 2181

Diófa utcán
2 szoba, fürdőszobás uj lakásból álló ház eladó. Értekezhetni Sas u. 4. I. 5. 2205

Háziszemetet
olcsón és pontosan fuvaroz Debrecen sz. kir. város köztisztasági és fuvarozási vállalata. Iroda Szent Anna utca 12., félemelet 3.

Eladó
4 és fél k. hold föld. Nagycsere 44., 8-as őrháznál. 2222

„Express"
Debreceni Automobil Közlekedési Vállalat Nap utca 23. Szent Anna utca 64. I. az autótulajdonos: Parenthey Lajos. Uj, tiszta, kényelmes és üzembiztos személyautók bármikor megrendelhetők helyben és vidékre. Napi, heti és havi bérletek válthatók olcsó dijak mellett. Világmárkás külföldi és prima magyar autók képviselete. Telefon 6—29. 2231

DIENES JÓZSEF
ny. községi főjegyző Országos Földbirtokrendező Bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmi irodája Debrecen, Füvészkert utca 16. (Saját ház.) Teelfon: 14-98.

Eladó házak:
Róm. kath. templom mellett nagyobb uri családi ház.
Széchenyi-utca 43.
Székely-utca 18/b.
Kuruc 112. Faragó 5.
Péterfián nagy ház.
Arnold 12.
Csonka 9.
Klapka 7.
Varga 43.
Kuruc 110.
Szeder utca 14
Központban emeletes, üzletes ház.
Komlóssy uton hatszobás kastély.
Rákóczi utcán négyszobás, parkettes.
Kerekes Géza 23.
Thaly Kálmán 14.
Andrássy ut 12
Gilányi 19.
Kishegyesi 15.
Wesselényi tér 8.
Király Ferenc 45, 46-b és 51-b.
Simonffy 33.
Luther utcán,
Márton Kálmán 11.
Agárdi 10
Szeder utca 14.
Andrássy ut 12.
Agárdi 10.
Baross 9.
Temető 24.
Szepesi 102. és 6.
Poroszlay 77.
Komlóssy 72.
Szondy 14.
Cserepes 6.
Kinizsi 21.
Szegfü és Viola utcán.
Zrinyi 29. és Jánosi 32-a.
Kis utca 36.
Töhötöm 37, 5 és 26.
Nyugoti 48.
József kir. herceg 22.
Sámsoni ut 3, 9 és 19-b.
Lehel 19., 12., 21. és 22.
Malvin 7, 10. és 45.
Simonyi-uti villa.
Barna 14.
Gizella 5.
Bellegelő 483. és 484.
Szent Anna-utca 54.
Fötvös utca 70.
Szegfü 10.
Erőss Lajos 3. és 13.
Homok 11., 117. és 139.
Széchényi-ut 30.
Létai-ut 1-i és 9.
Szabó Kálmán 41.
Apaffy 30.
Rakovszky utca 53.
Kovács 15. és 8.
Rázsó Gyula 4.
Szeremley 11.
Thuri András 6.
Gr. Tisza István 10.
Késes 76.
Gróf Leiningen 6.
Nyil 15. és 94.
Dévay 1, 37, 18, és 8.
Budai Ézsaiás 15. és külső 14.
István ut 37.
Sinai Miklós 42.
Kerekes Géza 23.
Beke 24.
Német 33.
Epreskert 17.
Puskás telep 21.
Lónyai 11.

Vidéki házak:
Kardos utcán,
István uton,
Acél utcán,
Szegfü utca 10.
Berettyóujfaluban,
Mikepércsi ut mentén 6 hold.
Sárándon.

Házhelyek:
Simonyi uton,
Erdősoron, Poroszlay-uton,
Kishegyesi-ut végén,
Kinizsi-utcán,
Diófa-utcán,
Rigó-utcán,
Déval utcán,
Rózsó Gyula-utcán,
Léta-utcán,
Köntöskertben,
Kondor-utcán,
Tégláskertben,
Homokkertben,
Vámospércsi uton,
Kuczik-telepen.

Szőllők:
Tokajban,
Bagamérban,
Bocskayban,
Köntöskertben,
Andrássy-uton,
Lahner-utcán.
Kondor utcán.

Földek:
Nádudvaron 82 hold.
Vértesligetben 15 és 49.
Kisujszálláson 45 magyar hold.
Penészleken 40,
Bánkon 33.
Mikepércsi uton 6.
Vámospércsi ut mentén 7 és fél hold.
Haláp mellett 15.
Bárándon 18 és fél.
Ujlátán 47 hold.
Tetétlenen 25 hold.

Lakások:
2—7 szobásak a városban és kertekeben.
Csapó utca elején lakás, iroda, mühely, istálló.

Üzlet:
Vendéglő és étterem a város központján teljes felszereléssel átadó.
Kondor utca 6. korcsma
Tüzifatelep házzal.
kesitését elvállalom.
Pékség a Létai-utcában és füszerüzlet.

Percellázásra
ingatlanokat és azok értékesitését elvállalom.

Keresek
eladó házakat, házhelyeket, kiadó lakásokat, eladó földeket és földbérleteket.
DIENES IRODA,
Füvészkert-utca 16.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, József kir. h-u. 16. Kiadja Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvál.